

OB V. KONGRESU ZVEZE KOMUNISTOV SLOVENIJE

Sproščene so vse ustvarjalne sile

V sredo zjutraj se je v Ljubljani, stoletnem središču slovenskega narodnega življenja in neuklonljivem žarišču naše narodne ter socialistične revolucije, začel V. kongres Zveze komunistov Slovenije. Med pozdravi, sporočenimi tej visoki demokratični tribuni komunistov in vseh naših delovnih ljudi, so tudi prisrčne želje delovnih ljudi Dolenjske. Med 707 delegati in 122 člani centralnega komiteja so tudi komunisti iz naših občin; skupaj z vsemi udeleženci kongresa ustvarjalno ocenjujejo prehojeno pot in naloge, ki so pred nami jutri in pojutrišnjem. Gre za delovni program: IZGRADITI SOCIALISTIČNO DRUŽBO, V KATERI POSTAJA ČLOVEK SUBJEKT DRUŽBENEGA DOGAJANJA IN GOSPODAR SVOJE USODE. Okrašen doslej opravljenega dela in pogled v bodočnost — to je okvirna naloga kongresa ZKS, ki je te dni v slovenski prestolnici.

Če smo pravkar ponovili že prejšnji teden zapisano osnovno misel programa Zveze komunistov Jugoslavije in naše nove ustave, smo to naredili hote in zavestno: prepričani smo namreč, da bo tej najvišji nalogi Zveze komunistov in prizadevanjem vseh naših delovnih ljudi namenil V. kongres ZK Slovenije največ skrbi: misel in napotke VIII. kongresa ZKJ bo prilagodil sedanjim potrebam in doseženemu razvoju naše republike. Plodno in bogato obdobje med IV. in V. kongresom ZKS pa nudi vse pogoje, da se bo naš družbeni sistem še naprej razvijal kar najbolj v skladu z razvojem produktivnih sil in družbene zavesti.

Poročilo Centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije o delu med IV. in V. kongresom navaja bogate in prepričljive podatke o tem, da se je družbenoekonomska struktura v Sloveniji v letih 1959-1964 bistveno spremenila. To pa že daje in bo dajalo tudi v prihodnje nove dimenzije družbenopolitičnim in idejnim procesom. — Med spremembami v družbenoekonomski strukturi velja zlasti poudariti, da se je delež družbenega sektorja v družbenem proizvodu Slovenije povečal v tem času od 80,7 odstotka na 89,3 odst.; zasebni sektor je udeležen zdej le še z 10,7 odst. Industrija

je bila udeležena s 47,7 odst. leta 1959 nasproti 49,3 odst. v letu 1964, a kmetijstvo z 18,5 odstotka v letu 1959 nasproti 13,8 odst. Družbeni sektor kmetijstva je bil udeležen

V ponedeljek bo v Ribnici pel slovenski oktet

Prva letošnja prirediteljska programska sveta ribniškega festivala bo nastop Slovenskega okteta v ponedeljek, 22. marca. Koncert okteta, ki je ribniški publiki že znan, je organiziran v počastitev občinskega praznika 26. marca, hkrati pa bo to prva prirediteljska sveta festivala v počastitev 20-letnice osvoboditve. Slovenski oktet bo v ponedeljek nastopil v domu Partizana ob 20. uri.

Organizatorja prireditve — programski svet festivala in odbor za proslavo 20-letnice osvoboditve, vabita prebivalce Ribnice in okoliških krajev, naj se prireditve udeležijo v čim večjem številu!

(1959) v družbenem proizvodu SRS z 2,7 odst., zdaj pa znaša 4,3 odst. ali približno 14,5 odstotka nasproti 31 odstotkom v skupnem družbenem proizvodu v kmetijstvu.

V tem času se je ponovno močno spremenila ekonomska struktura prebivalstva. Leta 1959 je bilo od skupnega prebivalstva Slovenije okoli 37 odst. kmečkega prebivalstva, lani pa se je njegov delež zmanjšal na 29,6 odst.

Srečanje kandidatov za zvezne poslance v Novem mestu

Volilna komisija pri občinskem odboru SZDL v Novem mestu bo v ponedeljek, 22. marca, ob 10. uri dopoldne priredila v Novem mestu srečanje kandidatov za zvezne poslance. Ker je Novo mesto — e volilne enote za volitve v zvezno skupščino, ki zajema občine Cerčnica, Grosuplje, Trebnje, Črnomelj, Metlika, Kočevje, Ribnica in okoliških krajev, naj se prireditve udeležijo v čim večjem številu!

Novi družbeni odnosi — samoupravljanje in delitev dohodka po delu — so hkrati s kvantitativnimi spremembami v marsičem spremenili tudi družbenopolitične, moralne in kulturne značilnosti delavskega razreda in drugih družbenih slojev v Sloveniji. Nenehoma raste in se utrjuje zavest o neposredni medsebojni odvisnosti in o skupni koristi delavcev na področjih ročnega ter umskega dela; tako se postopoma blaži njuno staro zgodovinsko protislovje. Take težnje zavirajo občasne zaostritve protislovij med zaposlenimi ljudmi na raznih področjih negospodarskih in gospodarskih dejavnosti, najčešči vzrok za to pa je relativno majhna materialna osnova in nizka produktivnost dela.

Hitro naraščanje proizvodnje kljub številnim oviram

Visoka stopnja gospodarske rasti sta v tem času pospeševala nadaljnji razvoj delavskega samoupravljanja in sistema delitve dohodka po delu. V gospodarski politiki tega obdobja so dobivala večji poudarek tista vprašanja in tisti cilji, ki naj bi omogočili in podpirali postopno prehajanje našega gospodarstva iz ekstenzivnih na intenzivne oblike gospodarjenja. Kljub številnim oviram, teža-

(Nadaljevanje na 5. str.)

Semiška ISKRA izvaž

Semiška tovarna kondenzatorjev »Iskra« je svojemu kupecu v Bombayu v Indiji že poslala pošiljko novih strojev za opremo tovarne styroflex kondenzatorjev. Leta 1963 so sklenili pogodbo za 100 milijonov deviznih dinarjev. — »Iskra« se je obvezala, da bo nove stroje napravila v enem letu po sklenitvi pogodbe. Tovarna je obveznost izvršila 1 mesec pred rokom: izdelali so 27 strojev. Med tem časom sta bila v »Iskra« dva inženirja iz Indije, ki sta se strokovno izpopolnjevala. — Zdej so se odpravili v Indijo strokovnjaki iz »Iskra«, ki bodo nove stroje »montirali«, prav tako pa bodo priučili delavce za izdelavo kondenzatorjev. S tovarno v Indiji bodo sodelovali še pri izdelavi papirnih kondenzatorjev in cos fi kondenzatorjev.

Zdej so iz »Iskre« odpo-

slati tudi prvo pošiljko strojev za navijanje. To je prva tovrstna pošiljka, ki so jo izvozili. — Na sliki: pošiljka novih strojev za Indijo — (Foto: inž. Vlado Zore)

Franc Moljk

PIONIRJI — POZAR!

»Pomlad na radijskih valovih«

V nedeljo, 21. marca, na prvi pomladni dan, bo na frekvenčnem področju 3,5 megaherca v okviru akcije Zveze radioamaterjev Jugoslavije radioklub ELEKTRON v Cerkljah ob Krki s svojo primopredajno sekcijo YU 3 ACP v Brezicah priredil srečanje pionirjev iz vseh naših krajev in republik. Akcija, ki nosi ime »Pomlad na radijskih valovih« bo trajala ves dan, pričakujemo pa, da bo najživahnejše med 10. in 13. uro.

Radioamaterji bodo ta dan odstopili svoje mikrofone in tasterje pionirjem, da bodo lahko vzpostavili čim več zvez s pionirji po vsej naši državi. Tako bodo pionirji lahko sklenili nova poznanstva s svojimi vrstniki in pozneje s pisni vzdrževali prijateljske stike. Mimo tega bodo pred mikrofoni recitirali, peli, igrali ali pa pripovedovali zanimive dogodke iz življenja na soli in v organizacijah.

Pionirji iz Brezic in okolice, izkoristite priložnost, ki vam jo nudijo radioamaterji, udeležite se akcije in pokažite tudi drugim, kaj znate!

ODEBOR RADIOKLUBA

Na vseh zborih: »HOČEMO CESTO DO VINICE!«

Na področju črnomaljske občine so izbrani kandidati za zvezne in republiške poslance ter za odbornike v splošni zbor občinske skupščine — Živahne razprave v številnih gospodarskih vprašanjih — Bo širša skupnost uresničila svoje obljube (in dolžnosti!) do partizanske Bele krajine vsaj za 20-letnico osvoboditve domovine?

Od 21. do 26. februarja je bilo na področju občine Črnomelj 66 zborov volivcev, na katerih so občani izbrali kandidate, hkrati pa razpravljali o problematiki v zvezi z družbenim planom in proračunom občine za letošnje leto.

Na zборе so prišli volivci s pripravljenimi predlogi za kandidate, kar kaže, da priprave na volitve dobro potekajo. V 18 volilnih enotah je bilo predlaganih 61 ljudi za odbornike občinske skupščine. Od tega so 3 ženske, 1 mladinec mlajši od 25 let, kmetov je 34, delavcev 13, uslužbencev 12 in 2 upokojenca.

Na večini volilnih sestankov

so bila upoštevana priporočila občinske volilne komisije glede kandidatov za zvezni zbor, medtem ko so na 6 zborih občani predlagali druge kandidate. Tako je bil na 60 zborih volivcev za zveznega poslance predlagan Ludvik Golob, drugje pa so bili predlagani še: France Pavlinič, Niko Belopavlovič, Jan Lokovšek, Lado Mišica, Franc Stajdohar, Anton Stajdohar ter inž. Rado Dvoršak. Volivcem so bila sicer pojasnjena stališča, merila in pogoji za zvezne poslance, kljub temu pa so nekateri pri svojih predlogih vztrajali, češ da hočejo imeti vsaj enega zveznega poslanca iz Bele krajine.

Za republiški organizacijski politični zbor so bili predlagani: Franc Stajdohar, predsednik Obo SZDL, Lado Mišica, oficir JLA, in Franc Pavlinič, predsednik občinskega sodišča.

Ko so bili kandidati izbrani, so občani povsod postavljali zahtevo po nadaljevanju obnove ceste od Črnomlja do Vinice ter poudarjali, da je v Beli krajini najmanj urejenih cest in da bi bila to edina večja investicija v občini, kakršno lahko zahtevajo od družbe ob 20-letnici osvoboditve, upoštevaje vse žrtve in napore Belokranjcev med NOB. — Razen tega je potekala razprava še o komunalni problematiki krajev, o davčnih olajšavah za kmetovalce in o šolstvu. Zbori občanov, na katerih je bila udeležba za okoli 9 odstotkov boljša kot ob volitvah pred dvema letoma, so bili tako končani. Občinska volilna komisija je že začela zbirati privoljenja predlaganih kandidatov.

71-letni Anton Finžgar je del vinograda ob hišici na Bizeljskem obdržal in pravi, da ga bo še naprej sam obdeloval. Za oddani nasad želi prejemati preživnino. To je zanj najbolj ugodno. — Več o tem, kako so se na Bizeljskem lotili obnove vinogradov in kako prihaja pomlad v Janežovo gorco, berite na 14. strani današnje številke!

Vreme

od 18. do 28. marca

Okrog 18. in 26. marca lepo vreme. Ostale dni nestalno s pogostimi padavinami, večjih sneg do nižin.

Dr. V. M.

O nekaterih vprašanih pokrajinskega tiska

(Odlomek iz razprave predstavnika Dolenjskega lista na zadnjem občnem zboru Društva novinarjev Slovenije)

Doseženi uspehi v razvoju slovenskega pokrajinskega političnega tiska — tu govorimo predvsem o medobčinskih glasilih Socialistične zveze, o našem lokalnem tisku, ki je pravkar dosegel redno tedensko naklado 95.000 izvodov, kar je hkrati doslej najvišja naklada tega tiska v Sloveniji — nam potrjuje, da je:

1. tak tisk kot javna tribuna občana v našem razvoju potreben in koristen;

2. tak tisk je hkrati odraz rasti naše lokalne samouprave in spričevalo vzporedne rasti občinskega tiska z našim komunalnim sistemom;

3. pri vsakodnevem konkretnem oblikovanju družbene dejavnosti in življenja ima prav ta tisk vedno večjo vlogo kot učinkovito sredstvo obveščanja občanov. Odločno naj bi pomagal uveljaviti ustavno načelo o javnosti dela vseh organov družbe, sam pa naj bi kot javna tribuna postal konkreten sooblikovalec v razvoju komunalnega sistema.

Spričo takih ugotovitev so — milo rečeno — potem zelo čudne informacije, ki smo jih brali pred kratkim v dnevnem tisku in v Pavlihi: da bodo tam in tam svoje lokalno glasilo že obdržali. Naj očitamo dobesedno iz DELA: »Ko so bili (v Kranju, mimogrede povedano) letos poleti v najhujši krizi že skoraj brez novinarjev, so se občine končno dogovorile o nadaljnji usodi lista. Odločili so se, da bodo lokalno glasilo obdržali, čeprav okraja ni več...« Tako se je ponovila znana resnica: ko grozi medobčinskemu glasilu SZDL ukinitve (največkrat zaradi pomanjkanja finančnih sredstev), ga v zadnjem hipu rešijo in mu za nedolgočasno podaljšajo življenje. Da je tak način življenja za resno in odgovorno politično delo teh glasil nevzdržen, da doživljajo ponekod prav za-

radi tega vse prehučo fluktuacijo kadra, da so v nenehnih materialnih težavah — zares prave medobčinske sirtote! — je menda razumljivo.

Kolektivom uredništva in uprav v teh listih (gre za lokalne časnike v Celju, Kopru, Kranju, Murski Soboti, Novem mestu, Ptuj, in Trbovljah) jemlje tak način upravljanja nekatero ustavno pravico, saj ne morejo upravljati niti z enostavno, kaj šele z razširjeno reprodukcijo. Zato ni dotoka kadrov v te redakcije, materialna podlaga medobčinskih listov je silno šibka in nikakor se ne morejo povzpeti vsaj na tisto zeleno vejico, s katere so se večje časniške hiše krepko pomaknile naprej.

NAŠ AKTUALNI KOMENTAR

v zadnjih letih — kljub vsem znanim težavam materialne narave.

Pri obravnavanju takih odnosov občin do svojih glasil pa ne moremo dati vseh pokrajinskih časnikov v Sloveniji v isti koš; pri večini se je v zadnjem letu le premaknilo nekaj naprej, na boljše, čeprav z doseženimi novimi odnosi niti lastniki listov — občinska politična vodstva in občinske skupščine — niti kolektivni uredništva in uprav teh glasil še ne morejo biti zadovoljni. Novo je to: tam, kjer so se zavedli odgovornosti, ki jo imajo občine glede obveščanja občanov in kjer so kolektivni lokalnih listov s kvalitetnim, solidnim delom pridobili ugled in pomen, predvsem pa priljubljenost med bralci, se pogodbeni odnosi in pripravljenost občin, da učinkovito pomagajo svojim glasilom, dobro izboljšujejo. Nasprotno pa so v nekaterih področjih ta gla-

ZUNANJEPOLITIČNI TEDENSKI PREGLED

Kaže, da bi lahko kar vsak teden začeli naš zunanjepolitični pregled takole: pretekli teden so Američani spet bombardirali Severni Vietnam. Zadnji letalski napad je bil najhujši izmed vseh dosedanjih.

Pretekli teden so ameriški in južnovietnamski bombniki ameriške izdelave kar dvakrat bombardirali Demokratično republiko Vietnam. V nedeljo je poletelo na sever 26 južnovietnamskih bombnikov, v ponedeljek pa se je usul kar plaz čez dvestotih ameriških bombnikov — največ doslej — in sesul tovar smrti na severnovietnamska mesta. Ameriški polkovnik Preece, ki je vodil zadnji napad, je bil kar sarkastičen, ko je dejal, da je bila »akcija izredna, čeprav vidljivost ni bila posebno dobra«. In uradno so ta napad upravičili s poročilom, da so partizani prejšnji mesec v Južnem Vietnamu porušili 82 mostov, izvedli 214 sabotaž in ubili ali ujeli 41 »vaških funkcionarjev« (plačanec saigonskega režima). Razen tega pa je tudi pretekli teden »Severni Vietnam nadaljeval z agresijo na jug«, kar piše v ameriški Beli knjigi, in je to isto, kot če bi bilo zapisano v svetem pismu, pa sami Američani (še manj pa pentagonski strateg) tega ne verjamejo.

To zatrjuje tudi ameriški predsednik Johnson v svojem odgovoru na poslanico predsednika Tita. Pravi, da zelo ceni zanimanje jugoslovskega predsednika za težak položaj v Vietnamu in da deli njegovo željo za mirno rešitev. Potlej pa navaja že znane stvari, kakor so zapisane v Beli knjigi, da zalaga Severni Vietnam partizane z orožjem, opremo in ljudstvom in da je

krivec vsega pač Severni Vietnam in dokler se bo to dogajalo, bodo Američani odgovarjali »z enakimi«. Američani, da bodo umaknili svoje čete, ko bo »Hanoi ustavil svoj napad«, je še zapisano v odgovoru ameriškega predsednika. Te-

vih predlogov, da so mogli nanje odgovoriti.

ZDA torej niso za pogajanja. Govori naj le orožje. Zato bombardirajo DR Vietnam, preskrbovalne poti in skladišča, kot uradno zatrjujejo, in da si pač ne morejo pomagati, če pada kakšna bomba tudi na kakšno hišo. Akcija nevezanih držav je torej vse bolj nujna. Prav te dni je bilo v Beogradu posvetovanje, ki so se ga udeležili predstavniki 15 nevezanih držav, ob koncu pa so sprejeli skupni poziv zastran položaja v Vietnamu.

Človeštvu v posmeh

daj, pravi, ne bo ovir za mirno rešitev vietnamskega vprašanja...

Pravzaprav drugačnega odgovora niti ni bilo pričakovati, zlasti ne po tistem, kar se je pretekli teden zgodilo s predlogom generalnega sekretarja OZN U Tanta glede vietnamskega problema. U Tant je namreč predlagal Washingtonu, naj bi pristal na konferenco sedmih, to je pet velikih sil (ZDA, Britanija, Francija, LR Kitajska in Sovjetska zveza) in obo Vietnamu. Na tej konferenci bi se pogovorili, kako bi se lotili mirnega urejanja vietnamskega vprašanja, kako bi pripravili široko konferenco o tem. V Beli hiši pa so izjavili, da U Tantovega predloga sploh niso dobili. Potlej so v Beli hiši nenadno sporočili, da odklanjajo njegove predloge, da cenijo njegova prizadevanja in dele z njim skrb za hudo krizo v Vietnamu, da pa... itd. Pri vsem tem pa je ostala skrivnost, kako so nenadno prišli do U Tanta-

S tako svojo politiko postajajo Združene države Amerike vse bolj politično izolirane. Le britanski ministrski predsednik laburist Wilson jih je vsestransko podprl. Če bi iskali po svetu še koga resnega človeka, bi ga ne našli, ki bi se navduševal za tako hojo tik ob robu prepada nove svetovne morije. Celotni Američani so vse bolj za pogajanja in za mirno rešitev spora. Gallupov inštitut je anketiral Američane pa ugotovil, da jih je čez 80 odstotkov za mir in za pogajanja. Vsekakor ameriškim materiam in očetom ni vseeno, ali imajo sina živega ali pokopanega kje v indokitajski džungli. Poročila o ameriških izgubah v Vietnamu pa tudi ne vsebujejo samo uspehov, temveč morajo skoraj vsak dan izdati seznam padlih v Vietnamu. Povprečnemu Američanu pa je preklicano malo mar, kaj se tam dogaja, pa tudi vse manj verjame v to, da bi moral biti prav on tisti žandar, ki bi branil svet pred komunizmom, ko pa navsezadnje niti ne ve, kakšen je ta strah.

sila tik pred izdihom. Nesolidno financiranje teh listov, rešili tega, potem nikar ne nju, ki ga kažejo lastniki nekaterih lokalnih časnikov, in ponavljajoča se brezizglednost za rešitev odprtih vprašanj seveda ne ustvarjajo perspektiv, da bi se kolektivni uredništva takih časnikov lahko povedali, da bi se dalje izobraževali in si ustvarili temelje za vsaj tako samoupravljanje, kot ga poznajo v večini delovnih organizacij. K temu prispeva svoj delež tudi neurejen pravni položaj nekaterih teh listov. Bistvo problema lahko označimo z naslednjo ugotovitvijo: gre za resnično, ne pa za

formalno razumevanje težav in problemov, ki jih naši lokalni listi sami doslej še niso mogli rešiti.

Hkrati se seveda zavedamo, da je tudi to proces. Če ugotavljamo, da je prišlo do sprememb v odnosih do lokalnega tiska, vemo, da so na to skoraj povsod vplivale tudi subjektivne sile — predvsem vztrajno, dolgoletno delo za konsolidacijo razmer v teh listih. Naš lokalni tisk žal tudi ni brez slabosti; še imamo v njem pojave primitivizma, ozkega, nezdravega lokalizma in škodljivih kompromisov na račun načelnosti v redakcijski politiki. Izdajateljski sveti in ob-

potrjuje — bi morali biti deložni ustrežne večje pomoči od svojih lastnikov in izdajateljev. Če ne bomo takoj rešili tega, potem nikar ne pričakujemo, da bodo ti listi opravili svoje naloge v obveščanju občanov in nadaljnji izgradnji komunalnega sistema.

KRATKE IZ RAZNIH STRANI

● Sestanek Arabske lige. V nedeljo so v Kairu zasedali ministri arabskih držav in sklepali o stališčih arabskega sveta do odločitve bomske vlade glede svojih odnosov z Združenim arabsko republiko. Svet Arabske lige je sklenil, naj vse arabske države odpokličejo svoje veleposlanike iz Bonna, kar je velika večina arabskih držav itak že storila; dalje so sklenili, da bodo vse arabske države povsem pretrgale svoje diplomatske odnose z ZR Nemčijo, če bo le-ta priznala Izrael. Ob tem so sklep pooblaščenec šefov arabskih držav malce omilili, ker je po mnenju sveta Arabske lige pomembnejše dejansko sodelovanje ZR Nemčije z Izraelom kot pa samo pravno priznanje te države. Torej je treba počakati na to, kako se bodo odnosi med obema državama razvijali, ni pa važen sam formalni akt priznanja Izraela. Arabski svet vsekakor ni čisto enoten, na kar je tudi Bonn računal, vendar se je ustel, če je mislil, da se sploh v ničemer ne bodo mogli dogovoriti. Večina arabskih držav je tudi na glas povedala, da bo priznala DR Nemčijo, če bo Bonn priznal Izrael. Vsekakor je Halstejnova doktrina dokončno pokopana.

● Boj za pravice črncev v ZDA. V ameriški zvezni državi Alabama že nekaj časa demonstrirajo črnci in zahtevajo državljanske pravice, ki so v ameriški ustavi sicer zapisane, toda zakoni te države jim ne omogočajo, da bi se jih mogli poslužiti. Tako jim ne dajo volilne pravice, če ne dokažejo, da so skvalificirani zanjo, to je, da znajo pisati (kar je silno raztegljiv pojem, saj bi celo marsikateremu univerzitetnemu profesorju lahko očitali, da ne zna pisati, če v petih minutah ne bi sestavil spisa). Pa ameriško ustavo mora znati na pamet in podobno. Nobelov nagradenec in črnski voditelj Martin Luther King je bil pri predsedniku Johnsonu, ta pa je predložil kongresu zakon, po katerem bi moral tudi črncem priznati volilno pravico. Demokratični vsekakor priporočljiva za izvoz?

● Zastaranje vojnih zločinov. Zahodnonemški parlament je ta teden razpravljalo o zastaranju vojnih zločinov. Sicer so vsi stvari odstopili v proučevanje posebni komisiji, vendar je večina poslancev proti temu, da vojnih zločinov ne bi več preganjali in da bi jim vse grehe odpustili.

TEDENSKI NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

● Pred dnevi je socialnozdravstveni (in poslej tudi republiški zbor) sprejel predpise o urejanju borčevskih problemov: zakon o dodatku za zaposlene borce in zakon o zdravstvenem varstvu kmetov borcev. S tema dvema predpisoma se bo bistveno izboljšal materialni in zdravstveni položaj borcev in njihovih družinskih članov. Tako je tudi prav. Skupnost je dolžna vsi skrb ljudem, ki se zaradi sodelovanja v NOV niso mogli posvetiti svojemu strokovnemu izpopolnjevanju in katerih zdravje je bilo zvečine močno prizadeto. Poslej bo znašala osnova za določanje dodatka za borce 59.000 din mesečno, kar je za 19.000 din več od osnove, določene z novim temeljnim zveznim zakonom o dodatku za borce. Tak razloček je potreben zaradi specifičnih pogojev in potreb v Sloveniji.

Prejšnji zakon o zdravstvenem varstvu kmetov borcev in njihovih družinskih članov je zagotavljal le del brezplačnih zdravstvenih storitev. Ker tak zakon ni ustrezal, je bilo treba sprejeti novega, ki izenačuje kmete borce in njihove družinske člane z delavci in uslužbenci. V prihodnje bodo torej uživali kmetje borci in njihovi družinski člani polno zdravstveno varstvo, ki bo zajelo okrog 15.000 ljudi.

Skupščina SRS je sprejela tudi priporočilo občinskim skupščinam o dajanju stalnih priznavačin borcem NOV. Za dajanje priznavačin imajo občine zagotovljena sredstva v svojih proračunih. Potemtakem je neupravičen pomislek, češ, da ni sredstev za dajanje priznavačin. Kjer to trdijo, so to le izgovori. Politične organizacije in še zlasti združenja borcev so v tem primeru dolžna zahtevati uveljavitev priporočila republiške skupščine.

● »Borba« je objavila razgovor s sekretarjem CK ZKS Mihom Marinkom o bistvenih značilnostih V. kongresa ZKS. V tem razgovoru je med drugim rečeno, da dosega Slovenija najvišjo stopnjo rasti gospo-

darstva v Jugoslaviji. Po mnenju Mihe Marinka so takšni rezultati sad ustvarjalne moči delavskega samoupravljanja, ki je postalo središče in pobudnik družbenoekonomskega razvoja. V Sloveniji je ustvarjena solidna materialna podlaga za še uspešnejši razvoj družbenih odnosov med ljudmi in za krepitev vloge delovnega človeka.

Dodatek za borce in zdravstveno varstvo

● Iz dela zvezne skupščine je treba opozoriti na nekatere nove predpise s področja kmetijstva, predvsem na zakon o kmetijskih zadrugah. Novost tega zakona je ta, da kmetijske zadruge lahko sprejmejo pod določenimi pogoji v delovni odnos tudi individualne kmetovalce, zlasti tedaj, kadar dajo ti večji del svoje zemlje in drugih proizvodnih kapacitet v zakup zadrugi. Pomembni pa so tudi drugi predpisi s področja kmetijstva. Zvezni sekretar za kmetijstvo in gozdarstvo Jože Ingolič je med drugim dejal, da bodo predlagani ukrepi močno okreplili kadrovske in tehnične baze v kmetijskih organizacijah. S tem bodo ustvarjene nove možnosti za nadaljnje širjenje kooperacije in intenziviranje proizvodnje ter za hitrejšo podružbljanje kmetijske proizvodnje.

● V skladu z uporabo načela rotacije so bili imenovani nekateri novi zvezni sekretarji: za industrijo in trgovino Hakija Pozderac, za promet in zveze Milijan Neoričič, za informacije Gustav Vlahov, za pravosodje Milorad Zorič, za zdravstvo in socialno politiko Dragotin Kosovac ter za generalne-

ga direktorja zavoda za plan Rikard Stajner. Obenem so bili na zasedanju zborov zvezne skupščine sprejeti predpisi o odpravi obmejnega pasu, zakon o gibanju in bivanju tujcev v Jugoslaviji itd. Tujcem pri nas so priznane osnovne svoboščine in pravice človeka. Priznana jim je pravica do pritožbe v vseh primerih, v katerih se izda odločba v upravnem postopku.

● Na zasedanju zborov zvezne skupščine so sprejeli tudi zakon o varnosti na cestah. Tak zakon je bilo treba sprejeti zaradi izredno naglega povečanja obsega blagovnega prevoza po cestah in zaradi naraščanja števila motornih vozil. Število vozilov motornih vozil se je povzpelo že na 127.720 ljudi, življenje pa je izgubilo 9.556 ljudi.

● Novinar »Dela« Franc Seunig piše v svojem uvodniku »Potrošnja ne sme prehitovati« tudi o omejitvi potrošniških kreditov na 600.000 din in o znižanju odplačilnega roka na dve leti in pol. Po njegovem mnenju je prišlo do tega ukrepa zaradi prehitvanja potrošnje nasproti proizvodnje. Lansko povečanje potrošniških posojil za 110 milijard din predstavlja tipično prehitvanje, ki je pripomoglo k nestabilnosti na trgu.

● Zvezni sekretar za zunanjo trgovino Nikola Djuverović je te dni kritiziral počasnost Jugobanke pri sklepanju pogodb s podjetji. Namesto, da bi bile sklenjene te pogodbe že novembra in decembra lani, bodo nekatere sklenjene šele aprila. Potrebne so temeljite spremembe v organizaciji poslovanja Jugobanke.

● Po ustaljeni tradiciji bo tudi letos v Beogradu prvomajska parada. Po prvih informacijah bodo sodelovali v paradi enote JLA in okrog 11.000 otrok, mladincev, študentov in predstavnikov delovnih organizacij. Poudarek bo na dvajsetletnici osvoboditve Jugoslavije. Na ustrezen način bodo zastopane v paradi tudi vse naše republike.

Obrt je pomembno merilo standarda občanov

OBRTI NI MOGOČE ODVAJATI OD DRUGIH GOSPODARSKIH DEJAVNOSTI

Razkorak med naraščajočimi potrebami občanov oziroma gospodarstva in zaostajanjem obrtnih dejavnosti postaja iz leta v leto večji, kar povzroča nestabilnost in motnje ne le v tej veji gospodarskega življenja, ampak v gospodarstvu nasploh. Taka ugotovitev je prevladovala tudi na minuli razpravi o problematiki obrti, na plenumu okrajnega sindikalnega sveta, kjer so ustrežno z ugotovitvami VIII. kongresa ZKJ menili, da so predvsem občine dolžne skrbeti za pospešitev razvoja družbene obrti in za kooperacijo te z zasebnim obrtništvom v okviru splošnih prizadevanj za gospodarski in družbeni razvoj.

Ker se uvršča obrtna dejavnost v Sloveniji po svojem pomenu in številu zaposlenih brž za industrijo in kmetijstvo, je potemtakem ni moč obravnavati ločeno od celotne gospodarske dejavnosti, čeprav ta ni tolikanj pomembna zavoljo svoje ekonomske moči, marveč bolj kot vplivni činitelj na življenjsko raven občanov. Če je temu tako, potem analiza družbenih planov za leto 1964, v katerih naj bi posamezne občinske skupščine predvidele ukrepe za povečanje zmogljivosti in za večjo poslovno obrtnost v nekaterih doljenjskih občinah.

Crnomelj: med nalogami gospodarskega razvoja za leto 1964 obrti družbeni plan skoraj ne

omenja. Med razčlenjevanjem posameznih panog pa ugotavlja, da očitno primanjkuje servisov, zato v planu predvidevajo izdelavo analize potreb in sestavo dolgoletnega programa razvoja obrti. Plan vsebuje sicer tudi smernice in priporočila za povečanje obrtnih storitev, ne vsebuje pa konkretnih odgovorov na vprašanje: kako izboljšati obrtno dejavnost?

Metlika: za obrt v občini Metlika so značilne odjave zasebnih obrtnikov, ki opravljajo večji del obrtnih uslug, medtem ko predvidevajo povečanje le v proizvodni obrti in temu ustrežna tudi investicijska vlaganja v to obrt, saj jo obravnavajo v tesni zvezi s problemom zaposlovanja.

Novo mesto: medtem ko kaže drobna storitvena obrt pri zasebnem sektorju še zmeraj težnjo upadanja (navzlic nekaterim davčnim olajšavam), pa obrtna dejavnost v družbenem sektorju mestoma prerašča že v industrijsko proizvodnjo.

Ribnica: v tej občini sloni obrtno storitvena dejavnost v glavnem na zasebnih obrtnikih, ki so zlasti v letu 1963 množično odjavljali svoje obrti in šele po spremenjeni davčni politiki so uspeli padanje števila zasebnih obrtnikov zaustaviti. Navzlic očitnim potrebam konkretnih ukrepov za razmah storitvene obrti v Ribnici niso predvideli, pač pa pričakujejo delno izboljšanje za nekatere dejavnosti šele po izgradnji novega objekta za nekatere servise.

Spodbudni ukrepi v Kočevju

Ker se doslej zanemarjena obrt, zlasti storitvena, že močno odraža predvsem pri popravljenih industrijskih proizvodov in vzdrževanju stanovanjskih objektov, nameravajo v Kočevju razširiti oziroma ustanoviti obrtne in servisne delavnice, k čemur naj bi pripomogle tudi trgovske in industrijske delovne organizacije.

Zasebno obrt bodo spodbujali z ustreznimi davčnimi politiko, medtem ko bodo obrtno-storitvene delavnice v družbenem sektorju oproščene vseh družbenih obveznosti do občine. Se več. Tistim, ki so dobili sanacijska posojila ali posojila za napredek poslovanja, bodo kreditne črtali, če bo to spodbudno vplivalo na njihov razvoj.

Preseljevanje ljudi iz obrti v industrijo in druge panoge pa nameravajo zaježiti s prostim oblikovanjem cen, po zakonu ponudbe in povpraševanja. Če bodo v kočevski občini vse predvidene ukrepe uresničili, potem bo ta občina nemara med prvimi, ki bo uspešno premostila težave, ki so nastale zavoljo zapostavljanja obrtne dejavnosti v minulih letih.

Takšna je torej groba predstava obrti v nekaterih doljenjskih občinah, prav nič boljša pa ni tudi v drugih predelih zdajšnjega okraja Ljubljana, oziroma v Sloveniji sploh. Čeprav je resnica na ljubo treba povedati, da obrtna dejavnost zaskrbnjuje zaostaja za razvojem ostalih panog in naraščajočimi potrebami občanov, pa ni moč prezreti objektivnega opravičila za občine, ki so doslej skrbelo predvsem za večjo materialno osnovo v svojih proračunih, kakršno lahko nudijo predvsem industrija in druge konjunkturne proizvodne panoge. Vendarle pa v prihodnje razvoj obrtništvu ne more biti zgolj domena posemeznih obrtnih organizacij, ampak bodo morale občinske skupščine prizadevneje skrbeti za razvoj obrti (to bi morale že doslej, saj so dobile za to ustrezna sredstva) predvsem z odmero večjih sredstev, se pravi, da bi

dajale obrti vsaj tista sredstva, ki jih daje obrt, in da bi pomagale obrtnim organizacijam pri reševanju njihovih problemov, kot so urejanje prostorov, iskanje posojil, stanovanj itd.

Zanemarjanje obrti ima škodljive posledice ne le za življenjsko raven občanov, ampak tudi za stabilnost notranjega gospodarstva. In če gre za življenjsko raven občanov, potem sodi naposled tudi ta dejavnost med osnovne naloge, ki jih komunam nalaga ustava.

REM.

— Jaaaanez, vprašaj, kam to gre — ali med vino ali med vodo?

Iz inšpektorjeve beležnice

Inšpektorji so predvsem zaščitniki občanov in čuvarji zakonitosti, čeprav jim mnogi pripisujejo vse kaj drugega. Za doljenjske občine Crnomelj, Metlika, Novo mesto in Trebnje imamo skupni inšpekcijski oddelček pri občini Novo mesto. Le malo smo pobrskali po njihovih beležnicah ob koncu leta in pogledali, kaj vse smo našli!

TRŽNA INSPEKCIJA

V moki tip 400, ki jo je bilo na zalogi 2040 kg, so bili ostrti kovinski delci. Po pregledu je tržna inšpekcija to moko izločila iz prometa, podjetje pa je bilo kaznovano. Iz prometa so bila izločena tudi razna druga živila in slabo vino. Skupna vrednost iz prometa izločenih živil je znašala nad štiri milijone dinarjev. Kaj vse bi morali potrošniki početi in popiti!

SANITARNA INSPEKCIJA

Pri sanitarnem pregledu šolskih prostorov je bilo pri nekaterih šolah ugotovljeno izredno slabo stanje prostorov. Učilnice so še po privatnih hišah. Tako v šolah Sela Jugorje, Sela Hinje, Drašiči in Klevnik. Pri sistematičnih pregledih šolskih otrok je bilo ugotovljeno, da jih ima zaradi nepravilnih klopi in

Za lepšo podobo mesta ob 600-letnici

Čeprav je na razpolago malo denarja za ureditev mesta ob 600 letnici, je občinska skupščina poslala v torek po mestu komisijo, ki si je ogledala drobne ureditvene probleme in sestavila približen predračun za potrebna dela. V komisiji so tovariši Rous, Uhl, Petrič in Breščak. Komisija bo ugotovila potrebe, ceno in tudi, kdo naj bi dela opravil. Pričakujejo, da bodo delovne organizacije in posamezniki z razumevanjem pomagali občini urediti mesto za jubilej.

Najuspešnejši mali oglaševalci: v domačem tedniku!

opreme blizu 20 odstotkov slabo držo. Posledice take držbe so razna obolenja zaradi prisilnega zastajanja krvi, zmanjšana je možnost širjenja prsnega koša, nastane pa tudi pritisk na prebavne organe in deformacija hrbtenice.

Stranišča so ponekod suha, brez vodnega izplakovanja, iz njih pa se razširja močan smrad tudi v učilnice. Zdravniški pregledi učencev so pokazali precejšno podhranjenost učencev, zaradi česar otroci pogosto zbole in se slabše uče. Šolskim kuhinjam bi bilo treba posvetiti več skrbi.

CESTNA INSPEKCIJA

Izredno slabe ceste, ki ogrožajo promet na odsekih Gradac—Stranska vas—Crnomelj, Vrhovci—Žuniči, Cegelnica—Krasinec, Mršče vas—Sentjerne, Stopiče—Dolž, Poljane—Hrastje, Poljane—Ornuška vas in Prelesje—Sentrupert so potrebne večjih rekonstrukcij.

INSPEKCIJA DELA

V kemični pralnici in čistilnici krajevne skupnosti Crnomelj je ugotovljeno, da je koncentracija strupenih hlapov dva in polkrat takšna, kot je maksimalno dopustna. S tem je zelo ogroženo zdravje zaposlenega osebja.

V mizarskem podjetju Dvor se resno pojavljajo poklicna obolenja zaposlenih. Zavod za zdravstveno varstvo skupščine okraja Ljubljana je že poročal o delavki, ki je zbolela zaradi prevelike koncentracije razredil in nitrolakov v lakirnici.

Vajenci delajo ponekod po osem do dvanajst ali celo več ur dnevno, pa tudi v nočnem času, čeprav je to strogo prepovedano.

Delovni kolektiv gostinskega podjetja MAJOLIKA Straza je sprejel sklep, da se nekoga delavca ne sprejme v delovno razmerje. Direktor pa je delavca navzlic sklepu samoupravnega organa sprejel v službo.

To je le nekaj skopih zapiskov iz ugotovitev inšpektorjev. Če bomo njihovo vlogo pravilno razumeli in jim pri delu pomagali, bodo inšpekcijske službe lahko občanom v še večjo korist. J/S.

Še eno premoženje v ognju

12. marca po 12. uri je požar upepelil dvoje gospodarskih poslopj Martinu Mirviču v Malem Cerovcu. Najprej so se vneli s slamo kriti svinjaki, močan veter pa je ogenj zanesel še na skedenj. Skodo so ocenili na 1.200.000 dinarjev.

Svinjaki so se vneli zato, ker je ob njih gorelo v svinjskem kotlu. Najprej je začelo goreti okoli kotla, kjer je ležala razmetana slama in razni vnetljivi odpadki, nato pa je plamen skočil na slamatno streho. Kmalu nato se je vnel še skedenj, ki je bil tudi s slamo krit. Čeprav je plat zvana daleč naokoli oznanil, da gori, gasilcev ni bilo blizu.

Zavoljo nepredvidnosti gospodarjev, ki ne pazijo na ogenj, je že nekajkrat upepelil gospodarska in druga poslopja. Nesreča spet dokazuje, da je bolje prej odpraviti pomanjkljivosti, kot gasiti, slasti če je prepozno.

Mopedist v mopedista

Na cesti pri Stopičah se je 14. marca ob 22.45 mopedist Martin Jankovič iz Vinje vasil zaletel v neznanega mopedista, ki je pripeljal nasproti. Do nesreče je prišlo, ko je Jankovič zavil na levo proti Stopičam. Skode je za okoli 50.000 dinarjev.

INIS

Industrija stekla v NOVEM MESTU potrebuje za svoje zunanje sodelavce

— več OPREMLJENIH SOB za stanovanja

Pismene in ustne ponudbe pošljite na upravo podjetja.

Opozorilo pred požari

Ker se bliža spomladanska suša in vetrovno obdobje, opozarjamo vse občane na nevarnost požarov, posebno v gozdovih.

Gospodarske organizacije, ki gospodarijo z gozdovi, in posestniki gozdov so dolžni ukreniti vse potrebno, da ne pride do požarov. V tem razdobju ni dovoljeno požigati suho travo, dračje in podobno v bližini gozdov. Tisti, ki imajo gozdove ob železniški progi, so dolžni poskrbeti, da se varnostni pasovi očistijo suhljadi, listja in suhe trave.

Iz oddelka za notranje zadeve občinske skupščine Novo mesto

Vzkipele ceste v kočevski in ribniški občini

Cesta Zlebič—Sodražica je, ko je najhujša zima minila, in v pričakovanju pomladi vzkipele kot kvašeno testo, tako da so mornari težji promet preusmeriti preko Velikih Bašč in Loškega potoka. Ob tajanju snega ali ob rahlem dežju je bolj podobna poljski poti kot cesti 2. reda, vdira pa se že pod peščevimi nogami, kaj šele pod avtomobili. Delavci cestnega podjetja so cesto pričeli na debelo posipati z gramozom, vendar tudi to ne pomaga veliko, saj se kamenje kar porreza v blato. Cesta do Sodražice je vsekakor nujno potrebna temeljitega popravila in to čimprej!

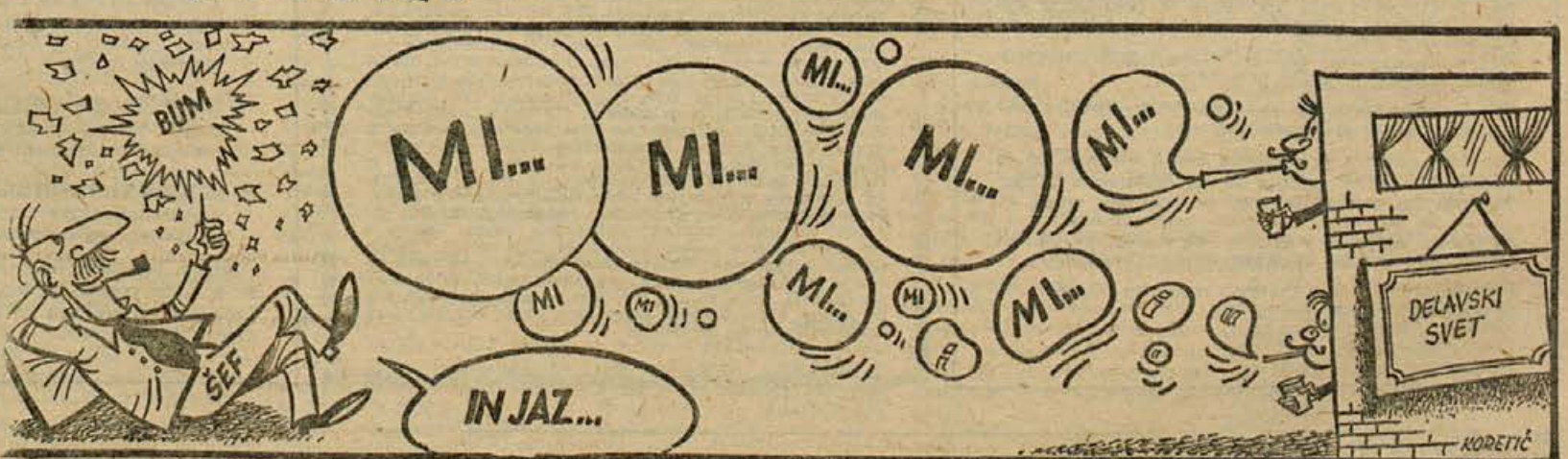
Zima je hudo zdelala tudi odsek kočevske ceste od Škofljice do Pijave gorice, kjer skoro ni več sledu o asfaltu (asfaltirana je bila 1957. leta). Vožnja po taki (avto)cesti je več kot mučna in že sam začetek pri Škofljici verjetno marsikoga od-

vrne od nadaljnje vožnje proti Kočevju. Precej ran je zima pustila tudi na asfaltu od Zlebiča do Ribnice in na nekaterih drugih odsekih kočevske ceste.

Na sejmišču skoraj vse prodano

Zelo dobro je bil obiskan ponedeljkov sejem za prašiče v Novem mestu, kjer je bilo kupcem na voljo 613 repov, prodani pa so bili razen devetih vsi. Ker je bilo za pujske veliko povpraševanje, je cena nekoliko poskočila. Tokrat so veljali manjši prašički od 9.500 do 14.000 din, za večje pa so zahtevali od 14.000 do 25.000 din.

KLOPOTEC

Boljši materialni pogoji za borce

Kot je naše dnevno časopisje že poročalo, sta oba zborni republiške skupščine na svoji zadnji seji sprejela zakone o družbeni pomoči nekdanjim borcem NOV. Ob tej priložnosti smo se obrnili na poslanca republiškega socialno-zdravstvenega zbora mr. ph. Gojka Jaga iz Metlike, ki nam je povedal naslednje:

— Zadnja seja socialno-zdravstvenega zbora skupščine SRS je bila pomembna za kmete borce, posebno za Belokranjce, ki so množično sodelovali v NOV. V Beli krajini je namreč danes 6137 članov Zveze borcev, kar je skoraj četrtina vsega prebivalstva in od teh je samo kmetov 2170. Da pa se kmetom, ki so sodelovali v NOV, omogoči vsestranska zdravstvena pomoč, je bil sprejet zakon o polnem zdravstvenem varstvu kmetov borcev in njihovih družinskih članov, nadalje zakon o zaposlenih udeležencih NOV in priporočilo o dajanju stalnih priznavalnih bivšim borcem NOV.

Novi zakon o polnem zdravstvenem varstvu kmetov borcev bo tem v mnogočem pomagal, saj se doslej zaradi visokih stroškov mnogi niso upali iskati potrebne zdravstvene pomoči, predvsem pri zobotehničnih storitvah, pri kopaški klimatskem zdravljenju in zdravljenju v bolnicah, kar je terjalo hkrati tudi prevozne stroške. Od sedaj bodo v vseh teh zdravstvenih uslugah popolnoma izenačeni z ostalimi delavci zavarovalni. Razliko stroškov med osnovnim in polnim zavarovanjem bo nosila republika. To se bo poznalo posebno pri tistih družinah, kjer pogosto gospodarji bole-

zen ali kjer mora biti kak član družine dalj časa v bolnici in so zdravniški stroški včasih tako visoki, da jih družina ne more več zmagovati. Taki borci kmetje postajajo čez noč socialno ogroženi in morajo iskati pomoč pri občini, ki pa jim največkrat le delno krije stroške.

Tudi pri kroničnih bolnikih ni bilo dosti drugače. Ti so morda prihajali k zdravniku in tudi jemali zdravila, za katere pa so kot kmetijski proizvajalci morali sami prispevati polovico stroškov. Od sedaj bodo samo od vsakega zdravljenja plačali prispevek 60 dinarjev. Novi zakon pa bo pomagal zlasti bolnikom z revmatskimi, živčnimi in želodčnimi obolenji, to je bolnikom, ki so bili doslej sicer poslani na razna klimatska in druga zdravljenja, pa se teh niso posluževali, ker so se zbalii prevelikih stroškov.

Tudi z zakonom o dodatku zaposlenim udeležencem NOV bo bistveno izboljšan dodatek za zaposlene borce. Ker so v preteklem letu življenjski stroški v republiškem merilu narasli za 20 odst., se bo tudi osnova za določanje dodatka za borce zvišala in bo v naši republiki znašala 59.000 dinarjev. Pomembna novost zakona, ki bo veljal od 1. januarja letos, je tudi določba, da se dodatek za borce šteje v povprečje osebnega dohodka za pokojninsko osnovo. Tako tudi ta zakon znatno rešuje življenjsko problematiko zaposlenih borcev.

Socialno zdravstveni zbor republiške skupščine pa je obravnaval in sklepal tudi o priporočilu o dajanju stalnih

priznavalnih bivšim borcem NOV. Bistvena vsebina tega priporočila je, naj ne bo glede na porast življenjskih stroškov nobena priznavalnina manjša kot 10.000 dinarjev. Republiško povprečje je bilo lani 3500 din, v gospodarsko šibkejših občinah pa komaj 6000 do 6500 dinarjev. Ta priznavalnina naj torej ne bo miloščina, ampak priznanje kmetom borcem za njihov prispevek v NOV. Važno pa je tudi, naj se priznava-

nine valorizirajo, to je, naj rastejo vzporedno z dvigom cen. Prevedba priznavalnin naj bi opravili do konca aprila, veljala pa bi od 1. januarja letos.

Tako vidimo, da sta sprejeta zakona in priporočilo lep korak k nadaljnjemu reševanju vsestranskih problemov zaposlenih borcev, kadar tudi nezaposlenih borcev kmetov. To pozornost socialistične družbe pa ti ljudje tudi v polni meri zaslužijo.

Večer »STEZIC« v Novem mestu

Literarni večer, ki so ga sodelavci »Stezičca 10. marca posvetili 600-letnici Novega mesta, je opozoril predvsem na dvoje: da je med gimnazijci kulturno življenje precej razgibano in da »Stezičca« dostojno nadaljujejo tradicijo dijaških listov na novomeški gimnaziji od Kettejeve »Zadrage« dalje. Zlasti pa je imel pomen pokazati na dejstvo, da se zbira okrog »Stezičca« skupina mladih talentov, na katere — vsaj na nekaj izmed njih — bo treba v prihodnosti še računati.

Po teži in vrednosti je bil večer bolj pesniški, četudi so prej brali nekaj dobrih proznih sestavkov. Pesniki so prevladali tudi po številu. Naj naštejemo nekaj imen: Milan Markelj, Barica Videčnik, Miran Kovič, Jože Spilhal, Tone Jakše. Največ pesmi je prispeval Milan Markelj, ki je, kot kaže, med vsemi najbolj plodovit. Je tudi že najdlje od začetka tako imenovane pesniške učne dobe. Njegova muza pa je motivno zelo blizu pesmim drugih stezičarjev; zdaj je vedra, zdaj mračna, sicer pa vseskozi obupana zaradi nedosegljivosti ideala — ljubezni. Razočaranje v ljubezni je pravzaprav osrednji motiv pri vseh teh pesnikih, le redki so, ki presežejo ta strogo subjektivni intimni svet. Sem bi seveda spet morali prileteti Milana Markelja, ki se je lotil zahtevnejših motivov in jih prikazal kot nekakšno vizijo sodobne (atomske) strahote. (O pesniškem delu večeru samo še tole: malce je motilo preštevilno zastopstvo Markeljevih pesmi, kar je naravno vtiis, da so bili drugi predstavljeni samo zavoljo števila.)

Med prozaisti (Irena Markelj, Franci Škof, Beba Krišper itn.) bi kazalo posebej omeniti Ortico oziroma skico Irene Markelj. Njen spis

je že kar resen poskus prikazati bežen konflikt z življenjem, na priliko na ulici. Avtorica je znala ujeti bistvo: spoznanje, da je življenje za marsikoga trnjeva pot. Ob črtanju nebitvenega, neliterarnega, tega pa ni veliko, bi spis prenesel objavo tudi kje drugje kot v šolskem glasilu.

Večer je bil režijsko lepo pripravljen in mu ni manjkalo ničesar, kar navadno pogrešamo na takih priredit-

vah, imel je pester izbor, dobre recitatorje (zakaj niso avtorji tudi sami kaj svojega prebrali?), glasbene vložke (prof. Stane Fink, Marko Picek, Zdravko Budna), dober vezni tekst (brala je Nina Golež), primeren reflektorski učinek in — občinstvo. (Spet dokaz, da so take prireditve obiskane!) Kot tak je bil dober prispevek k proslavljanju 600-letnice Novega mesta.

IVAN ZORAN

Troje srečanj z Dobovčankami

Želje po ureditvi preskrbe z zelenjavo in sadjem ter želje po ustanovitvi varstvene ustanove

Zenske v Dobovi se najpogosteje sestajajo v okviru Društva prijateljic mladine. Tam se pogovarjajo o najrazličnejših zadevah. Letos so zelo zadovoljne, ker so pri organizaciji šole za starše naštele na ugoden odziv. Prvi poskus je torej uspel in v novem šolskem letu bodo s to obliko vzgoje staršev nadaljevale.

Dobovčanke težijo še drugimi problemi. Tovarišica Jelen Kolnikova kot gospodinja najbolj pogreša zelenjavno trgovino.

»Sadja pri nas vse leto ni,« pripoveduje, »in tudi zelenjavo je težko dobiti.«

»Kako se potem oskrbuje s temi živili?«

»Peljati se moramo na trg v Brežice ali pa obiskati tukajšnje kmete. Ti na domu ne prodajajo radi in večkrat nam dajo kaj zastoj. Za nas je to težko, ker potem drugič naračate spet gremo tja. Najbolje bi bilo, če bi vsako stvar primerno zaračunali. Za ceno vedo, saj veliko nosijo napredaj na zagrebški trg.«

»Ste predlagale kako rešitev za boljšo preskrbo s sadjem in zelenjavo v vašem kraju?«

»Najraje bi imele tu zelenjavno trgovino. Morda bi prodajo zelenjave prevzela naša špecerjska prodajalna, ki ima za sedaj na zalogi le šimone in pomaranče. Tudi

prodajo zelenjave prevzela predlagale, da bi imele trg vsaj enkrat v tednu. Vse to smo povedale na raznih sestankih in upamo, da bodo naše želje upošteevane. Morda bo nam priskočila na pomoč naša krajevna skupnost.«

Učiteljica Anica Regovičeva navaja potrebo po varstveni ustanovi. Tudi sama je mati dveh malih otrok in zato ve, kako zaposlene matere pogrešajo otroški vrtec, predvsem tiste, ki nimajo možnosti za poslati gospodinjstvo pomočnico. Dobava se razvija v industrijski kraj in z večanjem števila zaposlenih žena se iz dneva v dan večajo tudi potrebe po organiziranem otroškem varstvu.

»Tovarišica Regovičeva, kakšen je bil izid ankete med starši, ki ste jo napravili lani?«

»Dobili smo prijave za 30 otrok in to število zadostuje

Drobne iz Kostanjevice

■ Dan žena so letos v Kostanjevici prav lepo proslavili in to ne samo z zakuskami po podjetjih, marveč tudi z lepimi sporemi na akademijah. Šolska mladina je pripravila na osmi marec ubrano akademijo v veči šolskega poslopja, minulo nedeljo pa je isti spored ponovila materam, ki so se zbrale na poseben roditeljski sestanek. Skoraj dvesto jih je bilo, ki so pozorno sledile sporedu, pripravljenem nalašč za njihov praznik. Ob tej priložnosti se je posebej izkazal pevski zbor, ki je pod vodstvom tovariša Jančkoviča zapel niz zahtevnih melodij. Matere so se ravnosile tudi tistih točk, ki so jih pripravili članke iz vzgojno varstvene ustanove, ki jo že dolga leta vodi vzgojiteljica Breda Strel. Akademijo je pripravila profesorica Ivanka Povše, praznični govor pa

je imela mladinka Irena Bizjak. Po proslavi je bil tretji roditeljski sestanek v tem šolskem letu.

■ Stanovanjski problemi, ki že dolga leta hudo tarejo kostanjevski prebivalce, so se le začeli premikati na bolje. Po zadnjih sklepih v občinski skupščini so se odločili za gradnjo 12-stanovanjskega bloka, ki bo, kakor je zagotovljeno, že letos pod streho in se bo moč že prihodnje leto vseliti. Tako bo končno le rešenih nekaj najbolj perečih primerov, saj so med prosilci ljudje, ki že dvajset let čakajo na stanovanje. V kostanjevškem gradu je namreč pred vojsko stanovalo trindvajset družin, družba pa je od tistih dob zgradila samo pet stanovanj. Stanovanjci so se iz požganega gradu zatekli v zasilna pribežališča po Kostanjevici, kjer so mnogi še danes ostali. Gradnja novega stanovanjskega bloka bo torej nujen izhod iz globoke stanovanjske krize, ki že vsa povojna leta tare kostanjevsko prebivalstvo.

■ Ali ne bi kazalo tudi v Kostanjevici obnoviti sejmov? Tako sem zadnjič slišal govoriti kmata Stoparja z Oširca, staro korenino, ki ve, kaj je prav in kaj boče. Pravi, da so zadnji semanj dnevi v raznih okoliških krajih bili prav slabi. Meso drago, živina poceni, kje je in čemu je taka razlika, ljudje? Po zdravi presoji pripada največ zaslužka tistemu, ki je v potu svojega obraza živino priredil. Tu bo potrebno nekaj ukreniti, kmet mora vendar vedeti, zakaj dela. No, če se bodo te stvari spravile v red, je spet povzel Stopar, bi bilo lepo in prav, da bi vpeljali sejme tudi v Kostanjevici. Sejmi niso samo trgovina, marveč tudi prireditve, kmetiška revija, saj kmet rad pogleda in pokaže lepo živino!

Rudarski šolski center Velenje vpisuje

v šolskem letu 1965/66 v prve razrede šol naslednje število učencev:

1. TRILETNA RUDARSKA POKLICNA SOLA — 250 učencev
2. TRILETNA SOLA ZA RUDARJE STROJNIKE — 60 učencev
3. PETLETNA RUDARSKA TEHNIŠKA SOLA — 25 učencev
4. KOVINARSKA POKLICNA SOLA — 30 učencev
5. ELEKTRICARSKA POKLICNA SOLA — 30 učencev
6. ENOLETNA SOLA ZA PRIUCENE RUDARJE — 25 učencev

Pogoji za vpis:

Pod 1: fizično in duševno zdrav; starost 15—16 let; uspešno dokončan vsaj 5. razred osnovne šole.

Pod 2: fizično in duševno zdrav; starost 15—16 let; uspešno dovršena osnovna šola.

Pod 3: fizično in duševno zdrav; uspešno dovršena osnovna šola; sprejemni izpit iz matematike in slovenskega jezika.

Pod 4 in 5: fizično in duševno zdrav; uspešno dokončana osnovna šola.

Pod 6: fizično in duševno zdrav, pismen, star 17 let.

Ugodnosti v času šolanja:

Pod 1. in 2.: brezplačna oskrba (stanovanje, hrana, šolske potrebščine) in pridnostne nagrade.

Pod 3: učenci dobijo štipendije in brezplačno šolske potrebščine, lahko stanujejo v internatu.

Pod 4. in 5.: učenci dobijo redne in pridnostne nagrade, brezplačno šolske potrebščine.

Pod 6: brezplačna oskrba (stanovanje, hrana, šolske potrebščine) ter pridnostne nagrade.

Vse šole začno s predvpisom takoj, medtem ko je glavni vpis od 15. junija do 15. septembra. Učenci iz predvписа imajo prednost pri glavnem vpisu.

Prošnjo, kolkovano s 50 din, lahko pošljete na tajništvo Rudarskega šolskega centra, Velenje.

Sprejemni izpiti za v petletno rudarsko tehniško šolo bodo od 25. do 26. junija 1965.

Srečno!

Naročite DOLENJSKI LIST sorodnikom v tujini in hvaložni vam bodo za pozornost!

KRI, KI REŠUJE ŽIVLJENJE

Pretekli teden so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: Božo Caviolič, Viktor Avsec, Slavko Kavsek, Lado Janč, Alojz Zoran, Ivan Pavlič, Franc Sorn, Jože Božič, člani kolektiva Novoteks Novo mesto; Anton Gregorič, član kolektiva Iskra Novo mesto; Alojz Malenšek, dijak novomeške gimnazije; Mihaela Smolčič in Cecilija Smolčič iz Komunalnega zavoda za socialno zavarovanje Novo mesto; Ana Janežič, gospodinja iz Mosta; Janez Strbene, član kolektiva osnovne šole Sentjerne; Vida Lindič, gospodinja iz Sela; Marija Kump, gospodinja z Uršnih sel; Stefa Simič, članica kolektiva Dolenjka Novo mesto; Tatjana Murgelj, delavka iz Dol. Karteljevega; Karel Nagelj, delavec iz Karteljevega; Jože Ribič, posestnik iz Karteljevega; Jelka Zajc, delavka iz Dol. Karteljevega; Jože Tratnik, član kolektiva GO Novo mesto; Franc Simončič, delavec z Javorovice; Fani Zagore, gospodinja iz Vratna; Franc Skrubelj, član kolektiva Tobak, Novo mesto; Alojz Lenčič, posestnik iz Loke; Jože Pihac, posestnik iz Orehovice; Anton Radešček, upokojenec iz Hrustja; Joža Pavlič, gospodinja iz Orehovice; Mirko Gornik, delavec iz Zapuž; Franc Simončič, delavec iz Vratna; Ludvik Groznik, član kolektiva Kmetijski obrat Sentjerne; Jože Zupan, delavec z Javorovice; Jožefa Zagore, gospodinja z Javorovice; Marija Grubar, gospodinja z Vratna; Alojz Škrbec, upokojenec iz Sentjerne; Franciška Jakše, gospodinja iz Orehovice; Martin Pavlovič, Ignac Zagore, Jože Zagore, Janez Bratkovič, Karel Hribar, Franc Kovačič, Anton Kirn, Franc Jarkovič, člani kolektiva Podgorje, Sentjerne.

Sproščene so vse ustvarjalne sile

(Nadaljevanje s 1. str.)
vam in nekaterim nihanjem je v letih 1959-1964 proizvodnja hitro naraščala. Celotna proizvodnja je naraščala v letih 1959-1964 (merjeno z družbenim proizvodom po stalnih cenah) z letnim povprečjem okoli 10,6 odst. Leta 1963 je narasla za 14,2 odst., leta 1964 pa za 14,4 odstotka (ocena).

Takšno zvečanje proizvodnje je vplivalo na to, da se je družbeni proizvod na prebivalca povečal od 227.900 din v letu 1956 (v stalnih cenah - baza 1962) na 344.900 din v letu 1960 in na 493.100 din v letu 1964. V SR Sloveniji je bil družbeni proizvod na enega prebivalca v letu 1963 skoraj enkrat večji (za okoli 90 odstotkov), kot je znašalo povprečje za SFRJ v tem letu. V tem obdobju so se močno povečala tudi vlaganja v vse dejavnosti, tako v gospodarstvo kot za družbeni standard. Podatki pa tudi povedo, da potrošnja sredstev (v okviru delitve narodnega dohodka) za posamezne družbene službe zaostaja za družbenimi potrebami in odstopa od v Programu poudarjenih smotrov ZKJ. Zlasti velja to za znanost, kulturo in socialno varstvo. Čeprav so številne občinske skupščine leta 1963 dojele več sredstev za kulturo, je vendar v Sloveniji ena tretjina občin odmerila v ta namen manj kot pol odstotka proračunskih sredstev.

Razvoj družbeno-ekonomskega in političnega sistema

V obdobju od leta 1958 do leta 1964 so nastale bistvene spremembe tako v sistemu kot tudi v idejnih tokovih, ki so odsevali družbenopolitične in ekonomske odnose. Zveza komunistov Slovenije se je v procesih uveljavljanja novih elementov, odnosov in oblik v sistemu zavzemala predvsem za to, da bi se družbeni sistem razvijal čim bolj skladno z razvojem produktivnih sil in družbene zavesti.

Sistem samoupravljanja se je v tem času razširil na nova področja gospodarskih dejavnosti (železniški in poštni promet, podjetja za ceste) in na področje družbenih dejavnosti (šolstvo, zdravstvo, kulturne in prosvetne ustanove, socialno zavarovanje, bančni poslovanje itd.). Tudi na področju javne uprave so se začela uveljavljati samoupravna načela, hkrati pa se je povsod razvijala postopna krepitev

Najlepše darilo za 20-letnico osvoboditve: DOLENJSKI ZBORNIK 1963
Dobite ga v knjigarnah. — Cena 1500 dinarjev

materialne osnove samoupravljanja in razvijanja sistema delitve dohodka po delu. Izpolnjeni odnosi v samoupravljanju (obratni delavski sveti, ekonomske enote) so pomenili kvaliteten premik pri uveljavljanju neposredne demokracije. Možnosti za neposredno sodelovanje proizvajalcev v upravljanju so se s tem razširile.

Uspehi v prejšnjem obdobju, ko so bile zlasti poudarjene materialna osnova, delitev dohodka med družbo in podjetjem ter vloga organov samoupravljanja v proizvodnji, so omogočili, da so bile v letih 1959-1962 ustvarjene možnosti za to, da se pozornost v tem obdobju usmeri na tako imenovano notranjo delitev dohodka.

Po letu 1962 so začeli v prizadevanjih Zveze komunistov in drugih zavestnih sil prednjačiti odnosi v delovni organizaciji, vloga in položaj človeka v proizvodnji, delitvi in potrošnji. Tendence, ki so vplivale na poslabšanje razmerij v delitvi dohodka med gospodarskimi organizacijami in družbo, so bile z ukrepi v letu 1964, predvsem pa v boju za realizacijo predkongresnih smernic IK CK ZKJ, zaustavljene.

Pri izpolnjevanju družbenopolitičnega sistema si je Zveza komunistov prizadevala, da bi z idejnopolitično dejavnostjo zagotovila uveljavljanje številnih strukturnih in drugih sprememb, in se hkrati borila za dosledno uresničevanje družbenopolitičnih smotrov, ki smo si jih določili v posameznih obdobjih. Omeniti je treba živahno družbenopolitično dejavnost komunistov, ki je spremljala vse važnejše spremembe v družbenopolitičnem sistemu.

Razvoj sistema pa bo morala ZKS seveda načrtno razvijati še naprej in še dosledneje uresničevati temeljne družbene smote. Krepitev materialnih osnov našega gospodarstva, izpolnjevanje gospodarskega sistema, družbena gibanja, ki so spremljala ta proces, in spremembe v mišljenju ljudi, so pomenili poglavito torišče idejnopolitične dejavnosti Zveze komunistov Slovenije.

Sproščene so ogromne potencialne sile delovnih množic

Z razvijanjem socialističnih družbenih odnosov in uresničevanjem socialističnih družbenih smotrov je Zveza komunistov Slovenije razvijala in oblikovala med obema kongresoma tudi lastno družbeno vlogo. Komunisti, organizacije in vodstva so v glavnem našli takšno politično mesto in metode dela, ki so

ustrezale vsakokratni stopnji razvoja samoupravnega družbenopolitičnega sistema, družbenopolitičnih organizacij in zavesti delovnih ljudi.

Analiza minulega obdobja, v katerem so svobodneje delovale družbenoekonomske zakonitosti, kaže, da so se z razvijanjem samoupravljanja in komunalnega sistema, načel delitve po delu in z uveljavljanjem nove ustave v mnogočem kvalitativno spremenile razmere in s tem pogojili delovanje članov in organizacij ZKS. Z vse bogatejšimi odnosi med ljudmi in razmerji človeka do skupnosti postaja vse bolj zahtevno in zapleteno tudi delo Zveze komunistov.

Uresničevanje socialističnih odnosov, ko postaja materialen in kulturni interes proizvajalca in občana gibalna sila gospodarskega in družbenega razvoja, je povzročilo nekatere nujne protislovne procese. Z ene strani smo sprostiti ogromne potencialne sile delovnih množic, ki so se vključile kot najmočnejša sila v boj za gospodarski in splošni družbeni napredek, z druge strani pa je družbena zavest teh množic še vedno pod vplivom družbenega izkustva, ki ni bilo pridobljeno le v socialistični demokraciji, temveč v razmerah boja proti razrednemu izkoriščanju, nacionalnemu zatiranju in mezdni odnosih, kar je v zgodovini oblikovalo njene poglede, navade ter civilizacijske in kulturne potrebe. Množice proizvajalcev in občanov stopajo v družbeno dogajanje takšne, kot so, z da-

no stopnjo družbene zavesti, izkušeni in znanja. Zato je njihovo družbeno angažiranje prepleteno s pozitivnimi, ustvarjalnimi in socialističnimi ter hkrati tudi z različnimi konservativnimi, primitivističnimi in podobnimi težnjami.

Idejni boj je bil v tem obdobju vse bolj zapleten. Hkrati s spremembami v družbeni in ekonomski strukturi ter z afirmacijo samoupravljanja so se v mnogočem spremenile tudi družbene osnove, socialni nosilci in narava idejnih spopadov. Pomembnejše mesto dobivajo tista gibanja, ki odsevajo nove družbene procese in nova družbena protislovja. Čeprav ne smemo podcenjevati aktivizacije nekaterih sil, ki želijo izrabljati samoupravne pravice za uresničevanje svojih protisocialističnih smotrov, se vendar dandanes v bistvu lahko vidi idejni boj le s pozicij, kaj je progresivno in kaj konservativno.

Zavestna osebna prizadevanja in elementi rive družbene prakse so že zbudili številne nove lastnosti v osebnosti komunistov. Ustvarjeni so pogojili, ki spodbujajo člane ZK, da vse močnejše razvijajo v sebi lastnosti ustvarjalne, razmišljujoče in kritične osebnosti, ki zna doumei današnje težnje delovnih ljudi in družbenega razvoja. Gre za lastnosti takšne osebnosti, ki je že prerasla vlogo izvrševalca sklepov, direktiv in politike partijskih vodstev in se vse bolj aktivno vključuje v proces oblikovanja politike in stališč ZK.

...Centralni komite ZK Slovenije se je močno zavzemal za to, da bi bili komunisti resnični nosilci bratstva in enotnosti narodov Jugoslavije. Pri tem ni želel zapirati oči pred dejstvi, da navzlic pridobitvam revolucije tudi na sedanji stopnji razvoja družbenih odnosov neogibno in objektivno nastajajo nekateri problemi, ki jih je treba spoznati in reševati. Praksa je namreč pokazala, da se je takrat, ko so se komunisti izmikali tem problemom, s tem tudi odprl manevrski prostor za nacionalistične elemente, ki so želeli posamezne pojave razpihovati in napraviti zmedo.

Problemi, ki so se javljali v minulem obdobju, imajo drugačen značaj kot tisti, ki smo jih reševali v narodnoosvobodilni vojni. S socialističnim razvojem so se narodi močno

Resnični nosilci bratstva in enotnosti narodov Jugoslavije

afirimirali kot politično in kulturno svobodne skupnosti. Kljub večših zelo burnim razpravam nekateri zgodovinski in kulturni problemi nimajo več osrednjega pomena v mednarodnih odnosih, pa čeprav je z njimi treba računati. V ospredje so stopili zlasti problemi razdelitve presežnega dela, ekonomskega razvoja, produktivnosti in odnosa do dela.

Zato včasih nekateri poizkušajo prav v spornih vprašanjih na gospodarskem področju vnašati nacionalne vidike, ki naj bi jih uporabili kot plašč za različne monopolistične in državno-birokratske težnje. Zato se je Centralni komite ZK Slovenije zavzemal za to, naj bi se komunisti ne izogibali tem problemom ali celo postajali sami nosilci takšnih pojmovanj. Rešitev je možna le v prizadevanjih, katerih namen je odkrivati v spornih zadevah le objektivno resnične argumente. Ne da bi napihovali probleme, jih moramo vseeno odkrito in stalno reševati. Pri reševanju vprašanj, ki jih je prinesel čas, pa se morajo komunisti zavzemati za tako enotno orientacijo, kot so jo začrtali program ZKJ, nova ustava in ponovno poudaril VIII. kongres ZKJ in tovariš Tito v svojem referatu...

(Iz poročila CK ZK Slovenije o delu med IV. in V. kongresom)

57 kandidatov za občinske odbornike v Ribnici

Kandidacijski zbori volivcev v ribniški občini so bili med 3. in 10. marcom, na njih pa so razen o kandidatih za odbornike oz. poslance razpravljali še o številnih drugih političnih vprašanjih. Precej govora je bilo o šolstvu, o urejanju zdravstvene službe ter nadaljnji krepitvi in financiranju krajevnih skupnosti, razvijanju kmetijstva in drugem. Na zborih proizvajalcev so razpravljali o urejanju družbenih služb ter o združevanju sredstev občine in delovnih organizacij za zadovoljevanje družbenih služb. Ker je vprašanje šolstva še vedno nerešeno, zlasti zaradi pomanjkanja prostorov in izrabljenosti stavb (Ribnica, Loški potok), je bilo precej govora tudi o pozitivni akciji za zbiranje sredstev za gradnjo šol oziroma za ureditev šolstva. Zadnje zbere volivcev so izkoristili tudi za dokončno ustanovitev krajevnih skupnosti na

območju vse občine, ponekod pa so že sprejeli tudi statute.

Od 63 izbranih in potrjenih kandidatov (šest jih kandidature ni sprejelo) za odbornike jih ni bilo v prvi fazi priprav na volitve evidentiranih 15. V nekaterih volilnih enotah so se zedinili le za enega kandidata, v večini pa za dva, tri ali celo štiri. Občani so se na zborih volivcev odločili za naslednje kandidate:

Občinski zbor: Dolenja vas: Jože Boje, France Trdan; Nemška vas: Jože Klun; Hrovača: Stane Andoljšek; Ribnica — Miaka: Ivan Pucelj, Draga Lovšin; Gorenja vas; France Ilc; Jurjevica: Alojz Mar, Franc Lesar, Viktor Oberstar in Ivan Ogrine; Sušje: Alojz Ambrožič, Jože Gojže, Jože Rigler; Gregor: Jože Rigler; Zamostec: Jože Fajdiga; Sodražica II: Evgen Ivanc, Rudolf Lovšin; Zimari: Jože Perušek, Alojz Samsa in Ivan Virant; Hrib — Loški potok: Jože Bartol in

Franc Kordiš; Mali log: Ivan Debeljak in Ivan Košmrlj.

Zbor delovnih skupnosti: INLES Ribnica: Marija Caval in Margareta Ivanuša; INLES-Hrast in Galanterija: Milan Stupica, Ciril Tisovec in Jože Vesel; Kovinsko podjetje: Rudolf Benčina in Janez Bolha; Komunala: Karolina Mihelič in Marija Mravlja; Gostinsko in trgovsko podjetje: Majda Brinšek, Ana Zekovič; kmetijska skupina Dolenja vas: Franc Čekarek, Franc Hočevar, Janez Merhar in Rudolf Trdan; kmetijska skupina Velike Poljane: Anton Gorjup, Fortunat Kozina Anton Strnad in Nande Silc; kmet. skupina Sodražica: Anton Arko, Ivan Kovačič, Franc Lovšin in Franc Prijatelj; kmet. skupina Hrib: Alojz Car, Jože Bartol in Janez Lavrič; šola Ribnica: Ivan Debeljak, Dragan Golija in Ančka Lovšin; Zavod za socialno zavarovanje: Angelea

Ivanovič; uprava: Tomo Majstorovič in Gojko Pavlovič.

Kandidati za zvezne poslance so v ribniški občini isti kot v ostalih dolenskih občinah, kandidati za republiško skupščino pa so naslednji: republiški zbor: France Debeljak, Dušan Lavrič in Matija Maležič, za gospodarski zbor Jože Lesar, direktor Brestaja iz Cerknice, za kult.-prosv. zbor pa Milena Borovac, ravnateljica šole v Ribnici in Majda Ivanc, ravnateljica šole v Sodražici.

Večer ljubezenske poezije v Sevnici

V sredo, 10. marca, je gostovalo v Sevnici celjsko gledališče. Na sporedu je bil večer slovenske ljubezenske poezije. Prireditelj je bila namenjena ženam. To zamisel so žene podravle, saj jim takšen večer pomeni več, kot če bi se zbrale samo na pogostitvi.

Kandidati za občinsko skupščino Trebnje

V začetku prejšnjega tedna so bili končani kandidacijski zbori za volitve v občinski zbor in zbor delovnih skupnosti Občinske skupščine Trebnje. Volivci so potrdili večji del že prej evidentirane kandidate, nekaj kandidatov pa je bilo na teh zborih na novo predlaganih in potrjenih volivci bodo na volitvah v aprilu volili v 15 volilnih enotah odbornike v občinski zbor. Za izpraznjena mesta je predlaganih in potrjenih 39 kandidatov. V vseh volilnih enotah so potrdili po najmanj dva ali po največ 4 kandidate.

Na kandidacijskih zborih volivci so bili v posameznih volilnih enotah potrjeni naslednji kandidati za odbornike občinskega zbora in zbora

delovnih skupnosti občinske skupščine Trebnje:

Občinski zbor:
volilna enota — Lukovec: Franc Rataj iz Lukovke in Franc Kastelic iz Jezera;
VE — Dolenja Nemška vas: Adolf Gričar iz Dol. Podboršta, Jože Pintar iz Megienika in Ivan Pakiš iz Rodin;
VE — Stefan: Ludvik Gerden iz Gor. Nemške vasi, Stane Auersperger z Rožnega vrha in Franc Novak iz Gor. Nemške vasi;
VE — Knežja vas — Seice: Jože Anžlovar iz Dol. Seice in Anton Strajnar iz Občin;
VE — Korita — Svetenje: Karol Zupančič z Dol. vrha, Jože Suštaršič z Gor. vrha in Jože Smolčič z Vrbovca;
VE — Sentlovrnce: Franc Lah iz Martinje vasi in Stane

Ostane iz Martinje vasi;
VE — Sela pri Šumberku: Franc Glavan iz Volčjih jam, Franc Trlep iz Orlake in Franc Kopač iz Sel pri Šumberku;
VE — Veliki Gaber: Alojz Barle iz Vel. Gabra in Anton Piškur iz Malega Gabra;
VE — Gomila — Stan — Zabrdje: Ivan Bon iz Zabrdja in Jožefa Gregorič iz Brezovice;
VE — Mirna: Bojan Kolenc z Mirne in Franc Kolenc z Mirne;
VE — Straža: Stane Kolenc iz Trstenika, Roza Puntar iz Slovenske vasi in Franc Novak iz Straže;
VE — Draga — Zabukovje: Pavel Končina iz Okroga, Ignac Breznikar iz Drage in Jože Brear iz Homa;
VE — Laknice: Franc Lindič iz Sp. Lakenc in Friderik

Zibert z Vrha nad Mokronogom;
VE — Ornuška vas: Jože Zagar iz Radne vasi, Stanislav Brajer iz Ornuške vasi in Jože Gačnik iz Podturna;
VE — Češnjice — Trebelno: Janez Miklavčič s Trebelnega, Anton Grabnar iz Malin, Jože Karol iz Gor. Zabukovja in Karel Ribič iz Češnjice;
Volitve v zbor delovnih skupnosti bodo potekale v 14 volilnih enotah. Na kandidacijskih zborih so potrdili 28 kandidatov, od tega v 4 volilnih enotah po enega, v ostalih pa po dva ali tri.
Zbor delovnih skupnosti:
2. VE — MERCATOR — poslovna enota GRADIŠČE Trebnje in zasebni obrtniki: Cveta Veble in Jožefa Bukovec iz Trebnje;
4. VE — Kamnolom Vrhepec

in Nadzorništvo proge Trebnje: Jože Jarem iz Gor. Praproč in Viljem Udovič iz Trebnje;
6. VE — GG Brežice — obrat Mokronog — Pošta Mokronog in zasebni obrtniki: Domine Gimpelj iz Puščave, Milan Uhan iz Mokronoga in Ivan Urbič z Mirne;
8. VE — TSS Mirna: German Lamovšek in Janez Kovačič z Mirne;
12. VE — podskupina kmetijstva Velika Loka — Čatež: inž. Drago Kotar iz Vel. Loke in Anton Mrhar iz Zagorice pri Čatežu;
13. VE — podskupina kmetijstva Dobrič: Jože Bende iz Dobriča in Franc Prpar s Krušnega vrha;
15. VE — podskupina kmetijstva Stefan — Blato: Zora Grden iz Zagorice pri Mirni, Adolf Novak iz Trebnje in Alojz Mežan iz Kamnega potoka;
16. VE — podskupina kmetijstva, uprava KZ Trebnje —

Dolenja Nemška vas: Ivan Vovk iz Jezera in Jože Zupančič iz Trebnje;
18. VE — podskupina kmetijstva Sentrupert: Milan Berdik iz Gor. Jesenic;
20. VE — podskupina kmetijstva Mokronog: Aleksander Borštnar iz Brune vasi, Ludvik Abina iz Mokronoga in Franc Pečelin iz Mokronoga;
22. VE — podskupina kmetijstva Trebelno: Zofka Starič iz Vel. Strmce, Alojz Papež iz Vel. Strmce in Jože Sinjur z Drečje vrha;
24. VE — podskupina prosvete in kulture — šole na Mirni, v Sentrupertu in Mokronogu: Vladimir Silvester z Mirne;
27. VE — delovni ljudje iz državnih organov, družbenih organizacij in društev — KPD Dob: Ivan Urbančič z Mirne;
28. VE — delovni ljudje iz državnih organov, družbenih organizacij in društev — Trebnje: Jana Hillmajer iz Trebnje.

Sonce bi sijalo med visokim in nizkim hribom; peljala bi jih na »vrtilček«. Tedkova klop mora biti vedno tam. Ponudila bi jim nekaj rdečih redkvic, ki jih je bila posadila in jih negovala z lastnimi rokami. Nato bi jih odvedla v Središče. Tam je Haim-Idlova »vila«... tukaj postelja, na kateri je spala... in zgoraj, na vrhu lončene peči, pod stropom, so popisani zvezki — njen dnevnik; tamle med hladilnikom in steno pod okensko polico je njen zadnji dnevnik. Zdaj bo odnesla s seboj zvezke, kamor je zapisovala vse, kar se je zgodilo.

Poslednji zvoki gonga so se prikradli skozi okna barake, da so spomnili dekleta na jutrišnji dan, ki bo sledil tej noči. Dekleta so se premetavala in preobračala v po-

morda kaj videla mojo družino? Mogoče veš, kako jim gre? Pišem se Safran. Cipora Safran. Ze pri prvi raciji so me ločili od moje družine. Ali morda veš, če se je kdo rešil? Prej smo živeli na Trgu svobode 12.«

Danijeli se je zvrtilo v glavi. Prav isti pogovor. Povsod ista pesem. Ista vprašanja, isti odgovori.

»Ne,« je odvrnila. »Nisem poznala tvoje družine. Nisem od tam. Med vojno sem se znašla tam, pri svojem bratu. Tudi on je živel v 1. židovski četrti. Ime mu je Harry Prelešnik.«

Deklica je skočila s postelje, stopila k Danijeli in jo natanko opazovala.

»Danijel?«

Dani... Kdo je to? Danijela

KA-CETNIK 135633

baraka s punčkami

stelah in črne odeje so se dvigale iznad ležišč kot fantomi. Udarci na gong so prinesli s seboj odmeve znanega strahu. Naenkrat se je zdelo, da se odpirajo vrata omare in se baraka napolnjuje z nemškimi glasovi. Norišnica. Nemci obešajo svoja oblačila v odprte omare. Jutri ob dveh.

... Vse, kar se ji je pripetilo v getu, je zapisano v njenem dnevniku. Kaj pa »jutri ob dveh«? Nihče ne bo nikoli izvedel za to. Nihče ne bo nikdar izvedel, kaj se je dogajalo v tem taborišču. Nemci bodo vse po vrsti »očistili« na morišču. Nobena se ne bo ohranila.

... To noč bo skočila v vodo! Ko bi bila takrat vsaj kupila tablete... Fela se bo seveda rešila. Fela je ena izmed »srečnic«. Ko bi vsaj lahko zapisala, kaj se dogaja tukaj, mogoče bi Fela zapiske nekoliko izročila naprej. Jaga ji je bila obljubila, da jo bo vzela po vojni s seboj v Dresden. Toda Nemci bodo bržčas ubili tudi Felo. Nobena se ne bo rešila od tod. Elsa bo vrgla Felo na tovornjak —

»Od kod so te pripeljali?« Glas s sosednje postelje. Dekle je gledala Danijelo. Gledala jo je in ponovila vprašanje. »Od kod so te pripeljali?«

Vprašanje se je zapicilo v Danijelini ušesa. »Od kod so te pripeljali?« Iz sosednje postelje gleda par oči in čaka na odgovor. Isto vprašanje je bila slišala v Delovni diviziji na slami.

»Iz 3. židovske četrti.« je odgovorila.

Deklica v sosednji postelji se je naslonila na komolce.

»Jaz sem iz 1. židovske četrti. Si

ogleduje obraz, ki se sklanja nad njo. Kdo je to deklet? Od kod jo pozna? Kje sta se srečali? V njenem spominu je siva praznina.

»Da, doma so me klicali Dani.« Cipora Safran je sedla na rob Danijeline postelje. Z rokami si je pokrila obraz in molče obsedela.

Danijela je vzela v roko z dekletovega obraza. »Kdo si?«

Cipora Safran je bila tri leta starejša od nje, lepa in privlačna, iz dobro znane, kulturne židovske družine v Metropoliu. Tukaj, v taborišču, je bila edina, ki je preživela svoj transport. Cipora ni pogledala kvišku. »Harry je doma rad govoril o tebi. Ponošen je bil na svojo zlatolaso sestro. Zmeraj sem si te želela spoznati. Zdaj se je moja želja uresničila. V baraki s punčkami.«

Luč je ugasnila.

Spati!...

Zunaj je polna luna s srebrnim sojem osvetljevala električno ograjo iz bodoče žice. Vrste ozkih belih vzdanih omar ob posteljih vzglavjih so bile videti kot nagrobnički. Cipora je sedela na robu Danijeline postelje; govorila je in pripovedovala, kakor da bi en jaz v njej iskal samoobrambo pred drugim jazom. Nenadno srečanje s sestrom Harryja Prelešnika je odgrnilo mrtvaški prt iz mrtve preteklosti. Iz geta so jo bili odpeljali z bratom Marcelom. Tukaj je izvedela, da je bil Marcel v enem izmed delovnih taborišč v bližini. Hotela mu je pomagati, bila je celo pripravljena iti k njemu in mu prinesiti kruh — pa se je zbala. Dekleta se vračajo iz moških taborišč z »raportie«. Iti v ta taborišča je prav tako, kakor iti naravnost v

smrt. Kasneje je izvedela, da Marcela ni več tam. Mogoče so ga bili odpeljali s kakšnim transportom daleč v Nemčijo. »Če je Marcel poginil od lakote, sem tega kriva jaz. Bila sem strahopetna. Lahko bi mu bila pomagala —«

... Harry. Je preblisnilo Danijelo — mogoče je tudi Harry v enem izmed teh delovnih taborišč in čaka na pomoč! Njeno življenje je nenadoma dobilo povsem, vzvišen pomen. Zdaj bo lahko prenesla vse: Harry čaka na njeno pomoč...

»Kako pa prideš v moška delovna taborišča? Kako prideš od tod?« je nestrpno vprašala Danijela.

»Nemci, ki stražijo sosednja taborišča, si dajo poslati punčke iz barak, ker sami ne morejo zapustiti svojega mesta. Ta predel je poln židovskih delovnih taborišč in dekleta se po navadi vrnejo z »raportie«. Nekateri se nikoli več ne vrnejo. Po navadi pošljejo dekleta iz novega transporta. Pazi, da te ne bodo poslali —«

»Prosila jih bom za to! Harry je v delovnem taborišču. Iskala ga bom! Ko sem bila v Delovni diviziji, sem spoznala, kaj je lakota.«

Baraka je bila podobna temni getski ulici. Od časa do časa je bilo s te ali one postelje slišati stok — kakor da prihaja skozi getsko okno. Luna je obilila šipe s srebrnom. Onstran okna sta tema in mračnost napolnila dekleta s hrepenenjem in obupom. Neko deklet je zaklicalo: »Cipora! Zapo! nam kaj, ali pa bomo znorele!«

Skoraj vsak večer poje Cipora Safran in vsa dekleta se ji pridružijo. Najraje ima uspavanko, ki jih ji je pela njena mati, ko je bila še otrok. Večina pesmi je hebrejskih, kajti Ciporina mati je bila v svoji mladosti učiteljica hebrejščine. Čeprav je hebrejščina skoraj vsem dekletom tuja, so se že naučile peti pesmi, ki jih je pela Ciporina mati, ko je zibala svojo hčerko. Melodija otroštva plava med posteljami kot materina duša. Mati vsake deklice je prisotna v baraki. Lej, zdaj steguje roke proti postelji svoje hčerke.

To noč se Cipori ne da peti. Tokrat to ni samo melodija hrepenenja. To pot je materin dih pobozal njen obraz — prav tako kot nekoč, ko ji je pela uspavanko.

S postelj je slišati roteče glasove.

»Cipora! Zapo! nam kaj. Prosim, Cipora.«

Cipora ne zdrži več in začne tiho peti:

»Ves svet zatisnil je oči — psst!
Spi jabolko, spi hruška — psst!
Spi mamica, spi očka — vse spi, vse spi,
le zame, za moje srce
pokoja ni...«

Melodija valovi, se širi, pričara lahko belino na ozke omarice, na stene; nagiba se proti srebrnemu

obzorju, kakor čarobna ladja, ki reže valove proti srebrnim vratom polne lune.

Skozi okna strmijo iznad bodoče žice rdeče luči. Nad stražarnico visi lunina obla kot svetliški sij okoli glave trpinčenega Žida iz Nazareta na podobah, ki so visele v poljskih oknih, da bi vsi vedeli, da za njimi ne stanuje Žid.

... En sam kosček kruha bi mogoče rešil Harryja... prostovoljno se bo javila, da gre v delovna taborišča... gotovo bo lahko dobila polovico hleba... Danijelino trpljenje je bilo nenadoma očiščeno kakor v ognju pretopljeno in prečiščeno zlato.

Zunaj stoji pod oknom noč; v rokah ima zapisano in zapečateno Danijelino usodo. Njene boste noge so prašne od mesečine. Melodija hrepenenja, porojena iz bolesti, plava iz rožnatih barak. In noč zajame melodijo v svoje gole roke, se vzdigne z njo nad strehe, nad električno bodočo žico in jo varno spravi v svojo grobnico.

XV.

KO JE prišla Fela v Divizijo veselja, je takoj spoznala, da ji je slabše. Ona, Fela iz židovskega mesta Radno, ne bo mogla živeti pod isto streho z Elso iz Düsseldorfa.

Ena od njiju se bo morala ukloiniti: ona ali Elsa. Ta prostor pač ni dovolj velik za obe. Če naj kdaj obračuna tako s čistokrvno Elso iz Düsseldorfa kot z judenratsko drhajo, je Fela vedela, da se mora obvladati in biti ponižna; zato je, brž ko je stopila sem, naredila načrt, kako se izogniti Elsi, da se ne bi sporekli. Se nikoli v življenju ni Fela tako hrepenela po dnevu, ko bo napočila svoboda in z njo — maščevanje.

Zaradi tega se je morala najprej otresti Elsine vrhovne oblasti. Dokler ji bo gospodovala ta Nemka, se bo stvar nujno slabo končala: Fela ne bo pustila, da bi jo Elsa pohodila kot črva. Ne bo se mogla obvladati. Vzrojila bo in udarila tega düsseldorfskega Frankensteina ter zares skuhalo kašo — ne le sebi, marveč vsem dekletom v Diviziji veselja prav do zadnjega transporta. Nemci bi se ji maščevali, kot to znajo le oni. Nak, tega ne bo imela na vesti. Zato mora pohiteti in si izmisliti nekaj drugega, dokler je pamet še ni zapustila, dokler ne bo postala bedast mesen stroj kot vse druge punčke iz barake.

In če je kakšna pot, ki vodi ven — potem samo s starim Belcebubom, ne s kakšno njegovo mlajšo lutko.

Naslednji dan, pred začetkom »zabavanja«, ko so dekleta drhte sedela na svojih posteljah v pričakovanju svoje »dolžnosti«, je Fela skozi okno opazovala vojake, ki so prihajali preko mosta na dvorišče.

»Kaj boste hodili?« pristavila je Urša. »Saj je pozneje še čas, sedaj si malo odpočijte!«

Vsa družba se vrne proti hiši.

Sedaj stoprav je Miklavž prvič ogovoril svojo nevesto.

»Ti bo li povšeči?«

Na prvi hip ni odgovorila.

»Veliko je!« dejala je potem polglasno in ne da bi se ozrla v ženina.

»Pa se zmaguje!« pristavil je Miklavž.

Odidejo takoj v gorenjo sobo, kjer je bila miza že popolnoma pripravljena za obed. Miklavž je, ne po kmetski navadi — saj se je imel sam za pol gospoda — uredil hitro sedeže, ukazoval Urši in dekli, ki sta nosili jedi, in Tomažu, ki je prinašal vino. Vse se je moralo naglo vršiti, ne da bi čakali po pol ure med posameznimi vrstami jedil. Brnotu ni bilo prav povšeči, pač pa ženi njegovi, kateri se je zdelo to nekako gosposko. A nihče ni storil opazke.

Končno se je družba prav oveselila. Moža sta se pri vinu razgovarjala o letini, kupčiji, prometu, živini in celo o železnici, o kateri pa nobeden ni imel prijaznih misli; Brnotovka in Urša, ki je bila tudi priseljena k mizi, pa sta razpravljali domače dogodke, tudi o tujem gospodu, ki je tu umrl, bilo je mnogo razgovora.

Metka je izginila iz sobe, ne da bi bil kdo zapazil. Šla je iz hiše mimo radovedne dekletke, katera ni vedela, bi li prihodnji gospodinjji rekla »ti« ali »vi«, in krenila proti vrtu, kjer se je ob njegovi severni strani raztezal visok, gosto zasajen gabrov plot. Tam, skoro sredi brega širil se je v prostorno senčnato lopo, kjer je popotna gospoda, čakaje, da se okrepcajo konji, rada posedala ali obedovala. Danes ni bilo nikogar.

Metka je sedla na klop, vtem ji je omahnila glava na mizo, in deklet je zajokalo tiho in brčkajo. Revše je bilo neznošno nesrečno, pa mehka nprav in vsa njena

Janko Kersnik: 15. TESTAMENT

vzgoja ji nista mogli dati poguma, upreti se trdovratno tej močitvi. Klanjala se je očetovemu povelju kakor neizogibni usodi in tudi ljubi njen, šepavi Gotard, ni imel do sedaj poguma, odkriti roditeljem njune razmere. Opravljala sta doma svoj posel kakor sicer, ali govorila sta malo med seboj, samo ponoči pri oknu, z drugimi pa, kolikor je bilo najnujnejše. Mati Brnotovka je dejala, da je to navada vseh nevest, da je bila tudi ona taka. Gotarda pa je stari samo enkrat malo osorno pogledal, ko na vprašanje, je li živina opravljena, ni bilo naglega odgovora. O ženitvi se je govorilo kakor o drugem važnem podjetju; o tem pa, kaj pravi nevesta, je li zadovoljna ali ne, ni bilo besede. Tako je potekal dan za dnevom. Ko so se namenili v Ljubljano, ukazal je Brnot Gotardu, naj se pelje z njimi; ta je molčal in, ko so zjutraj zgodaj sedeli na voz, ni bilo Gotarda nikjer; stari je klical nekoliko časa po hlevu in skednju, a naposled je nejevoljno sedel na voz in pognal konja.

»Naj pa doma ostane!« godrnjal je glasno. Potem Gotarda nihče več ni omenjal.

Deklica je dolgo slonel ob mizi; bolesti, ki jo je težila, trebalo je duška, in jok, ta bridki jok, bil je pravi dušek. Čula ni, da je zahreščal težak korak po peščenih stezi; šele ko je nekdo postal pred njo, privzdignila je glavo. Tomaž je bil ter začudeno gledal mlado objokano nevesto. Dekla ga je bila poslala na vrt po pelin — stari Brnot je konec obeda jako

čistal vršiček pelina v vinu — in mimo lope grede je zapazil Metko.

Nekako čudno ga je izpreletelo, ko je pogledal starec v to objokano lice.

»Nisem li videl že tega obraza?«

To vprašanje se mu je sililo. Metko je poznal že dolgo ali to lice, katero je sedaj videl pred seboj, to ni bilo Metkino, ne — to je bilo drugo — a kdaj ga je že videl — kdaj? — Potegnil je s svojo žuljavo roko preko oči, ali ni vedel, kaj bi dejal.

»Gori te čakajo,« zinil je potem naglo, vedoč, da se laže, in odšel proti hiši.

Metka ni mogla hitro za njim; vstala pa je počasi.

Doli po cesti pod vrtom je vtem pridrdral dvo-vprežen koleselj in se ustavil na Topolščakovem dvorišču. Izstopita dva gospoda. Metka sedaj celo ni hotela gor v hišo.

Miklavž pa je takoj čul ropot voza pod oknom in hitel gledat.

»Aj, naš sodnika — vzkliknil je proti Brnotu. »kaj pa ta hoče?« Hitel je po stopnicah gospodoma naproti.

Tudi Urša je šla za njim, Brnotova pa sta radovedno stopila k oknu. Vtem je Topolščak pripeljal ob gospoda, sodnika in njegovega pisarja, v sobo ter jima uslužno ponujal sedežev in vina.

»Le počasi, le počasi, gospod Topolščak,« sopihaj je sodnik, debel, sivobradat mož, oblastnega obraza, iz katerega je molel velik in malo rdečkast nos. »Najprej to, kar je treba, uradne reči, potem šele se okrepcamo. Kaj pa imate? Imate li kaj rakov? Izvrstne rake ste imeli časih.«

»Imamo, imamo,« hitel je Miklavž.

»Torej — rake, pa le veliko soli v krop! In jesih, je li hud?«

»O, da, da, pravi vinski jesih!«

Načrtno v ledino filmske vzgoje

Ali je film samo zabavno ali samo vzgojno sredstvo, ali vsakega nekaj? Kako vpliva na gledalca, še posebej na mladega človeka, ki se razvija svojo sposobnost? Kakšne filme je treba predvajati, da bo ustrezno osnovni zahtevi: gledalcu primeren film?

To vprašanja, na katera poskušamo vnovič in vnovič odgovoriti ne le filmski vzgojitelji, temveč tudi marsikateri posameznik, ki mu ni vse kakšne filme gleda. Razčističevanje teh vprašanj je izhodiščni problem za nadaljnjo razpravo o filmski vzgoji, zato so temu problemu posvetili na nedavnem posvetu o filmski vzgoji v Krškem osrednjo pozornost.

Krškega posveta so se med drugim udeležili kulturno prosvetni delavci, predstavniki osnovnih šol, kinematograf, predsednik občinskega sveta za filmsko vzgojo v Krškem Olaf Lovrenčič ter Vitko Musek, Tone Sluga in

Jovita Podgornik, strokovnjaki iz Ljubljane.

V razgovoru so predvsem želeli najti izhodišče, kako delati v krški občini v prihodnje, kakšne filme prikazovati, kako naučiti gledalce pravilno gledati in dojemati. To pa je že stvar filmske vzgoje, ki je v krški občini (pa tudi drugod) še ledina in jo je treba po mnenju Olafa Lovrenčiča začeti načrtno orati. Taka vzgoja, tako oranje po ledini pa nikakor ni preprosto in lahek posel. Po mišljenju Vitka Muske, ki se že vrsto let ukvarja s tem vprašanjem, je treba predhodno razvozlati sam pojem filma, ali je film zabavno ali vzgojno sredstvo. Upoštevaje ugotovitve, da film tako različno vpliva na človeka, da sega od njegovih duhovnih reakcij do fizioloških manifestacij, se tisti, ki mu je kaj za vzgojo, ne more preprosto izgovoriti, da je film pač samo snajcenejša zabava. Če hočemo, da bo film človeka vzgajal in ne pogubjal, moramo skleniti sodelovanje z vsemi, ki so po svoje odgovorni za zdravo rast mladine, je med drugim poudarjal Musek. Kakor so ugotovili, so to različni činitelji (šola, SZDL itn.). Nesmiselno pa bi bilo pričakovati uspeh, če bi si samo eden prizadeval. Zato je bil krški posvet namenjen zlasti iskanju poti za oblike bodoče filmske vzgoje. Ene takih oblik bi se lahko poslužile šole tako, da bi organizirale komentirane filmske predstave. Tako so ponekod od zdaj že delali in so želi uspehe, zlasti pri delu z mladino.

„Mary, Mary“ v Kostanjevici

V soboto, 27. marca, bodo ob 19.30 v Domu kulture v Kostanjevici kot gostje Dolenjskega kulturnega festivala nastopili člani Mestnega gledališča ljubljanskega in uprizorili ljubko komedijo pisateljice Jean Kerr »Mary, Mary«. Komedija je bila prvič uprizorjena že pred mesec in je odličje stalno na sporedu tega renomiranega slovenskega gledališča. — Igro je zrežiral Igor Pretnar, v glavnih vlogah pa bosta poleg Janeza Erzena, Alenke Svetelove in Franceta Presetnika nastopila tudi naša znanca s filmskega platna — filmska igralka Irena Prosenova in Franek Trefalt.

Ljubitelji vedre komedije in resnične gledališke umetnosti ste na predstavo vladno vabljeni! Vstopnice so že v prodaji in jih lahko naročite tudi po telefonu na št. 19.

Z učili kaže po šolah krške občine zelo slabo

V 15 osnovnih šolah v krški občini zbrani podatki o učilih kažejo, da je učil za sodoben pouk, ki ga zahteva šolska reforma, vse premalo. Na vseh šolah je 14 diaprojektorjev, 4 episkopi, 2 epidiaskopa, 37 mikroskopov, 9 televizorjev, 16 radijskih sprejemnikov, 11 gramofonov, 23 fotoaparátov, 2 kinoprojektorja in 5 magnetofonov. Večina teh učil so šolam pridobili učenci na raznih tekmovanjih. Popolnih učil za pouk iz elektrike, mehanike, optike in kemije nima nobena šola, delno je s temi učili opremljenih 7 šol, 8 pa jih je popolnoma brez teh učil. Precej učil je bilo kupljenih še pred vojno, sorazmerno malo med vojno in prav tako po vojni.

širnega učnega programa in zaradi ponavljanja razredov končajo osemletno šolanje namesto v 8. že v nižjih razredih. Dva učbenca sta lani končala šolo v tretjem razredu, 9 v četrtem, 21 v petem, 61 v šestem in 129 v sedmem razredu. Osmi razred je končalo lani 366 šolarjev. Otroci, ki nimajo vseh 8 razredov osnovne šole, težko najdejo zaposlitev, onemogočen pa jim je tudi vstop v srednje šole in uk v nekaterih poklicih. Starši to že spoznavajo in otroke pošiljajo v osnovno šolo tudi po končani šolski obveznosti, če niso naredili vseh 8 razredov. Letos ločilo v šolo 62 takih učencev.

UČNI USPEH V LANSKEM ŠOLSLEM I ETU

Lani je od 4088 vpisanih otrok končalo razrede z odličnim uspehom 636 otrok, s pravdobrim 878, z dobrim 1335 in z zadostnim 269 otrok. Pozitivno ocenjenih je bilo torej 3138 otrok ali 77,2 odst. Z eno slabo oceno je izdelalo razred 244, z dvema pa 154 otrok, skupaj 398 otrok ali 9,55 odst. Razreda ni izdelalo 552 otrok ali 13,25 odst., v višje razrede pa je napredovalo 3536 otrok ali 86,75 odst.

Lani 18 novih šol

V Sloveniji smo lani dogradili in odprli 18 šol, pridobili s tem 153 učilnic in 37.600 kvadratnih metrov novega šolskega prostora. 48 novih učilnic smo pridobili z adaptacijami in dozidavami.

86 % OTROK PREJEMA MALICO NA SOLAH

3252 šolarjev v krški občini prejema na šolah malico. 139 otrok jo dobi brezplačno, 1620 otrok plačuje samo del zneska, 1493 pa polno ceno malice. Vse malice so lani veljale 19 milijonov 413 tisoč dinarjev. Starši so prispevali blizu 9 milijonov din, preostanek pa občinska skupščina, občinski sklad za šolstvo, občinski odbor RK ter zbirke živil. Precejšen prispevek mednarodne pomoči, ki jo posreduje RK, v gornjem znesku ni upoštevan. Letos bo treba za malice po šolah zbrati več kot 35 milijonov din. Starši naj bi prispevali 13 milijonov, razliko pa bo treba zagotoviti iz drugih virov.

VELIK OSIP OTROK V NIŽJH RAZREDIH

Lani je končalo osemletno šolsko obveznost v krški občini 598 otrok. Precej otrok ne zmore ob-

Razpis tečaja

Zavod za izobraževanje kadrov in produktivnost dela Novo mesto razpisuje vpis v trimesečni tečaj za kandidate, ki se želijo vpisati na VEKS Maribor, pa nimajo ustrezne šolske izobrazbe (popolna srednja šola) in morajo opravljati sprejemni izpit.

Tečaj bo organiziran v popoldanskem času, pričeni z aprilom. V primeru zadostnega števila prijaviteljev.

Pogoji, podrobnejša navodila in program sprejemnega izpita so objavljeni na oglasni deski zavoda. Pismene prijave sprejemamo do vključno 25. marca 1965.

ZAVOD ZA IZOBROZEVANJE KADROV IN PRODUKTIVNOST DELA NOVO MESTO

Črnomaljski dijaki so prikrajšani

Novo Grobčevsek je dijak IV. letnika črnomaljske gimnazije, ki doslej še ni ustvarila pogojev za verifikacijo. Dijaki o tem precej razmišljajo, kol nam je povedal Jovo:

— Naša gimnazija še ni uradno priznana predvsem zato, ker nima potrebnih laboratorijev, delavnic za tehnični pouk in vseh drugih pogojev, ki jih zahteva gimnazijska reforma. To naš dijak precej prizadene, saj zaradi tega nismo pred zakonom enakovredni dijakom drugih gimnazij iz bogatejših področij, ki vse to imajo. Na naši šoli pa so predavatelji tudi močno obremenjeni s poukom. Kemijo in tehnični pouk poučujejo ljudje iz proizvodnje, zato imamo pouk teh predmetov v popolnanskem času. Letošnji 40-od-

stotni polletni učni uspeh je deloma tudi odraz navedenih razmer.

Kakor smo slišali, so potrebna sredstva za ureditev laboratorijev in delavnic že

zagotovljena, zato upamo, da bomo pogoje za verifikacijo gimnazije lahko kmalu ostvarili.

Belokranjska folklor - slaščica za turizem

Po programu, ki ga je na prvi letošnji seji sprejel svet za turizem in gostinstvo pri črnomaljski občinski skupščini, bodo letos zagotovo opremili turistično postojanko v Prelesju in odprli turistično pisarno v Črnomlju.

Program turističnega razvoja v črnomaljski občini je obširen in vsebuje vrsto predlogov za izboljšanje pogojev v turizmu in gostinstvu. Tako pravi, da je za izboljšanje turističnih obiskov in prometa v Beli krajini nujno treba modernizirati cesto od Črnomlja do Vinlee, kjer so predvideni tudi kampi, pripominja pa, da je treba makadamska cestišča redneje vzdrževati. Posebno poglavje tvorijo gostišča, ki čakajo obnavljanje. Taka gostišča so v Črnomlju in Črnomlju,

zlasti pa v Semiču. Gostinske zmogljivosti na splošno niso zadovoljive. Razen tega bolehnajo vsa gostišča za enako hitro — za pomanjkanjem občutka za domačnost. Program priporoča gostiščem, da postanejo čim bolj belokranjska, neizumetljiva. Poleg tega jim nalaga skrb, da bi imela vedno topla jedila, belokranjske specialitete in sprejemala abonente, kar pride v poštev zlasti v šolskih in drugih središčih. K bogati izbiri spada gostinski bonton in znanje gostinskega

delavca o znamenitostih kraja kakor tudi vsaj nekaj znanja tujih jezikov. Tuje se bo počutil najmanj za polovico bolj domačega, če bo ogovorjen v svojem jeziku. V Črnomlju razmišljajo o posebnih krajših tečajih, kjer bi gostinec dobil osnove tega, na čemer temeljijo sodobni (in preizkušeni) odnosi med gostom in gostiteljem.

Belokranjska okolica je studenec, iz katerega se lahko napije še tako zahteven turist. Ker pa folklor tu in tam že izumira, predvideva program oživiljanje tipično belokranjskega. V ta okvir sodijo spominki, ki so pravo turistično zlato. Belokranjski

spominki so še posebno čislani zavoljo pristnosti, saj je znano, da je tudi tamošnja folklor med najbolj pristnimi in samonikliimi na Slovenskem. Neizbrpno bogastvo so lahko spominki iz tekstila, lesa, lončevine, slame in drugih materialov, kot tudi pa se kar sami prodajajo. Lani so v Adlešćih prodali za več kot 7 milijonov dinarjev spominkov.

Nepogrešljiva je propaganda in živa je želja, da bi naposledle tiskalji belokranjski turistični prospekt. Poživili bi tudi razgledniško dejavnost, da bi bilo tako kot nekdanj, ko je imela vsaka belokranjska vas svojo razglednico. K napredku bo vsakakor pripomogel tudi propagandni barvni film o Beli krajini, ki ga v tem času že dokončujejo.

ŠOLA NAJ OBLIKUJE NOVEGA SOCIALISTIČNEGA, JUGOSLOVANSKEGA ČLOVEKA

Predsednik republike Josip Broz Tito je sprejel 11. februarja dopoldne v Belem dvoru delegacijo Zveze pedagoških društev Jugoslavije, ki jo je vodil profesor zagrebške filozofske fakultete dr. Pero Simleša. V delegaciji so bili iz Slovenije dr. Vlado Schmidt, prof. filozofske fakultete ljubljanske univerze, Marica Dekleva-Modić, višja predavateljica filozofske fakultete, in Milán Simić, upravitelj osnovne šole »dr. Jože Potrca« v Ljubljani.

Potem ko je dr. Pero Simleša pozdravil predsednika Tita v imenu članov Zveze pedagoških društev Jugoslavije, in ga seznanil z nekaterimi problemi pedagogov, je predsednik Tito med drugim dejal:

»Spremljal sem vaš kongres in lahko rečem, da sem bil zadovoljen z razpravo in s tem, kako ste se kritično lotili raznih problemov. Mislim, da ste v glavnem pravilno ugotovili pomanjkljivosti v našem šolstvu in vse probleme, ki se tičejo izobraževanja. Vem, da imate težave. Tu ne bi omenjal gmotnih težav, o njih sem govoril na kongresu in zdaj mi delamo, da bi naš predavateljski in pedagoški kader bolje nagrajevali, da bi lahko pravilneje opravljal svoje funkcije, in da nam ljudje iz teh poklicev ne bi bežali v pisarne, v gospodarstvo in podobno.

Reči moram, da je v sistemu izobraževanja pri nas in v vsem našem šolskem sistemu zelo veliko negativnega. Ravno prejle sem se pogovarjal z delegacijo javnega tožilstva Jugoslavije in veliko smo govorili o mladini, o pojavih kriminala in raznih stranpoteh med mladino in poudarili smo, da mladine ne morejo »zdraviti« sodišča in državni tožilci, marveč jo je treba vzgajati od kraja, od spodaj. To je predvsem dolžnost staršev, potem pa vseh tistih, ki se ukvarjajo z vzgojo in z izobraževanjem, od osnovne šole naprej.

Na svojem kongresu ste dali poudarek ustvarjanju socialističnega človeka in to je popolnoma pravilno. Formiranje socialističnega človeka pa se mora začeti od ranega detinstva, v rodnem domu. Razumljivo, mnogo staršev v Jugoslaviji je, ki ne morejo vzgajati svojih otrok v socialističnem duhu, ker niti sami niso tako ogreti za socializem, posebno še zaradi določenih težav finančne in socialne narave. Nekaj pa bi moral vsak roditelj storiti — to pa je formiranje moralne podobe svojega otroka, in sicer v ranem detinstvu, ker določene norme v tem smislu daje tudi družina v kapitalističnem sistemu. V naši družini pa tem stvarim posvečamo malo pozornosti.

Kaj je vzrok, da nam ravno mestni otroci, ki so pogosto iz boljše situiranih družin, podlegajo tem negativnim pojavom? Mislim, da se pri tem dobršen del staršev, ki so običajno komunisti ali člani Socialistične zveze, na žalost zelo malo angažira. Z otroki se ne pogovarjajo, niti se prida ne brigajo, kako se bodo jutri ti otroci formirali. Mnogi takole rezonirajo: naj družba vzgaja otroke, kaj naj jaz pripovedujem svojemu otroku o Sutjeski ali mu razlagam, kaj je bilo pred vojno? Če pa otrok nečesa danes ne razume, nič hudega. Razumel bo kasneje, ko bo odrasel. Takšna pojmovanja in razglabljanja so napačna in škodljiva. Torej največ teh mladih delinkventov je ravno v mestnem okolju. Ne samo v Beogradu, marveč tudi v drugih mestih. Za otroke voditeljev bi se najmanj lahko rekli, da so dobri in da se lepo vedejo. Skratka: lahko bi rekli, da starši, zlasti še tisti boljše situirani, ne gledajo pravilno na vzgojo svojih otrok. Druge obveznosti imajo in številne zadolžitve, za otroke pa je po njihovem važno, da so siti in dobro oblečeni, razen tega jim dajo še žepnino, pa naj grede na ulico, da bodo doma čimmanj v napoto. Ker starši niso ustvarili doma potrebne discipline, otroci razen tega odhajajo v kino in gledajo vse. Mnogi filmi, ki jih pri nas predvajajo, in razne zabavne revije, ki jih prirejujejo, pa so najhujši sovražnik teh otrok. Naši otroci gledajo razne kriminalke in potlej ti kriminalci v njihovih očeh postanejo heroji, ki jih oni oponašajo in tako nastajajo huligani in na mestnih ulicah pride do raznih neredov. Potlej se morajo v to vmesati javni tožilci in sodišča in takšne izrednike kaznujejo. Pri tem ne gre za kaznovanje za drobne reči. Ne gre za tiste, ki ukradejo bonbone in druge drobnarije ali sadje, zakaj to so vsi delali, ko so bili majhni. Gre za tiste, ki ukradejo in razbijejo avtomobil in podobno in povzročijo ljudem veliko škodo in ki po malem postajajo gangsterji. Tako pride mlad človek navzkriž z zakonom, dobi ustrezno kaznen in gre v pobiljševalnico. Kakšne pa so te pobiljševalnice? Danes sem slišal, kakšne so — to so v resnici pokvarjevalnice. (Neki član delegacije: »Drug od drugega se uče«.)

Pogoji so tam takšni, da jim omogočajo, da se samo uče drug od drugega. To niso internati z določeno disciplino, v katerih bi delali in se učili tisto, kar spodbuja k razmišljanju in daje pozitivne izpube. Te pobiljševalnice so zanič. Hvalijo samo pobiljševalnice TNZ, ker je tam disciplina in ker je tam povsem drugače. Torej, dolžnost staršev je, da določeno moralnopolitično podlago in da skrb za svoje otroke vsaj dotlej, dokler hodijo v osnovno šolo in v prve razrede gimnazije. Kasneje pa, ko gre mladi človek na univerzo, je že samostojnejši.

Prvih 46 kosilnic za Belo krajino

Belokranjski gospodarji že dalj časa pogrešajo kmetijskih strojev, s katerimi bi nadomestili manjkajočo delovno silo, najbolj pa so zainteresirani za kosilnice, da bi si težaško delo olajšali in hitreje pospravili pridelke. Kmetovalcem na črnomaljskem področju je priskočila na pomoč domača zadruga, ki je iz uvoza naročila 46 kosilnic. Prva pošiljka pride te dni v Črnomelj.

V razgovoru z direktorjem KZ Črnomelj, Alojzem Hutarjem, smo izvedeli o tem še več:

— Ali je za kosilnice na vašem področju veliko zanimanja?

— Doslej imamo zbranih 38 naročil za kosilnice BCS, primerne za ravninske pre-

dele, in 20 kosilnic ALPINA, ki se dobro obnesejo v hribovitih krajih.

— Kakšne so cene teh stro-

Alojz Hutar, direktor KZ Črnomelj: »Deviz žal ni dovolj, da bi lahko vsem ustregli...«

— Večje kosilnice, BCS, ve-
ljajo 545.000 din, posebnj pri-
ključki tu niso všeti; manj-
še, znamke ALPINA, pa 180
tisoč dinarjev.

— Ali jih morajo kmetoval-
ci plačati takoj, v gotovini,
ali jih dobe tudi na kredit?

— Ker na domačem tržišču
teh strojev ni in jih moramo
uvoziti, so potrebne devize.
Naša zadruga je za nabavo
kosilnic sklenila pogodbo z
ljubljsko Agrotehniko, ven-
dar moramo 50 odst. deviz
prispevati sami. Zavoljo te-
ga, ker nimamo na razpolago
deviznih dinarjev, tudi ni-
smo mogli naročiti toliko ko-
silnic, kolikor je naročil,
temveč samo 36 večjih in 10
manjših.

Ko pošiljka pride, bomo

kosilnice plačali mi, kmetom
pa dostavili račune. Zmenili
smo se tako, da bo vsak na-
ročnik takoj plačal v gotovi-
ni vsaj 50 odst. cene, drugo
polovico pa v enem ali dveh
obrokih.

— Torej je zadruga lastne
devize namenila za kosilnice
zasebnih kmetovalcev; pa se
vam to izplača?

— Tisti kmet, ki bo s po-
močjo zadruge dobil kosil-
nico, mora skleniti pogodbo,
po kateri bo dolžan zadrugi
prodati živino, da jo bomo
lahko izvozili in tako spet
prišli do novih deviz.

— Kako bo s kupovanjem
kmetijskih strojev v prihod-
nje?

— Če ne bo prišlo do spre-
memb v deviznem sistemu,
ne kaže, da bi lahko na ta
način letos naročili še drugo
pošiljko kosilnic. Nadaljnja
nabava drobne kmetijske me-
hanizacije je odvisna od dev-
iz in kreditiranja preko ban-
ke, kar pa s predpisi še ni
urejeno. Ra.

Obiskovalcev vedno dovolj

V sejni dvorani občinske
skupščine Črnomelj je bila
od 10. do 15. marca odprta
razstava o razvoju in delu
službe notranje varnosti.
Obiskovalcev je bilo vedno
dovolj iz vrst odraslih lju-
di in šolske mladine tako
iz mesta, kot iz podežel-
skih krajev.

Občni zbor belokranjskih čebelarjev

Vsako zimo, ko delo čebe-
larjev preneha, se zberejo ti
na občnem zboru. Tokrat so
se zbrali 31. januarja v čebelarskem
društvu v Črnomlju. Predsednik
društva Ivan Biček je pozdravil vse
navzoče, posebno še predsednika
Zveze čebelarjev Slovenije
Valentina Benedičiča in zastopnika
ObS Črnomelj tov. Rusa. V poročilu
je nato opisal delo društva v preteklem
letu. Poudaril je, da je imelo
društvo predvsem nalogo, utri-
diti in razširiti delo članstva
ter izvršiti statistični popis
belokranjskega čebelarstva. Ta
popis so res tudi naredili, pa
tudi ostale naloge so skušali
zadovoljivo rešiti. O tekočih
zadevah so govorili na 7 se-
jah upravnega odbora. V celo-
sti so zbrali inventar, ki si
ga člani lahko izposojajo za
nizko odškodnino. Inventar
oskrbuje Lovro Rems iz Čr-
nomlja, inventar pa vzdržuje
jo iz odškodnine. Lani se je
en član udeležil tečaja za spo-
znavanje in zdravljenje čebe-
ljih kužnih bolezni, ki je bil
v Ljubljani, letos pa se je po-
dobnega tečaja v Novem me-
stu udeležilo 6 članov. Vsi so
toplo pozdravili zamisel No-
vomeščanov, ki so na lastne
stroške organizirali ta tečaj.
Kdor je prinesel vosek, so mu
izdelali kvalitetne satnice, ker
ima društvo zdaj tri modele
za vlivanje satnic.

Čebelarji se čudijo nizkim
odkupnim cenam medu in
problemu s prodajo, saj je
ostala velika količina medu
neprodanega. Kljub prizade-
vanju društva je med ostal
čebelarjem.

Predsednik zveze tov. Bene-
dličič je poudaril pomen čebe-
larstva, saj čebele oprašne kar
90 odstotkov žužkocvetnih
rastlin. Če ne bi dale čebele
svojega prispevka, bi bilo vse
delo zadrug, ki sade plantaže
sadnih dreves, zaman. V Beli
krajini je veliko čebel. Doga-
ja pa se, da tuji čebelarji pri-

peljejo svoje čebele na to
področje, kar vzbuja vročo
kri, razen tega pa niti tuji
niti domači čebelarji nimajo
pričakovane uspeha. V novi
upravni in nadzorni odbor so
bili izvoljeni vsi stari člani in
še nekateri novi, tako da z
novimi močmi nadaljujemo
delo.

Ker je tiskarna, ki tiska
Slovenskega čebelarja, podra-
žila tisk, naročnina pa se ni
zvišala, so člani družin Dra-

gatuš, Vinica in Črnomelj
prostovoljno zbrali za tiskov-
ni sklad Slovenskega čebelar-
ja 6600 din, Božič Slavko iz
metliške družine pa je dal
1000 din. To je pripomoček
zvezi, ki se žrtvuje in poma-
ga vsem čebelarjem. V zave-
sti, da je bilo delo uspešno,
so se pogovorili še čebelarji
o delu v čebeljakih ter že
težko čakajo pomladi, ko bo-
do čebele spet prišle na plan.

MATIJA WEISS

Najvažnejše: gradnja zdravstvenega doma

Krajevna skupnost na Vini-
ci, ustanovljena lani decem-
bra, je že lepo zaživela. Na
prvi seji je bil ustanovljen
svet krajevne skupnosti, na
drugi seji so sprejeli program
dela za leto 1965, na tretji pa
so se člani sveta pogovorili
o izvajanju delovnega načrta.

Vir dohodkov bo v viniški
krajevni skupnosti razen do-
tacije občine še pobiranje
pristojbine na sejmishu.
Dogovorjeno je, da bo prva
in najvažnejša naloga krajev-
ne skupnosti gradnja zdrav-
stvenega doma, ker je seda-
nja ambulanta v zelo slabem
stanju in posluje v zasebni
hiši. Za pomoč pri gradnji
so prebivalci Vinice in oko-
ličkih vasi na zboru volivcev
sprejeli sklep o uvedbi kra-
jevnega samoprispevka, in si-
cer po 3.000 dinarjev na go-
spodinjstvo. Z gradnjo name-
ravajo začeti v prvi polovici
maja, do tedaj pa je treba
določiti lokacijo. Zgradba bo
montažnega tipa.

Za popravilo pokopališkega
zidu je viniška krajevna
skupnost zbrala že 70.000 di-
narjev od pristojbin za gro-

O gospodarjenju v preteklem letu

19. marca bo v Črnomlju
7. seja zbor delovnih skup-
nosti občinske skupščine, na
kateri bodo odborniki pre-
tlesali gospodarske dosežke
v letu 1964 pri vseh gospo-
darskih organizacijah. Kaj so
ugotovili, bomo poročali pri-
hodnjic.

Matični urad Semič

Februarja ni bilo rojstev izven
bolnišnice. — Poročili so se:
Filip Klopčič, ključavničar, in An-
ica Erčičevič, delavka, oba z Vrta-
če; Jože Jakša, električar z Vrta-
če, in Ana Vidmar, uslužbenka s
Kala; Jože Sodce, oljedelec s
Cerovca pri Črešnjevcu, in Aloj-
zija Kambič, poljedelka z Gradni-
ka. — Umrlj so: Neža Šuklje,
kmetovalka z Dol. Lokvic, 89 let;
Ana Golobič, učiteljica s Kala,
78 let; Marija Stasinar, kmetoval-
ka iz Vavpce vasi, 60 let, in Ro-
bert Bahor, otrok s Strakljeva,
9 mesecev.

bove, iz lastnih sredstev pa
bodo za popravilo prispevali
še okoli 100.000 dinarjev. S
temi deli bodo začeli proti
koncu aprila.
Na zadnji seji so veliko
govorili o ureditvi camping
prostrora na Vinici. Gostinsko
podjetje namerava letos ure-
diti kabine za slačenje, otro-
ško kopališče in parkirni
prostor, člani sveta KS pa

so bili mnenja, naj bi bife
pri kopališču uredil tudi kuh-
injo za abonente.

Letos bo dokončno urejena
tudi šolska stavba, v kateri
bo dvorana za kino, katero
so občani že dalj časa močno
pogrešali. Dvorana bo hkrati
tudi šolska telovadnica. Kra-
jevna skupnost namerava po
svojih zmožnostih pomagati
pri nabavi opreme za dvora-
no in telovadnico, ter pri
ureditvi okolice šole in otro-
škega igrišča. F. P.

»TOVARIŠ, KAKO ŽIVIŠ Z 18 TISOČAKI?«

Na področju črnomaljske občine je še 127 za-
poslenih, ki ob mesecu prejmejo v kuverti manj kot
25.000 din zaslužka. Te dni smo obiskali 51-letnega
Simona Vrliniča, invalidnega krojača v črnomaljskem
obratu podjetja NOVOST iz Ljubljane, katerega
mesečni zaslužek redkokdaj seže čez 20.000 din.

— Tovariš, kako živite s
tem zaslužkom?

— Ne vem, če je moje živ-
ljenje kaj vredno. Z zasluž-
kom od 15.000 do 22.000 din,
kolikor sem največ dobil,
moram preživljati sebe v Čr-
nomlju in družino s tremi
otroci v Bojancih. Za sobo v
Črnomlju plačam 2.500 din,
za kosilo pri Lovskem Rogu
okoli 6500 din na mesec. Zaj-
trk, malica in večerja? Je ali
ni! Kadim ne in za pijačo ne
zapravim. Ob sobotah grem
domov, največkrat peš, da vi-
dim družino. Doma imam
ženo in tri otroke. Sami pri-
delajo nekaj krompirja in fi-
žola, vse ostalo je treba kupi-
ti iz mojih dohodkov. Starejši
sin se je te dni zaposlil,
zdaj bo laže. O letih, ki so
pretekla, ne maram govoriti.
Če ne bi bilo otrok, tudi me-
ne ne bi bilo več...

— Ste plačani po učinku?

— Sem.

— Zakaj ne morete več za-
služiti?

— Ko sem bil dve leti star,
sem padel s strehe in se
močno poškodoval. V družini
je bilo 12 otrok, v banico
me niso dali, zato imam vse
življenje pokvarjeni nogi in
tudi roki ne služita kot bi
morali. Dolam, kolikor hitro
le morem, norme pa ne mo-
rem dosegati, četudi sem iz-
učen krojač in delo poznam.

— Ali so vam tovariši v
kollektivu skušali kdaj poma-
gati?

— So, a mi ne morejo.
Imamo pravilnik o nagraje-
vanju, preko katerega nihče
ne more.

KOLEKTIV JE BREZ MOCI

Obratovodja, tovariš Svaj-
ger, je zadevo takole obraz-
ložil:

— O Vrliničevih dohodkih
smo že nekajkrat razpravlja-
li, pomagati mu pa nismo
mogli. Vsa delovna mesta so
v našem kolektivu plačana
po učinku. Nudimo mu lahko
le to ugodnost, da si delo
sam zbere. Pri nas nimamo
samostojnega finančnega po-
slovanja. Vse to vodijo cen-
tralno v Ljubljani. Upravi-
ku in sekretarju podjetja sem
že povedal o tem primeru,
pa sta tudi onadva rekla, da
zaenkrat ni pomoči, ker pod-
jetje nima sklada, iz katere-
ga bi lahko črpalo sredstva
za pomoč invalidom. Ustano-
vili pa smo komisijo za po-
moč invalidnim osebam.

— Ali je ta komisija že ob-
iskala vaš obrat in se zani-
mala za tovariša Vrliniča?

— K nam je še ni bilo.

— Kakšni so steer dohodki
v vašem kolektivu?

— Zelo nizki in odvisni od
dela. Pri izdelovanju konfek-
cije skušamo konkurirati

22. marec – krajevni praznik v Adlešičih

Prebivalci Adlešič in okolice se tudi letos pripravljajo na proslavo krajevnega praznika, ki bo v nedeljo, 21. marca, že dan prej. Letošnje praznovanje skušajo organizirati čim bolj slavnostno, posebno zato, ker poteka že 20. leto od dogodkov, zaradi katerih so Adlešičani izbrali 22. marec za svoj praznik.

V nedeljo dopoldne bo v Adlešičih slavnostna in redna delovna seja občinske skupščine Črnomelj, ob 14.30 bo slavnostno zborovanje s kulturnim programom na prostem, zatem pa bo zabava.

Prebivalci Adlešič in okoliških vasi vabijo na svojo slavnost vse prijatelje Bele krajine, posebno pa borce in aktiviste!

ALOJZ CVITKOVIČ

Taka rešitev za semiško mladino ni najboljša

V semiško madinsko organiza-
cijo so vključeni predvsem mla-
dinci iz Iskrnega kolektiva, mla-
dina iz obrtnega servisa, lesnega
podjetja, dijaki in kmečka mladi-
na. Ko je bilo izvoljeno novo vod-
stvo organizacije, je bilo rečeno,
naj bi prišlo do tesnejšega sode-
lovanja med mladino iz Iskre in
druga mladina. Razdeljeno
je bilo tudi delo, določeni so bili
posamezni mladinci, ki naj bi skr-
beli za politično, kulturno in
športno dejavnost mladine. Res
lep načrt! Po sestanku pa je spet
vse zaspalo in je vse tako, kot je
bilo prej.

Ponoven mladinski sestanek je
bil sklican 7. februarja. Udeležilo
se ga je okoli 30 mladih, pred-
vsem mladina iz Iskre. Da drugih
mladincev in mladink tokrat ni
bilo, je največ krivo vodstvo, ker
jim ni poslalo nobenega obveš-
tila. Na sestanku so govorili o or-
ganizaciji pustovanja, naredili na-
črt za študij igre Namistišeni bo-
lnik ter se pogovorili o sodelova-
nju na strelskem tekmovanju. Se-
le v točki razno je bilo načeto
najbolj pereče vprašanje: prostor,
kjer naj bi se mladina sestajala.

Na enem prejšnjih sestankov so
predstavniki občinskega komiteja
ZMS objubil semiški mladini svo
pomoč; zdj se, da so na te ob-
ljube pozabili. Doslej smo se mla-
dinci zbrali v mali dvorani semi-
škega kina. S predsednikom KUD
smo bili zmenjeni, da bomo za
uporabo prostora vsakej plačali
1000 din, našli pa smo na moč-
no nerazumevanje stranke, ki tam
stanuje. Trdi, da ji gre na živce

plesni ritem. Po sestanku smo
namreč imeli ples.
Zaradi teh težav in neodločno-
sti vodstva je bilo predlagano,
naj bi se odslej mladinci in mla-
dinke iz Iskre shajali v svojem
podjetju, drugi pa naj bi za letos
potrepi. Tako so namreč dejali
oni, ki so nam objubil pomoč!
Taka odločitev pa se nam ne
zdi prava, ker je v Semiču še
vsaj 30 mladih ljudi, polnih živ-
ljenjskih sil in tudi željnih ude-
stevovanja v organizaciji. Vpraša-
nje je, kam bodo poslej usmerili
te svoje sile? K. B.

KJE JE VZROK

Občinski komitej ZMS Čr-
nomelj je 11. marca organi-
ziriral posvetovanje vseh men-
torjev mladinskih organizacij
na osnovnih šolah, da bi se
pogovorili o delu z mladino,
novih oblikah dela, o mla-
dinskih urah in o pripravah
na 25. maj.

Vsi so bili pravočasno ob-
veščeni, nihče se ni opravičil,
prišla pa je le ena tovarišica
iz Dragatuša, drugih ni bilo!

Ni čudno, če ugotovimo,
da bi lahko mladina na šo-
lah več in bolje delala, ko se
za tako delo ne zmenijo ti-
sti, ki so zanj odgovorni!

močnim industrijskim pod-
jetjem na tržišču, kar pa je
težko. Kot obratovodja sem
poletne mesece, ko je pri
nas sezona, zaslužil od 22.000
do 27.000 din. Pozimi najpri-
rednejši delavci prilezejo včasih
tudi do 50.000 din zaslužka.

Simon Vrlinič iz črnomaljskega obrtna podjetja NOVOST iz Ljubljane

RES NI NOBENE POMOČI?

Domači kolektiv trdi, da
Vrliniču ne more pomagati,
prav tako pravijo na centrali
v Ljubljani. Se torej res ne
da nič narediti? Če bi vsi ko-
lektivni tako mislili, tedaj so
zaman prizadevanja naše
družbe za dvig osebnih do-
hodkov nasploh, še posebej
pa za pomoč zaposlenih s ta-
ko nizkim zaslužkom.

Če je v podjetju pravilnik
o nagrajevanju tak, da ne
dopušča nikakršnih izjem za
invalidne, ga lahko spremeni-
jo! Invalidu lahko dodelijo
drugo delovno mesto, kakrš-
nega bo zmožen opravljati; po
učinku! Če takega delovnega
mesta v kolektivu res ni, bi
ga morali zanj poiskati drug-
je!

Možnosti je nešteto, samo
poiskati jih je treba. Resni-
ca pa tiči verjetno drugje:
lov za zaslužkom se je dan-
danes že tako razpasel, da se
večina ljudi briga s a m o z a s e
in za svoj žep, težave dru-
gih jim niso več mar. So v
podjetjih, kjer imajo zaposle-
ne s tako nizkimi dohodki,
tovariši s 40, 50 in več tisoča-
ki zaslužka na mesec kdaj
resno razpravljali o tem, ka-
ko žive njihovi sodelavci z
18.000 din na mesec? Ne gre
le za razpravljanje, gre za
to, kaj so kolektivni ukrenili
ali poizkušali ukreniti, da bi
se zaslužki pod 25.000 odno-
so 30.000 din na polovico
več na njihovih plačilnih li-
stah. Dosedanja praksa kaže,
da je bilo na tem področju
narejenega malo — a! na
nič! R. B.

NOVICE
črnomaljske romune

PREMALO SREDSTEV ZA PRIZNAVALNINE BORGEM

Komisija za borbe in invalide, imenovana pri občini Metlika, je na zadnji razširjeni seji, 10. marca, v prisotnosti predstavnikov občinske skupščine, sekretarja ZK ter predstavnikov drugih organizacij in svetov razpravljala o priznavalninah ter potrebah in možnostih na tem področju.

Z občinskimi priznavalnina mi so doslej reševali predvsem socialno problematiko borcev in jih nišo dodeljevali samo po zaslugah. Take priznavalnine prejema zdaj v občini okoli 100 ljudi. Med popisom na terenu pa je komisija ugotovila, da bi okoli 900 borcem morala nuditi pomoč. Ker so vedeli, da vsem zaradi pičilih sredstev ne bo mogoče pomagati, so se odločili za reševanje pred-

vsem najkritičnejših primerov, kakšnih je na področju metliške občine okoli 200.

Ko so razpravljali o merilih za dodeljevanje občinskih priznavalnin v zvezi z vedno novimi prošnjami (imajo jih že 126), so bila mnenja različna. Prevladovalo pa je mišljenje, naj bi borci prejeli priznavalnine po zaslugah v NOB, upošteva pa naj se tudi premoženjsko, zdravstveno stanje in družinskih borcev in številu šoloobveznih otrok.

Lani je vsak koristnik občinske priznavalnine prejel mesečno povprečno 5300 din; letos, ko so tudi okrajne priznavalnine prešle na občine, pa se je ta številka povzpela na 8500 din. Kljub temu, da je skuščina SRS predvidela za priznavalnine najmanj

10.000 din, v Metliki ne bodo mogli iti na tako povprečje, ker je pomoči potrebnih in zaslužnih mnogo več kot razpoložljivih sredstev.

Komisija se je morala zato odločiti, da ostane zaenkrat vse pri starem, v kolikor pa se bodo med letom pokazale nove možnosti za povečanje tega zneska, bodo takoj ukrepali.

V delovnih organizacijah zbori volivcev končani

V metliški občini so bili te dni zaključeni kandidacijski zbori volivcev za odbornike v zbor delovnih skupnosti. Po posameznih volilnih enotah so se odločili za naslednje kandidate:

Tovarna BETI; v več volilnih enotah: Franc Barbič, električar; Angela Petric, delavka; Anica Cesar, delavka; Martina Badovinac, uslužbenka; Silva Dular, uslužbenka — vsi iz Metlike.

Novoteks: Dragica Butala, delavka iz Metlike.

Komet: Milka Križan, delavka z Otoka; Betka Barbič, šivilja iz Metlike; Danica Orlič, šivilja iz Metlike; Nada Kopinič, šivilja iz Metlike; Marica Tasi, delavka iz Metlike.

Kmetijska skupina: Alojz

METLIKA: družbeni plan in proračun za 1965

17. marca je bila v Metliki seja obeh zborov občinske skuščine. Dnevni red je predvideval obravnavo družbenega plana in proračuna občine za letošnje leto, poročilo sveta za socialno varstvo, sprejetje nekaterih občinskih odlokov ter volitve in imenovanja. — O seji bomo obširneje poročali prihodnjic.

Jože Dular:

SOSESKE ZIDANICE V VZHODNI BELI KRAJINI

V Bereči vasi so navadno izpili po 4 keble (40 litrov) vina in tudi drugod ta dan s plačo niso preveč štedili. Izjema je bila Bojanja vas, kjer člani niso dobili vina zastoj, ampak ga je vsak pil na svoj rovaš.

V nekaterih vaseh (Dragomlja vas, Bereča vas) so na račun soseske imeli tudi vasno večerjo ali pojedino. Od vsake hiše se je lahko večerje udeležil en član; samo celmešter, pri katerem so se zbrali, je imel pravico, da je bila pri večerji vsa njegova družina. Za vsakega člana je bil v Dragomlji vasi določen funt (kasneje pol kile) govejega mesa. Skuhali so juho z rezanci; vsak je dobil še četrta hleba kruha, piti pa kolikor je hotel. Posamezni gospodarji si so prinesli še v robec zavit kak priboljšek (svinjsko meso, klobaso, zelodec, smetanovo potico, prsto pogačo itd.). Na Dobravicah so za člane soseske speklji hlebčke belega kruha, vendar samo za tiste, ki so v sosesko prispevali pšenico.

Pri jedi so se člani pogovorili o vsem, kar jih je veselilo, težilo ali peko in si izočitali napake in nepravilnosti, če je bilo potrebno. Ko jih je razgorelo vino, je zavoljo očitkov in zmerjanja včasih prišlo do prepira in celo do tepeža.

V posebnem času se po »aračunu« dostikrat razvije prava veselica, na katero prihaja zmerom več žena, deklet in fantov, zlasti tistih, ki so delali pri popravilu vaških potov. V Bereči vasi so po drugi svetovni vojni »sosedsko« prestavili s katarinske nedelje na zadnji dan starega leta in se tako po obračunu in volitvah čezmeštrov v zidanih razvije pravo silvestrovanje, združeno s harmoniko in plesom.

Soseske zidanice danes

Od spredaj naštetih sedemnajstih zidanic, ki so delale v okolici Metlike, jih je pet zamrlo že pred prvo svetovno vojno (Vidošič, Krivoški vrh, Dragomlja vas in Suhor). V Vidošičih je soseski his prenehal delati okoli 1890, ko je trtna uš uničila vinograde. Ponovno »vinsko zlugo« so naredili leta 1924, vendar je že tri leta kasneje poslovanje v hisu prenehalo. Druge zidanice so se ohranile do zadnje svetovne vojne, ko so zaradi negotovosti in sovražnih napadov skoraj vse prenehave delati. Tako so si člani soseske v Bojanji vasi poleti 1942, malo preden so Italijani vso vas požgali, razdelili sosesko vino in ga

je vsak član prejel okoli 100 litrov. Drugod so se zaloge vina v soseskih zidanicah močno zmanjšale in tudi usahnille, saj so vaščani dali precej vina za partizansko vojsko.

Po zadnji vojni je vrsta teh zidanic svoje delo spet obnovila. Povsod so uvedli za poslovanje knjige. Ker pa so se ljudje šekutorskega dela včasih branili, so ponekod (Grabrovec, Boudraž) določili vrstni red šekutorjev kar po hišnih številkah. Vsako leto vodita vaško zidnico dva gospodarja. ki ju naslednje leto zamenjata gospodarja naslednjih dveh števil.

Vaške zidanice in zemlja (kolikor je ni pripadlo cerkvenim podružnicam) je po vojni pastava last splošnega ljudskega premoženja oziroma vaške skupnosti. Ponekod so vaške zidanice prevzela v upravo gasilska društva.

Skoraj povsod so po vojni morali vaščani narediti »vinsko zlugo«, da so si spet osnovali vinski fond. Tudi dandanes povsod posojajo na poldrugo. Včasih napravijo vaško veselico, da spravijo več vina v promet.

Danes delajo soseske oziroma vaške (vasne) zidanice v Bereči vasi, na Boldražu, v Bušnji vasi, Draščih, na Grabrovcu, Lokvici, Radovici, Slamni vasi in na Suhorju. Pred leti so jo na novo osnovali v Križevski vasi.

Podružne cerkve so danes izločene iz te vaške skupnosti in se vzdržujejo iz darov vernikov. Tudi krali so večinoma že zasuti, ker so mnoge vasi v zadnjih letih dobile vodovod. Vendar kake ponekod še čistijo. Pač pa soseske vzdržujejo vaška pota, in za denar, ki ga dobe za izžreženo vino, kupujejo za potrebe vasi razne kmetijske stroje, tako čistilnik za žito, sejalnik, mlin za sadje, kotel za žganjakuho, trugo za šopanje prašičev, tehnično itd. Na Lokvici so pred leti kupili nov pogrebni voz, drugod so si nabavili mrtvaški oder. Precej denarja pa gre za elektrifikacijo vasi, za vodovod, za gradnjo in popravila gasilskih domov in gasilsko opremo. V Draščih podpirajo tudi domačo godo.

Tako vidimo, da stare soseske zidanice, ki so že stoletja služile in koristile vaškim skupnostim, tudi v novem času uspešno opravljajo svojo nalogo. Ne le, da so zaživela predvojna zidanica, oživljajo jih tudi tam, kjer so že pred desetletji zamrle (Suhor) ali pa jih celo na novo ustanavljajo (Križevska vas). (Konec)

Knjiga naj kroži med ljudmi

Občinska ljudska knjižnica v Metliki ima približno 1800 knjig, knjižničarka Marija Strmec pa pravi, da je zadovoljna z obiskom. V knjižnico zahaja kakšnih 120 stalnih bralcev, med katerimi je največ dijakov in upokojenec. Uslužbenec je med njimi bolj malo. Knjigo vsi spoštujejo in se doslej še ni primerilo, da bi kakšna zmanjkala ali pa bila vrnjena raztrana. Bralci segajo največ po leposlovnih delih; medtem ko čakajo, kdaj bodo prišli na vrsto, pa so jim na voljo razne revije. Knjižnica je odprta dvakrat na teden, ob četrtek popoldne in ob nedeljah dopoldne. Prostori so primerni, le več sredstev za nabavo novih knjig bi bilo treba, saj bi se nato krog stalnih obiskovalcev prav gotovo povečal. Pa tudi sicer bi lahko Metličani v knjižnico zahaja-

li v večjem številu, ker ima knjiga svojo pravo vrednost le takrat, kadar kroži med ljudmi! D. M.

KRI - NENADOMESTLJIVO ZDRAVILO

30. IN 31. MARCA BO V METLIŠKI OBCINI po kolektivih in po vaseh KRVODAJALSKA AKCIJA. Občinski odbor RK vabi k čimvečji udeležbi tako svoje člane kot vse druge občane, ki so pripravljene sodelovati v tej humani akciji.

Kri vsakega krvodajalca pomeni dragoceno zdravilo, ki se v sodobni medicini vedno bolj uporablja, hkrati pa predstavlja edino možno pomoč vsem ponesrečencem. Občani naj se tega zavedajo, saj ne vedo, kdaj bodo kri sami potrebovali!

Perišče v Obrhu kliče po popravilu

Metliške gospodinjice, katere doma nimajo pralnic ali kopalnic, morajo priti perilo na javnem perišču v Obrhu. Tudi pozimi! Pot do perišča pa je strma, pozimi zasnežena, sicer pa kamnita in nevarna, posebno za žene, ki nosijo vedra s perilom na glavi.

In kakšen je pralni prostor? Streha je v redu, saj je bila pred kratkim narejena, korito pa je brez dna, polno vode, le nekaj kamnov, ki so si jih postavile ženske,

da na njih lahko stoje, štrli iz vode. Obstaja tudi nevarnost, da se katera peric prekuče v Obrh, ker se morajo do vode močno sklanjati. Kadar pa po deževju Obrh naraste, zalije voda tudi štrleče kamne in gospodinjice morajo ob vodi prati kleče! Metliške gospodinjice bi bile zelo hvaležne, če bi perišče čimprej popravili ali pa naj ga nadomestijo z javno pralnico. Da le ne bi ostalo vse pri obljubah! — ni

Ne zgodovinar, pač pa urednik dogodkov

Pogovor s piscem »BELE KRAJINE« Janezom Vitkovičem

Kdor bo pisal zgodovino Bele krajine, naj bo to čez petdeset let ali prej, kdor bo hotel objektivno presojati čas narodnoosvobodilne borbe v tej kameniti in sončni deželi, kdor bi si tako ali drugače prizadeval zajeti v pisani besedi pestro preteklost najjužnejšega slovenskega predela, ta ne bo mogel mimo knjige z istim naslovom, mimo »Bele krajine«, ki jo je napisal črnomaljski domačin, zdaj že upokojeni Janez Vitkovič. Ko je knjiga izšla, tega je že nekaj let, so se mnogi čudili, da je mogel preprost človek, ki mu je bilo življenje edina univerza, tako dobro opraviti pionirsko delo. Z njim je Vitkovič prehitel mnoge znane zgodovinarje in morda je prav odtož žaljiv očitek, češ »kaj nam bo pek pisal zgodovino!« Toda tisti, ki so pogrešali tako delo, pripomoček, na katerega bi oprli svoje znanje o NOB v Beli krajini, so Vitkovičovo knjigo hvaležno sprejeli. Pisu so v pisnih izražali svoja priznanja in ga spodbujali k nadaljnjemu pisanju. S hvaležnostjo pa se Vitkovič spominja priznanj treh strokovnjakov iz tujine. Kmalu po izidu knjige so Belokranjci pokupili okoli 1.500 izvodov, danes pa je »Bela krajina« že težke dobiti v knjigarnah.

Vitkoviča je izid njegovega prvenca spodbudil, da se je s še večjo vnemotljivostjo pisanja novih del. »Črnomelj nima krajevne kronike, kar je pravzaprav neodpušljivo,« ugotavlja pisec. »Zato sem se lotil zbiranja gradiva za tako delo. Zbiram gradivo trajne vrednosti. Prav tako bi rad doživel izid albuma spomenikov in plošč,« je povedal, ko sem ga pred kratkim povpraševal po načrtih. »Toda želim,« je dodal, »da bi delal v bolj širih pogojih, kakršni so bili tisti, v katerih je nastajala »Bela krajina«. Ni mi žal časa za delo, če vem, da imam za to podporo.« Srečal sem ga na črnomaljskih ulicah, ko je bil namenjen v podstrežje stavbe občinske skupščine, kjer ima pisarno. Tam preživi ure in ure in ure gradivo. »Pri občinskem Zdrženju borcev vodim zgodovinsko sekcijo. Gradiva je dovolj, vsak čas bo zbrano,« rad pove Vitkovič, nato pa z grenkobo pripomni: »Če ne bomo mi tega naredili, ne bo nihče. Naši mladi nasledniki ne kažejo prevelike vneme za to delo.« Sedela sva v restavraciji GRAD, ker trenutno nisva našla drugega prostora za razgovor. »Kdo vas je spodbudil k pisanju?«

»Nihče, na to sem sam prišel. Veliko sem bral o drugih krajih, kjer je našla revolucija primerno mesto tudi v knjigah, in ko sem razmišljal, da pri nas na tem področju ni še nihče zastavil peresa, sem sam poskusil. Ni bilo lahko. Ko sem pisal, sem bil bolan, razen tega pa sem redno delal v podjetju. Počasi se mi je le izoblikovalo, kar sem ob razpoložljivem gradivu želel povedati. Nikakor se nisem z »Belo krajino« želel prebiti med zgodovinarje, kakor so mi nekateri očitali, ampak sem hotel dati le pregled dogodkov med NOB.«

»Preden je Vitkovič izdal »Belo krajino«, je napisal vrsto prispevkov v Dolenjski list. Delo, Borec in druge revije. Toda »Bela krajina« je napisal še zaradi nečesa. Takole pravi: »Kadarkoli so prišli v Črnomelj turisti in želeli zvedeti, kaj takšna reč predstavlja, so našli mene za vodilca. Nekateri so mi rekli živi leksikon. Vse to mi ni vedno najbolje delo, zato sem se vsem — turistom Črnomaljcem in Belokranjcem — poskušal odločiti s knjigo.«

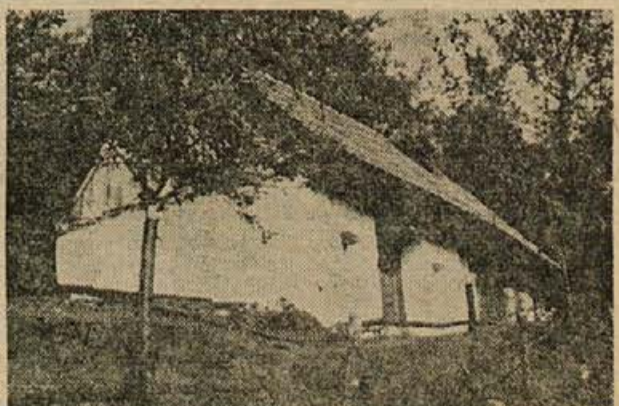
Pri delu je Vitkovič umirjen, tehno presodi vsak podatek, ki ga lahko uporabi. Za knjigo je treba celo goro podatkov.

Zbiranje teh pa ni najtežje, ker je težje urejanje. Pri pisanju se je treba držati rdeče niti, hrbtnice vsakega dela. Nekaj drugega je, češar pisec nikoli ne ve, namreč to, ali bo njegovo delo prišlo v javnost ali ne. »Naredil bom že, če bom dobil pomoč,« pravi Vitkovič in misli pri tem na možnost, da bi zagledalo v knjižni obliki in obliki beli dan še več njegovih stvari.

»Človeku je zadoščenje, kadar rodi njegovo delo uspeh. Ko mi je izšla »Bela krajina«, sem bil vesel, kakor bi zgradil veliko hišo. Moje delo je zbiranje zgodovinskega gradiva in pisanje.«

Čas NOB je dal na nakovalo zemljo in ljudi v Beli krajini. V času, ko smo vsi pričakovali obdobje, ki mora biti lepše od sedanjega, je marsikatero belokranjsko srce vztrepetalo v trenutni bolečini in rodilo nekaj presemetljivih pesniških izpovedi ljudskih oziroma partizanskih pesnikov. Vitkovič je zbral že veliko takih pesmic, ker jih namerava urediti in izdati v knjigi. »To bo presenečenje, kakršnega v Beli krajini niso vajeni,« pravi Vitkovič, kaj več pa ni hotel povedati o predvidenem delu.

Drugače je Vitkovič od lani upokojenec. Kot zatr-

Soseska zidnica na Grabrovcu

POPRAVEK

Tretji odstavek 10. nadaljevanja spisa »Soseske zidanice v vzhodni Beli krajini« nam je tiskarski škrat prejšnji teden v uvodu zamešal in se mora pravilno glasiti takole: »Sekutorjem so bile ponekod za njihovo delo priznane tudi nekatere ugodnosti...« UREDNISTVO

Za 29 odborniških mest: 59 kandidatov

Priprave na zbor volivcev v kočevski občini, prav tako pa tudi sami zbori, so bile pravočasne. Uspešno je bilo tudi evidentiranje, čeprav v začetku volivci novega načina zbiranja predlogov ponekod niso popolnoma razumeli.

Kandidacijski zbori volivcev so bili na terenu od 28. februarja do 7. marca, v delovnih organizacijah pa od 25. feb. do 6. marca; vseh je bilo 88. Zanimivo, da je bila udeležba na zborih na podeželju vedno boljša kot v mestu; zborov volivcev se je udeležilo okrog 20 odst. volilnih upravičencev, v delovnih organizacijah pa od 60-70 odst. Na obisk zborov volivcev je vplivalo tudi to, da so bile neposredno pred tem konferenca krajevnih organizacij SZDL in razni drugi sestanki, v kolektivih pa občinski zbori sindikalnih podružnic, kjer so problematiko svojih volilnih enot na široko obravnavali. Na kandidacijskih zborih so podčrtavali zgolj najbolj aktualne probleme.

Kriteriji za postavljanje kandidatov za občinske odbornike so se izoblikovali že med evidentiranjem, saj so ponekod že v tem obdobju predvolilne aktivnosti temeljito razmišljali o predlogih

in bodočih kandidatih. Vse to in pa spoznanje, kakšne odbornike in kakšno skupščino hočejo imeti, je močno olajšalo kandidiranje.

Izmed vseh zbranih predlogov za odbornike so se volivci odločili za naslednje kandidate za občinski zbor:

VE 2 — Mliaka: Lojze Hočvar in Franc Lužar; VE 4 — Stara cerkev: Jože Špolar, Anton Vučko; VE 6 — Kočevje: Ivan Brudar, Stane Jarm in Franc Franc Košorok; VE 8 — Kočevje: Egidij Sinko, Ignac Vidrih; VE 10 — Kočevje: inž. Ciril Strumbelj; VE 12 — Kočevje: Bruno Ciglič; VE 14 — Kočevje: Milka Čilenšek, Pavla Resinovič in Marija Vidmar; VE 16 — Kočevje Rudnik: Ivan Planinc, Andrej Pogačar; VE 18 — Trata: Ivan Solar; VE 20 — Zeljne: Oto Držek, Ernest Kržaj in Nande Struna; VE 22 — Livold: Lojze Ivančič in Albert Jaklič; VE 24 — Ko-

prvnik Bela Bence in Anton Zagar; VE 26 — Kočevska Reka: Alojz Bartol in Zdenko Hodnik; VE 28 — Fara: Matija Bauer in Martin Stefančič; VE 30 — Draga: Milan Pajnič, Alojz Pantar in Jože Poje.

Zbor delovnih skupnosti: VE 2 — Rudnik: Franc Abac in Franc Marinčič; VE 4 — Inles: Pavle Peček in Ludvik Reček; VE 6 — kemična Melamin: inž. Dušan Oražem, inž. Stane Remžgar; VE 8 — Itas: inž. Stane Adamič, Janez Hočvar in Franc Kojančič; VE 10 — SGP Zidar: Tone Butina, inž. Franc Hočvar; VE 12 — Elektro: Mihaela Hočvar in Fanj Korele; VE 14 — gostinci: Pepca Zajc; VE 16 — Pletilstvo: Ana Lisac, Frančiška Zagar; VE 18 — KGP: Tone Hribar, Tone Letonja in Dušan Strukelj; VE 20 — KGP: Mirko Pantar, Jože Špehar; VE 22 — Sreznik: inž. Metod Flaš

in Vlado Prebilič; VE 24 — KGP: Matija Jakšič; VE 26 — šola Mirka Bračiča: Reza Ožura in Ema Reček in VE 30 — družbeno politične organizacije: Veno Avpič in Tone Sercer.

Za 29 odborniških mest v obeh zborih občinske skupščine kandidira 59 kandidatov, povprečno v vsaki volilni enoti dva. Izmed številnih predlogov za republiške in zvezne posance pa so se volivci odločili za naslednje: za republiški gospodarski zbor kandidirata inž. Milan Bračička in inž. Slavko Vovk, za kulturno prosvetni zbor rep. skupščine pa Danica Kaplan in Marija Volf. Kandidati za zvezno skupščino pa so ti-le: zvezni zbor Ludvik Golob, gospodarski zbor dr. Marijan Dermastija, kulturno prosvetni zbor Boris Mikoš, socialno zdravstveni Vinko Kastelec in za organizacijsko politični zbor Tinka Blaha.

Telovadnica v Kočevju med treningom odbojkarjev (Foto: A. Arko)

AMD Kočevje: letos 200 novih voznikov

Avtomoto društvo Kočevje je zimske mesece temeljito izkoristilo za delo na terenu, ki so ga tudi uspešno opravili, vmes pa so se vneto pripravljali na novo sezono.

Upravni odbor društva je že izdelal obširen program dela v tečajih in z dopolnilnimi predavanji. Skupno s turistično agencijo Kompas so izdelali program za prvomajske izlete z avtomobili v Italijo. Izlet bo trajal sedem dni — od 27. aprila do 2. maja, in sicer si bodo (za ceno 28.000 dinarjev) lahko ogledali Rim Neapelj, Sorrento, San Marino in druga mesta ob poti.

V začetku leta je društvo napravilo široko akcijo za pridobivanje novih članov; januarja in februarja se jih je na novo prijavilo 138. Prvi skupen sestanek vseh članov je bil 12. marca, na katerem so izdelali program dopolnilnih predavanj o vzdrževanju motornih vozil in o novostih s področja prometnih predpisov. Na prvem članskem sestanku so si ogledali tudi štiri zanimive kratke filme o prometni vzgoji, nesrečah ipd.

19. marca se prično predavanja prvega tečaja za voznike amaterje v letošnjem letu. Tečaj bo trajal 21 delovnih dni in ga bo obiskovalo okrog 40 kandidatov. Predvidevajo, da bodo letos organizirali štiri do pet tečajev in tako izšolali okrog 200 novih voznikov.

Naročite domači tednik bratu ali sinu, ki je pri vojakih!

jev amaterjev. Vozniški izpiti so že vsak petek popoldan.

Po sklepu upravnega odbora društva imajo prosvetni delavci iz občine brezplačen tečaj in vožnje, tako da bodo znanje, ki si ga bodo pridobili v tečajih in z opravljenimi vozniki izpiti, lahko uspešneje prenašali na mladih voznike v predavanjih o prometni vzgoji.

V začetku prihodnjega meseca si bodo vsi člani društva lahko ogledali dva dokumentarna filma o avtomobilu DKW in Zastava 750, do konca maja pa bodo pionirji na šolah tekmovali v poznavanju prometnih predpisov.

Matični urad Kočevje

V času od 12. 2. do 13. 3. so rodile: Marija Turk iz Salke vasi — Renato, Julijana Križ in Stara loga — Milana, Emilija Kajfež z Brega pri Kočevju — Andreja. — V Ljubljani so rodile: Marija Jurč iz Gor. Ložin — Zdenko, Milka Sliotar iz Kočevja — Tanjo, Boža Turk iz Livolda — Tončka, Irma Suhodolnik iz Mahovnika — Bojano, Veronika Vučič iz Salke vasi — Aliano, Marija Novak iz Gorenja — Marjana, Angela Deček iz Gor. Ložin — Antona, Magdalena Androjna iz Stare Cerkve Magdalena, Olga Suban iz Kočevja — Loti, Ana Novak iz Tisovca — Anico, Marija Papež iz Salke vasi — Marijo, Marija Rus iz Dolge vasi — Marijo, Bernarda Mihele iz Stare cerkve — Bojana, Rozalija Markelj z Cateža — Marka, Ana Kucinič iz Konca vasi — Draga.

Poročili so se: Franc Logar, tesar iz Salke vasi, in Marija Grgurič, delavka iz Kočevja; Rihard

Kočevje: Novo mesto 3:0

Odbojkarji Kočevja in Novoga mesta so v lepi, razgibani in poirtvovalni tekmi igrali po novih pravilih. Zelo dobro je sodil Remih, zmagal pa so domaćini iz Kočevja s 3:0 (8, 2, 12). Domačinom se pozna redni trening, od gostov pa smo pričakovali več. Pri domačinih je bil najboljši Murovič, pri gostih pa Potrč.

Nogometiški Kočevja, so na dobro obiskani letni skupščini spregovorili o važnih vprašanjih

nogometa v Kočevju, predvsem o bodočem sistemu tekmovalja, ker se bodo okrajne zveze razformirale. V skupini Slovenije, ki bo za dan mladosti v Beogradu nastopila s samostojno točko prošil vaj, bo iz Kočevja nastopilo 16 pionirjev. Tako so sklenili na sestanku Partizana Slovenije. Pionirji iz Kočevja že pridno vadijo. V Beogradu bodo šli le tisti, ki v šoli ne bodo imeli slabih ocen. Tam bodo sedem dni na skupnih vajah.

Na društvenem brzoturnirju je zmagal Osterman. To je bil prvi šahovski turnir po dolgem času, pokazalo pa se je, da igrajo le še mladinci. Osterman je zbral devet točk, v razredu ene točke pa sta mu sledila Cimer in Mostek. Za turnir je vladalo veliko zanimanje, zato ni bilo prav, da v klubu potščejo organizatorja in skličejo občni zbor šahistov.

A. ARKO

Šerčerjeva — 437 kegljev!

Na okrajnem prvenstvu v ženskem kegljanju, ki je bilo na kegljišču Maksa Perca, so sodelovale tudi kegljavnice iz Kočevja. Med 20 tekmovalkami, od katerih se jih je 12 pisarilo na republiško prvenstvo, je uspelo to tudi petim tek-

Draga Sercer, odlična kočevska kegljačica

movalkam iz Kočevja: Serčerjevi (809), Andolškovi (787), Henigmarnovi (779), Trpinovi (757) in Osepkovi (746). To je vsekakor lep uspeh marijevih in vztrajnih sportnic iz Kočevja; vodile so bolj narčno od članov, niso toliko tekmovalce, zato pa so pokazale res velik napredek. Posebno razveseljuje uspeh Serčerjeve, ki je v prvem nastopu podrla 437 kegljev, kar je nov državni in dolenski rekord.

A. ARKO

Pogorel senik

V petek kmalu po polnoči je iz neznanega vzroka pogorel senik Martina Papeža iz Vasi 5 ob Kolpi. O požaru je obvestila lastnika sosedka Marija Klarič, ki je ogenj prva zapazila. Domačim gasilcem je uspelo omejiti požar. Nastalo škodo so ocenili na približno milijon dinarjev.

Za šolske mlečne kuhinje v naši občini

V četrtek bo skupščina občinskega odbora Rdečega križa Kočevje, na katerem bodo pregledali delo odbora v zadnjih letih in se pogovorili o delu v letošnjem letu. Nedvomno lahko potrdimo, da je RK v tem obdobju opravil precejšnje delo na področju zdravstvene prosvete (tečaji, predavanja, razgovori), krvodajalstvu, predvsem pa v skrbi za razširitev šolskih mlečnih kuhinj.

V zadnjem času so z malimi asanacijami dvignili zdravstveni in higienski nivo prebivalcev v Koprivniku in na Oneku, pri čemer so sodelovali sami vaščani, veliko pa je prispevalo tudi Kmetijsko gozdarsko posestvo.

Preteklo leto je občinska skupščina namenila za šolske kuhinje skoraj dva in pol milijona dinarjev, ne računajoč sredstev iz sklada za šolstvo, porabljenih za osebne dohodke kuharic in druge izdatke.

Letos bodo imele šolske mlečne kuhinje, kljub velikim prizadevanjem občine, premalo sredstev, ker je ukinjena mednarodna pomoč, samo za najnujnejše malice — kosček kruha in mleko — pa bi rabili najmanj 13 milijonov dinarjev.

Z zbiralnimi akcijami so člani podmladka Rdečega križa precej pomagali kuhinjam. Po zbranih poročilih so v zadnjih dveh letih zbrali nad 2.300 kilogramov sadja in nad 6.000 kilogramov raznih poljskih pridelkov.

Tople malice so mladini v šolah nujno potrebne, še posebej otrokom, ki se vozijo v šolo z avtobusi ali vlaki. Ne sme nam biti žal nobenega dinarja za zagotovitev toplih malic. Vendar pa imajo prav s tem v šolah v Kočevju precejšnje težave, ker nimajo primernih prostorov za kuhinje, medtem ko so to zelo uspešno uredili na šoli v Fari.

Intenzivno delo Kluba kočevskih študentov

Lahko bi rekli, da je Klub kočevskih študentov po mrtvili v lanskem letu končno našel pravilne oblike svojega dela. Temu je zlasti pripomoglo novo vodstvo kluba, ki se zaveda pomembne naloge, da je treba čim tesneje sodelovati z ribniško in kočevsko občino ter skupno reševati probleme, ki zadevajo študente. Zlasti se klub trudi, da bi izboljšal materialno stanje svojih članov, ki je v večini primerov še zelo slabo. V ta namen je izvedel med člani anketo, na podlagi katere bodo ugotovili resnično stanje na tem področju. Od približno sto študentov, članov kluba, je več takšnih, ki so zelo slabo materialno preskrbljeni, kar seveda ne vpliva dobro na njihov študij. Klub bo skušal pomagati tem študentom, da se zboljša njho-

vo materialno stanje. Čeprav je povezava z obema občinskima skupščinama zelo dobra, pa tega ne moremo trditi za povezavo s posameznimi podjetji in prav na tem področju bi moral primakniti svoj delež tudi klub. Podjetja bi mu morala pomagati ter posredovati podatke, katere bi od njih zahteval. Občinski skupščini sta poskušali prislusniti predlogu izvršnega sveta in SZDL o zvišanju stipendij, vendar pa so stipendije še vedno nekoliko nizke in pod republiškim povprečjem. Ne vemo, kako so temu predlogu sledila posamezna podjetja v obeh občinah. Komisija pri klubu, ki dela na tem področju, upa, da bo analiza dala podrobnejše podatke.

Zelo dobra je tudi povezava kluba z gimnazijci, s katerimi priredi klub vsako leto

skupen razgovor, na katerem se bodoči bruci seznanijo s težavami univerzitetnega študija in življenja v Ljubljani. Na osnovi tega razgovora se potem marsikateri gimnazijec lažje odloči, kaj bo študiral. Tudi v letošnjem letu namerava klub proti koncu aprila organizirati takšen sestanek. Za gimnazijce je organiziral proti koncu prejšnjega leta tudi literarni večer, na katerem so brali svoja literarna dela mladi ustvarjalci. Naslednjega dne je bilo športno srečanje v odbojki, namiznem tenisu in košarki. Kot se je pokazalo, so podobna srečanja zelo zaželena, zato je klub sklenil, da pripravi podobna srečanja tudi s posameznimi podjetji v obeh občinah. Namen teh srečanj naj bi bil še globlji, saj bi si študentje ogledali posamezna podjetja, njihovo proizvodnjo in se seznanjali s samoupravljanjem. Tako so člani na enem zadnjih sestankov sklenili, da obiščejo v bližnji prihodnosti tri večja kočevska podjetja: Itas, Tekstilano in tovarno melaminskih plošč. V

kolikor bo odgovor s strani podjetij pozitiven, bi imeli po ogledu teh podjetij s člani kolektivov prijateljsko srečanje v športu.

V februarju je klub organiziral v domu TVD Partizan v Ribnici uspelo tradicionalno brucovanje. Na prireditvi so se študentje dotaknili s kratkim humorističnim programom problemov, ki zadevajo obe občini. Škoda je le, da kaže TVD Partizan Ribnica iz leta v leto vedno manj razumevanja za to prireditev, kar se pokaže pri zaračunavanju dvorane, za katero so morali študentje letos plačati 65.000 dinarjev! Škoda bi bilo, če bi bil v prihodnje klub prav zaradi tega prisiljen opustiti to tradicionalno in priljubljeno prireditev. Razen tega bi rad omenil še to, da je prav v vrstah študentov mnogo nekdanjih članov Partizana, ki so nekoč častno zastopali njegove barve, če pa se v času študija ne morejo več v tolikšni meri posvečati športu v domačem športnem društvu, pa imajo za to vzroke (vedno zahtevnejši študij).

Člani kluba bodo vsekakor radi pomagali pri delu športnega društva, kolikor bo to v njihovi moči.

Na enem zadnjih sestankov je predsedstvo kluba razpravljalo o organizaciji praks v posameznih podjetjih. Člani so menili, da so prakse še vedno preslabo organizirane ter je študent v večini primerov prepuščen sam sebi, namesto da bi se v tem času podrobno seznanil s problemi in težavami podjetja, ki ga stipendira oziroma kjer je na praksi. Le tako se bo po končanem študiju lahko takoj vključil v proizvodnjo kot enakoveren član.

Klub je letos organiziral tudi dva dvodnevna smučarska tečaja. Na prvem, ki je bil v Orteneku, je bilo zaradi slabega vremena malo članov, drugega — na Španov vrh in dom Pod Golico — pa se je udeležilo dvajset članov. Oba tečaja sta bila dobro organizirana ter so se člani kluba krepko naužili prijetnosti zimskega športa.

Delo kluba kočevskih študentov v letošnjem študijskem letu je dokaj plodno; klub je prav zaradi tega eden najbolj delavnih na ljubljanski univerzi. Miha Matič

— Nova restavracija v Ribnici ima že številne goste. Potreba je hitra in dobra, v lokalu pa se radi zbirajo tudi večje zaključene skupine ljudi. Na razpolago so razne alkoholne in druge pijače, pa tudi kuhinja je dobra.

Ureditev zelenic — Ko odhaja zima, je čas, da misli-

KRATKE IZ RIBNICE

mo na ureditev zelenic in parkov. Prav je, da bi jih letos v Ribnici lepo uredili. Poskrbeti bo treba tudi za okolico novih stolpnice, ker sicer lepota novega dela Ribnice ne bo pršla do poine veljave.

Televizorji — Število televizijskih anten na strehah ribniških hiš se vsak dan večja. Strokovnjaki, ki bi odstranjevali okvare, pa ni: ljudje morajo televizorje voziti na popravilo v Ljubljano.

Društveni prostor — V Ribnici bi bil zelo potreben prostor, kjer bi uradovali upokojenci, RK, krajevni odbor SZDL, ZVVI in druge organizacije.

Kopališče — Ribniška krajevna skupnost je sklenila, da bo letos začela s pripravami za gradnjo kopališča v Ribnici. Za prvo fazo dela bo treba 20.000.000 din. Brez dvoma bo s kopališčem Ribnica, ki postaja vedno pomembnejši turistični kraj, veliko pridobila. Načrte naj bi podprli vsi ostali, predvsem pa podjetja.

PODRUŽNICAM VEČ VELJAVE!

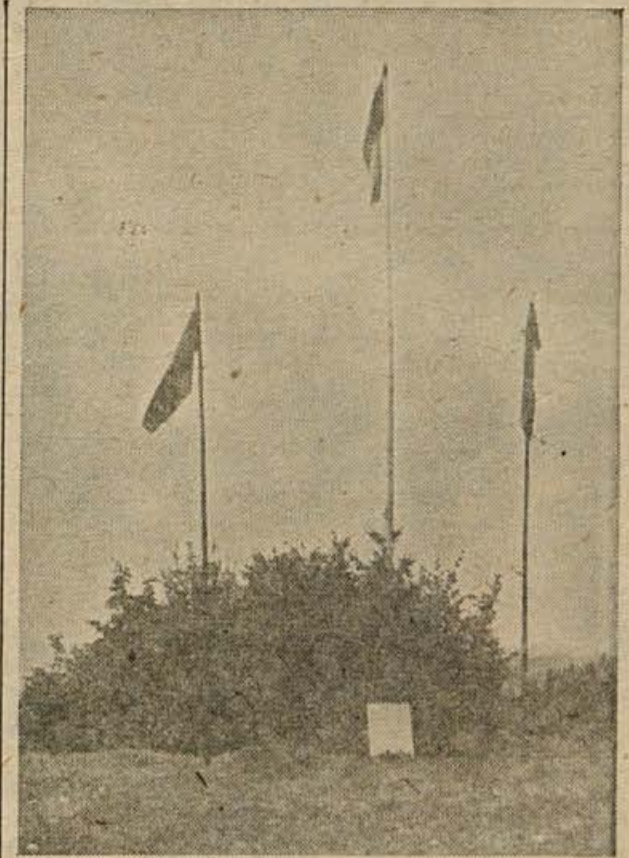
To je ena najvažnejših ugotovitev z nedavnega razširjenega plenuma sindikalnega sveta v Ribnici, na katerem so govorili predvsem o minulih občinskih zborih sindikalnih podružnic in o vlogi in nalogah sindikata. V razpravi so poudarili, da je treba dati sindikalnim podružnicam večjo veljavo, tako da bodo odločali o pomembnih vprašanjih tudi proizvajalci v sindikalnih podružnicah.

Tako pa se še vse prevečkrat pomembnejše odločitve »skuhajo« v glavah nekaterih vodilnih, v zaprtem krogu dveh, treh ljudi. Tu so prav gotovo tudi vzroki nezanimanja proizvajalcev do določenih problemov upravljanja. Nesoglasja, ki so se ponekod pojavila, bi prav lahko veliko prej in uspešneje odpravili z veliko manjšimi stroški, če bi le o njih spregovorili pravo-

časno in jih obravnavali tudi preko sindikalnih podružnic. Tako pa na različnejših sestankih vse preveč govorimo načelno, v oblakih, zavito, namesto da bi se stvari lotili konkretno, odkrito. Načelne sklepe je pač zelo težko uresničevati.

Na plenumu so spregovorili še o ukinitvi stanovanjske skupnosti oz. njenih servisih. Za obrat družbene prehrane je precej časa vladalo nerazumevanje; sanitarna inšpekcija je že izdala odločbo, da v takih prostorih ne morejo poslovati, ostane pa odprto vprašanje, kaj z okrog 250 delavci, ki so se stalno hranili v menzi. Zdej bodo menda prevzela družbeno prehrano zainteresirana podjetja Inles, Kovinsko in Gradbenik in tudi zgradila novo stavbo.

Opozorili so tudi na to, da se ne bi smelo več dogajati, da v nekaterih kolektivih plačujejo ljudi, ki ničesar ne delajo. Prav z gozdnega obrata se je menda nekdo pritoževal, da nima nobenega dela, plačo pa vseeno dobi. Podobnih primerov je verjetno še več, vendar bi jih bilo treba kar najhitreje odpraviti. Ponekod to ne bo težko: na mestu, kjer nekdo dobiva plačo, pa nima dela, bi raje potrebovali vsaj še enega ali dva človeka. Torej je kriva le organizacija dela in zadeva bi bila rešena v zadovoljstvo vsega kolektiva!

Prostor v Zukovem nad Velikimi Poljanami, kjer so nacistični okupatorji 13. novembra 1944 ustrelili 11 ujetih partizanov in 2 partizanki (Foto: D. Mohar, Ribnica)

Sporočite nam podatke!

Nemški okupatorji so v svoji nemoči divjali po ribniški dolini in 3. novembra 1944 v vasi Zukovo nad Velikimi Poljanami zajeli skupino 13 partizanov, med njimi dve partizanki in jih tamkaj brez sodbe in pravega vzroka postrelili.

Sklenili smo, da tem žrtvam postavimo na kraju zločina spominsko obeležje.

Zbiranje dokumentarnega materiala je po tolikem času zelo težavno, posebno ker nam niso znani priimki in imena vseh žrtev. Znana je le komisarka Milka Kovač iz Preserja, ki je bila prepeljana domov, in Anton Zevnik iz Metlike, ki je pokopan v skupnem grobu v Ribnici. Imena drugih žrtev nam dosedaj še niso znana.

Zato prosimo znance, prijatelje in sorodnike, da nam sporočijo podatke o ostalih 10 partizanih in eni partizanki, ki je bila baje bolničarka. S sporočili pohitite!

Člani Zveze borcev ribniške občine tudi ob tej priložnosti protestiramo in zahtevamo, da ZR Nemčija umakne odločbo o prenehanju odgovornosti za vse zločine, storjene v drugi svetovni vojni.

Komisija za zgodovino NOB pri občinskem združenju borcev NOB Ribnica

Nabrano v Prigorici

■ Nedavno so imeli v Prigorici pri Ribnici zbor volivcev, ki se ga je udeležilo zadovoljivo število ljudi, čeprav so prav tisti večer ženske pri Hrastu praznovale svoj dan. Zbrali so se v lično opremljeni klubski sobi v gasličnem domu, ki so ga vaščani zgradili sami. Ob večerih se kaj radi zbirajo ob skupnem televizorju v dvoranici, spremljajo program in malo poklepetajo. Tudi mladina kaj rada zahaja tja.

■ Za zboru volivcev so Prigoričani ustanovili lastno krajevno skupnost. Prvotno je bilo predvideno, da bo za vse dojenjvaško področje zadoščala ena skupnost, vendar so se občani odločili drugače; namesto ene bodo kar tri krajevne skupnosti — V Dolnji vasi, kamor spadata še Lipovec in Makoša, v Rakitnici (Kot in Blata) ter v Prigorici. Čeprav bi skupno verjetno veliko lažje reševali številne probleme, so volivci menili, da imajo v vsaki vasi dovolj svojih težav, s katerimi se bodo morali ubadati.

■ Včasih je bilo v Prigorici trgovina, ki jo je pred nekaj leti podjetje ukinilo, češ da bodo povečali in preuredili trgovino v Dolnji vasi in popravili prigorički

lokal. Ostalo je pri besedah in kljub številnim protestom in zahtevam na vseh zborih volivcev se nič ne spremeni. Prigorica je brez trgovine, doljenjvaška pa je še vedno prav tako kot pred leti. Ljudje so prisiljeni kupovati v Ribnici ali pa tudi po dve in več ur čakati v domači trgovini. Vsekakor je ena sama (neurejena) trgovina za več kot tisoč prebivalcev premalo in bo moralo trgovsko podjetje v Ribnici čim prej razmisлити o preureditvi sedanjega lokala in (morda) ureditvi trgovine tudi v Prigorici.

■ Ze več let govorijo o napeljavi industrijskega toka v vaški predel Zalužje, pa imajo še vedno dokaj slabo luč. Slabo je tudi z javno razsvetljavo. Manjkata še najmanj dve javni luči na najbolj potrebnih krajih vasi.

■ Pokopališče v Prigorici, ki ga uporablja tudi Dolenja vas, bo treba kmalu prestaviti. Ne toliko zaradi tega, ker je tik ob cesti, pač pa zato, ker je močvirnato in ob vsakem dežju zalije grobove voda. Ljudje menijo, da ga je treba prestaviti ali pa uporabljati pokopališče v Hrvači, ko bodo tam urejene mrljske vežice. Ureditev novega lastnega pokopališča je pač predraga.

Se enkrat: slab ribniški karneval

Turistično društvo v Ribnici že več let z uspehom organizira tradicionalne ribniške karnevale, ki privabijo v Ribnico številne domače in tuje goste. Na njih sodelujejo kolektivni podjetji, prebivalci Ribnice in okolnih krajev. Med seboj tekmujejo, kdo bo boljši po zamisli, duhovitosti in maskah. Turistično društvo razpiše vsako leto več nagrad za najboljše skupine in za najboljše maske. Lani je karneval posebej dobro uspel, zato je društvo podelilo pet denarnih nagrad. Ribniške karnevale je skoraj vsako leto snemala tudi RTV Ljubljana.

Za letošnji karneval je bil izvoljen močan pripravljalni odbor, sestavljen iz aginilnih članov društva in zastopnikov delovnih kolektivov. Priprave so potekale v najlepšem redu. Kazalo je, da bo letošnji karneval presenečil gledalce s Destros'jo in duhovitostjo. Ob običajnem času so se začele zgrinjati množice ljudi na ulice Ribnice, čeprav karneval ni bil najavljen ne v RTV, ne z običajnimi plakati. Vsi parkirni prostori so bili polni do zadnjega kotička. Vse je nestrpno pričakovalo karnevalski sprevod, posebno, ko so zagledali jezdeca na konju in za njim maskirano godbo na pihala. Naenkrat pa se je spremenilo pričakovanje gledalcev v veliko razočaranje. Karnevalski sprevod je bil neobičajno kratek. Le tri skupine so korakale za godbo. To je bilo za Ribnico veliko premalo. Vsi smo pričakovali, da se bodo zvrstile številne skupine, vsaka po svoje zanimiva, polna humorja in zabave. Ali tega letos ni bilo.

Gledalci so se spraševali, kaj je temu vzrok, da je letošnji karneval tako skromen. Slišati je bilo vsakovrstno kritiko. Zato smatramo za potrebno, da to pojasnimo. Se vedno drži: da se kaj naredi, je treba vedno veliko truda, da se pa nekaj poruši, je največkrat, že dovolj malenkost. Tako je bilo z letošnjim ribniškim karnevalom. Pripravljalni odbor si je veliko prizadeval. Kazalo

26. marca bo ustni časopis v Ribnici

V počastitev občinskega praznika Ribnice pridejo v petek, 26. marca zvečer novinarji DELA, RTV Ljubljana in DOLENJSKEGA LISTA v Ribnici (v dvorani TVD Partizan) ustni časopis. V programu bodo sodelovali domači občinski in krajevni predstavniki, ki bodo sodelovali v razgovorih na odru, za glasbo in razpoloženje bodo poskrbeli Ribniški fantje, pa tudi nekaj šaljivih in bodočih točk je pripravljenih. Na ustnem časopisu bo slovesno podeljen moped zmagovalcu med pismonoši Andreju Zajcu, televizor pa krajevni organizaciji SZDL Ribnica, ki je pridobila največ novih naročnikov Dolenjskega lista v zadnji akciji. Poleg tega bodo med gledalce razdeljene 4 lepe nagrade.

Ne zamudite: prihodnji petek, zvečer: USTNI ČASOPIS v Ribnici na Dolenjskem!

Se enkrat: slab ribniški karneval

je, da bo karnevalski sprevod nastopil v največjem obsegu, a je mesto njega nastopil v Dolenjskem listu Urban, ki je dajal — verjetno ne zlonamerno ali ne vsaj resno — nasvete kolektivom, ki so jih vzeli tako, kot so bili napisani. Rezultat je bil: vsi kolektivni so neposredno pred

izvedbo karnevala odpovedali sodelovanje.

Kadar je čas za delo, delajmo; kadar je čas za veselje in zabavo, imamo pravico, da se tudi mi veselimo, pri vsem tem pa spoštujemo priborjene tradicije. To naj velja tudi Urbanu iz Ribnice.

Franjo Matoh

Dopolnilo k pismu tov. Matoha iz Ribnice

Vsaka prireditev zahteva določen čas in primerne organizacijske priprave, saj je brez tega nujno obsojena na neuspeh. Ne bi razglabljal o globljih, resničnih vzrokih, zakaj je letos ribniški karneval propadel, mnenja sem le, da »Urbanova članek v Dolenjskem listu prav gotovo ni bil edini, pravi povod za neuspeh, kajti tezel je le nekaj dni pred prireditvijo. Strinjavaj se pred pustom sem prav na Kovinskem, kjer so se čutili najbolj prizadeti, zvedel, da še dobro ne vedo, kaj bodo pripravili za karneval, da je že hudo pozno če ne že kar prepozno, da bi bilo treba s pripravami pričeti že davno prej itd. Besede, da se kovinarji v predpustnem času veliko bolj ogreva-jo za karneval kot za plan, so bile namenjene kot spodbuda, kot skromno priznanje za vsakoletni prispevek kolektiva k tradicionalni prireditvi v Ribnici, ne pa kot graja, kakor so nekateri mislili in stavek obrnili narobe! In kljub temu, če so kovinarji odpovedali svojo točko ali svoji dve ločki, bi bil karneval kaj boren; v njem ne bi bilo vsakoletne množičnosti, pestrosti in šegavosti. Vsekakor se mi rahlo dozdeva, da tokrat ni zaškrpalo pri Urbanovem članku, pač pa neke druge in da je bil Urban pač le navdvo dobrodošel

grešni kozel, ki ga je bilo zaradi nekaj dvoumnih besed kaj laško najti, obtožiti in zvaliti krivdo nanj. Slišal sem tudi za nekatero težavo popolnoma drugačnega videza, ki vso zadevo postavljajo v novo luč.

Sicer se pa v celoti strinjam s tov. Troštom v prejšnji številki glade Krpana in njegove kobilice (naj Krpan in kobilica tega ne zamerita). Po tem lahko res pričakujemo v pustnem karnevalu še ribniške krošnjarje, narodne noše in celo Cankarjevega Hlapca Jerneja!

Na vse to je treba misliti veliko prej, vsekakor pa pravočasno; tudi na karneval, ki se ga ne da spraviti skupaj v dveh, treh tednih. Potem ne bi bilo treba iskati grešnih kozlov tam, kjer jih ni.

F. GRIVCO

PEDAGOGI! — V izredno praktično korist vam ho knjiga pedagoških člankov in študij — **PEDAGOSKI TEDENI V NOVM MESTU** Izdala Dolenjska založba. Dobite v knjigarnah. Samo 500 dinarjev!

Člani kluba kočevskih študentov na smučarskem tečaju pri žičnici na Španov vrh (Foto: Miha Matoh)

REŠETO

Izvor in zgradba živih bitij

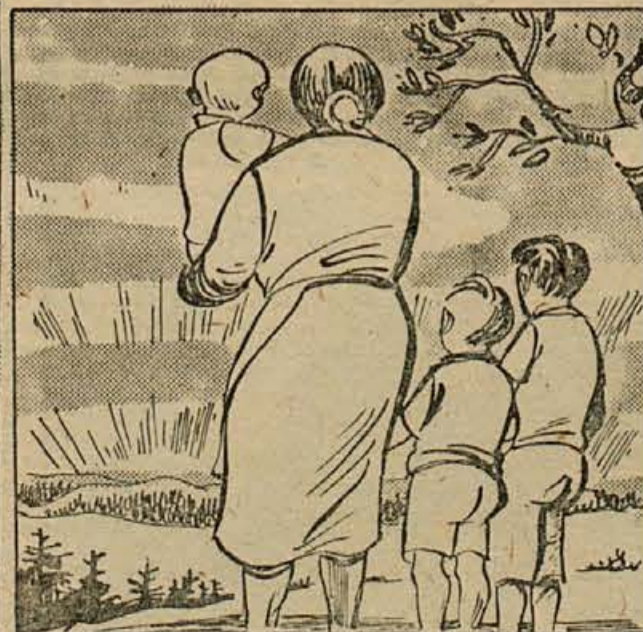
»Izvor in zgradba živih bitij« se imenuje razstava v Ameriškem naravoslovnem in zgodovinskem muzeju v New Yorku, ki prikazuje nastanek življenja na zemlji tako, kot si danes to predstavljamo. Razstava prikazuje na podlagi najnovejših znanstvenih teorij s pomočjo plastičnih modelov, filmov, risb in fotografskih posnetkov zemljo tako, kakršna je bila pred 4500 leti. Med drugim je tu razstavljen tudi model žive celice, povečan 40.000 krat, ki vsebuje številne posebnosti v zgradbi celice, odkrite v zadnjih letih s pomočjo elektronskih mikroskopov. Na drugih razstavljenih modelih so prikazane tudi štiri osnovne dejavnosti vseh živih celic: sprejemanje hrane, proizvodnja energije, sinteza s izločanjem proteinov in replikacija. — Na sliki: model 40.000 krat povečane celice, narejen iz pleksiglaza

PORAVNANA NAROČNINA

vam jamči, da boste vsak teden redno dobili na dom Dolenjski list — zato pripravite 600 din, ko vas bo prihodnje dni obiskal vaš pismošoš s položnico za polletno naročnino! Pozdravlja vas UPRAVA LISTA

Stekle so priprave za dan mladosti

Mladina novomeške občine se je že začela pripravljati na letošnje praznovanje dneva mladosti. Praznovanje bo letos še posebno svečano zato, ker bomo v Novem mestu poleg štafete mladosti sprejeli tudi štafeto bratstva in enotnosti. Štafeta bratstva in enotnosti bo začela letos prvič krožiti. Ponesli jo bodo 6. maja iz Karlova, kjer bo ta čas zlet bratstva in enotnosti, v Slovenijo pa bo

42. — Kmalu zatem je Rudičev oče padel. Bilo je v borbi za Moravce, ki jih je napadla Štajerska brigada, Zidarska brigada pa je bila v zasledu, da bi odbila sovražnika, če bi hotel svoji ogroženi postojanki na pomoč. V oni takih zasedah je bil Rudičev oče in v boju je padel. Njegovo skromno bajto je napolnil jok številne družine, ki je ostala sama, brez očeta, brez kruha, brez vsega.

43. — Nemci niso mirno gledali osvobodjenega ozemlja sredi svoje, na vseh straneh podirajoče se države. Zbrali so številne čete in začeli veliko ofenzivo. Štirindvajsetega oktobra 1944 so napadli osvobodjeno ozemlje z gorenjske strani. Po mladinski kurirski liniji je prišlo do Smonkarjevih obvestil, da gre iz Kamnika proti Crnici 7000 Nemcev, dobro oboroženih s težkimi strojnimi in z minometi.

IZ METLIŠKIH ARHIVOV IN ZAPISOV

1817 je bila tukaj in na celim Kranjskim taka lakota, da so klasunce za moko in kruh mleli in tak kruh jeli. Tudi koprive so kuhali. Koplenik pšenice je veljal 6 do 7 fl, reži (erži) 4 1/2 fl, ječmena 3 fl in 10 kr, žita (prosá) 3 fl 15 kr, debeleče 4 fl, ajde 5 fl.

Zavoljo lakote in slabe hrane jih je veliko pomrlo.

1818 pa je bilo rodovitno leto, da malo takih. Senična cena je pala od 7 fl na 1 fl 40 krajcarjev, režena od 4 1/2 fl na 18 kr.

1829 se je bilo v Metliki strašno veliko ljudi v šeme ali maskare napravilo, ko se z godci pred sabo prošnji bližajo, jim pride iskreni duhoven Friderik Baraga naproti. Razkačen jim moli sveti križ, rekoč: »Križajte ga, križajte ga vnovič!« — Vsi se obseneti in pri te priči obernejo in razgubijo. Nikdar potem ni bilo v Metliki več tolike šemarije.

1830 je zapustil Friderik Baraga Metliko in se podal v Ameriko katoliško vero oznanovat. On je bil leta 1797 v Dobravi na Dolenskim rojen, je izveršil na Dunaji pravoslavje, potem se pa v duhovski stan podal. Po smeri svojega očeta prepusti Trebansko graščino svoji sestri, in je leta 1823 po dobro izvršeni deseti sili mašnik blagoslovljen. Po njegovi volji so zapustile tukaj kmetijske ženske nošne črne pasove, ki so zad v podobi repa do nog mahali in po šest, sedem, osem goldinarjev veljali. Dostikrat so malopridni fantje v cerkvi po pet, šest kmetijskih dekličev zvezali, da se je vse smejala, ko so se hoteli raziti in ni moč jim bilo. Ni tedaj škoda za to sego.

1834 je bila taka suša, da so Friveršani od sv. Jurja do Božiča iz Oberha vodo vozili. — Vino pa je bilo tako dobro, da je uno leto 1811 po dobroti še prekročilo; nihče ne pomni tako dobrega.

1836 tega leta so se Metličani jako kolere balli, ki je v Ljubljani in Novim mestu hudo razsajala. Na nekatere dneve jih je 16 do 20 pomrlo. Vender je Metliki ta kužna bolezen prizanesla. Na Radovici pa je vmerlo v 10 danih dva in štirideset ljudi. V dveh vurah je bil človek zdrav in mertev. Tudi na Božakovim in Radovičih je razgrajala; pa ne tako jako, kot na Radovici, kjer so mogli več hiš zabiti, ker so vsi ljudi odmerli.

(Iz »Zapisav« Ivana Navratila leta 1849)

STARE OKROGLE IZ NOVEGA MESTA

»Voprte vokno!«

To pa je bilo pred dolgimi desetletji. V četrtem razredu gimnazije — vseh je bilo takrat osem — so obravnavali pri fiziki sončni spekter. V tem razredu je bil pouk večnoma že v slovenskem jeziku predmet pa je predaval profesor Jeraj, redkobeseden in resen mož, dober učitelj, doma iz Rečice ob Savinji.

Ko so v starem postopku poleg franciskanske cerkve zaprli okna in spustili sončne žarke skozi prizmo v temno sobo, da bi občudovali, kako so se razpršile vse barve mavrice, se je ves razred zgrnil in zmetel okoli profesorja. Neki lump pa, ki mu žilca ni dala miru, je v temi iskal funaka, da bi njegovo imenitno zamisel primerno izpeljal. Zato se je nagnil v temi k nekemu in mu rahlo suspetal v uho: »Ti, očipni Jeraja v — (tri pike)!

»O, voprte vokno, vprtela se je začel na tih glas močen odmev, votlo kakor iz groba. In ko so okno odprli, je sirmel profesor molče v učence, učenci pa so zaman iskali kak odtenek barve na njegovem licu. Kaj se je bilo zgodilo, je vedel edino on in pa še nekdo, ki se pa ni izdal, ker bi z nadzorno hitrostjo zletel iz šole.

Tako je Koseski s svojim verzom povzročil veliko zabavo. Najbolj se je baje smejal De Franceschi.

VINKO GABERSKI

Pred 65 leti Novo mesto ni bilo, kar je danes, profesor Virbnik se je rad pomudil pri Stemburju v Kančiji in tam si je krajsal dolgočasje svojih samskih dni. Tja je včasih navlekel nekaj družbe, da je stranska soba vsa otiavela. Tudi primarij dr. De Franceschi se je na poti iz bolnice domov večkrat zmesel tam. Primarij je bil dober mož in izredno velik. Virbnik je bil niske rasti.

Neki dan se je družba razpela, da so se začeli križem pikati. Dajala sta se profesor Virbnik in zdravnik De Franceschi. V teku razprave se je primarij spomnil Koseskega pa je s prstom pokazal na profesorjevo plešo in zvedavo vprašal: »Kaj bliska se v fasnem?« O, da tega ne bi storil! Virbnik se je namreč pognal pokonci, nagnil naprej in potikal je primarija po celu, čes »Kaj votlo doni?«

Tako je Koseski s svojim verzom povzročil veliko zabavo. Najbolj se je baje smejal De Franceschi.

Ne jezite se, če ga v trafiki zmanjka: DOLENJSKI LIST si navleče na svoj naslov!

Plijučni rak — radioaktivnih cigaret?

Kljub protestom in pomislekom strastnih kadilcev so številni poskusi dokazali, da obali skoraj desetkrat več kadilcev kakor nekadilcev za pljučnim rakom. Pri nas to spoznanje sicer počasi prodra, vendar so tudi med nami kadilci, ki imajo toliko trdne volje, da so se že večkrat odvadili kajenja. Morda mislijo kot B. Shaw, ki je dejal, da ni nič lažjega, kot odvaditi se kajenja, čes da se je on že stokrat odvadil...

Znanstveniki prav nič ne dvomijo o škodljivosti cigaret; zdaj vedo, da cigaretni

Saša Dobrila:

ARGONAVTI

SMEH STOLETIJ

Angleški kralj Georg I. je bil večkrat na Nizozemskem, kjer so mu vselej slano računali. Zato je sklenil, da se ne bo več zadrževal v gostilnah.

Ko se je peljal skozi mesto Alkmar in so morali prepreči konje, si je dal kar h gostilniškim vratom prinesiti tri presna jajca. Ko jih je izpil, je vprašal za račun.

»Dve sto goldinarjev,« odvrne gostilničar.

»Kako, dve sto goldinarjev?« vpraša kralj osupeel. »Ali je v Alkmaru tako malo jajc?«

»Jajc je že dosti, samo kraljev ni!« se odreže gostilničar.

Ko je bil pisatelj in satirik Jonathan Swift še pridigar, je slišal, da ljudje kot blazni kupujejo novo izdajo biblije. Swift si je dolgo domisljal, da je to posledica njegovih dobrih pridig, dokler ni ugotovil, da je knjiga priljubljena zaradi neznatne tiskovne napake. Šesta božja zapoved je namreč v njej predrzno ukazovala:

»Nečistuj!«

Odvetnik je vprašal Swifta, kdo bi dobil pravdo, če bi se tožila duhovnik in hudič. Pisatelj je brez odlašanja odgovoril:

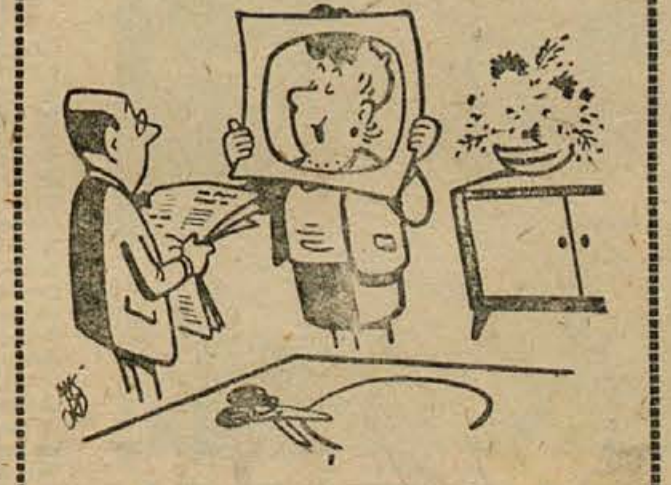
»Brez dvoma hudič, ker ima vse odvetnike na svoji strani.«

Zena irskega podkralja je rekla Swiftu:

»V tej deželi je zrak prekrasen!«

Pravilo, da je avtor »Guliverjevih potovanj« ob tej priložnosti padel pre dnjo na kolena in jo rotil:

»Milost! Nikar ne povejte tega v Angliji, sicer nam bodo obdvalili tudi zrak!«

— Prihodnji teden bom na televiziji, misliš, da bom dobra...?

POMLAD V JANEŽEVI GORCI

Po sončnih rebrih Janeževih gorci na Bizeljskem orjejo buldožerji, izravnavajo globeli in brišejo meje med dosedanjimi sosedi. Na razsežnih pobočjih bo v terasah zrastle en sam vinograd, ki ga bo zasadila kmetijska zadruga. V obnovljenem nasadu vinske trte bodo večino del opravili stroji. In ker so za strojno obdelavo potrebne velike površine, se je zadruga odločila za odkup in zamenjavo zemljišč na tem območju.

Aronacije se kmetje niso razveselili. Kljub temu da so dobili v zameno druge vinograde in po želji tudi njive in travnike, so bili nerazpoloženi in izrekli so marsikatero pikro na račun zadruge. Od svojega se ni nihče rad ločil, pa čeprav je bil vinograd star in je v zameno prejel boljše-

Eden tistih, ki se nikakor niso sprijaznili z zamenjavo, je bil tudi Anton Finžgar. Obiskala sem ga v njegovem samostanskem domu in rad je pokramljal o vsem, kar se dogaja tam okoli. Mož je star 71 let. Prijazen in gostoljuben človek je in zelo ponosen na svoje vinogradništvo. Do letos je sam obdeloval vinograd ob hiši in pravi, da je še vedno pri močeh. Del njegovega vinograda so mu ravno tiste dni preorali.

»Vam bo še kaj ostalo?« sem ga vprašala.

»Vse to, kar je ob hiši.«

»Kaj pa boste vzeli v zameno za oddani nasad?«

»Nič. Ponudili so mi vinograd in hišo v stari vasi, a za to mi ni. V tej hiši sem preživel veliko let in ne bi rad odšel drugam. Raje bom še naprej obdeloval svoj vinograd. V bližini imam sorodnike in tam mi tudi skuhajo. Zaprtil sem za preživnino in obljubil so mi, da jo bom dobil. No, potem mi ne bo nič manjkalo.«

»Kaže, da ste s takšno pogodbo zadovoljni.«

»Seveda sem. Res je pa tudi, da sem se jo branil skleniti. Svojega nihče rad ne odstopi drugim. Na ta vinograd me veže 55 let trdega dela in zame je več vreden kot vsi drugi. S preživnino bom pravzaprav laže živel, ne bo mi treba preliti toliko znoja. Na stara leta človek opeša in morda je tako res nai-

bolj prav. Na oddajo vinograda nisem takoj pristal tudi iz solidarnosti do drugih. Nisem hotel biti prvi in držal sem besedo. No, zdaj je vse urejeno in z zadrugo sem v dobrih odnosih.«

Mimo je prišel upravnik zadrugnih posestev Franc Premelč in pozdravil Finžgarja z besedami:

»Si videl, kako lepo bo mo izravnali breg. Kmalu jih ne boš več spoznal.«

»Le pokažite, kaj znate! Tukaj lahko veliko pridelete,« se je odrezal Finžgar in ga povabil na kozarec pravkar pretočenega domačega cvička.

Tovariš Premelč, ki je tudi zrasel na Bizeljskem, je takole označil svoje rojake:

»Bizeljanec je vinogradnik-idealista. Trud, ki ga vložijo v svoje vinograde, ni nikoli poplačan. Tem kmetom tudi s stroji ne bi mogli pomagati. Za to so potrebne velike površine, sicer se strojna obdelava ne izplača. Traktor s priključki za obdelavo vinograda velja 5,5 milijona dinarjev in izkoriščen bi bil šele pri površini 30 ha. Takšnih investicij kmetje ne bi mogli prevzeti nase, zlasti še zaradi tega, ker je veliko lastnikov ostarelih. Tudi nasadi so stari. Večina jih stoji že 50 do 70 let. Če ob tem upoštevamo še sedanje cene vina, potem je sami ne morejo odločiti za obnovo. Čez leta bodo

zadrugi hvaležni za to, kar dela zdaj. Če ne bi nihče obnavljal, potem se ti ljudje kmalu ne bi imeli s čim preživljati.«

»Kako je z delovno silo v teh krajih?«

»Ni je,« je odgovoril tov. Premelč. »V glavnem dobivajo tukaj težake s Hrvaškega. Kmeti to precej stane, 1.500 dinarjev in 5 obrokov hrane za vsakega na dan. Pijača je obvezna.«

»Po čem prodajajo kmetje vino iz svojih vinogradov?«

»Jeseni je odkupna cena 110 dinarjev in se do pomladi poveča na 140 oz. 150 dinarjev. Tako je že 10 let. Zasluzka torej ni.«

»Se s stroji vino ceneje pridelava?«

»Ceneje ne, pač pa je potrebno veliko manj delavcev. Za ročno obdelavo računamo 280 do 300 delovnih dni v letu, za strojno obdelavo pa samo 140. V tem je prednost.«

»Bizeljanci tudi z vremenom nimajo sreče,« je povedal upravnik Premelč in začel naštevati katastrofe, ki so jih prizadele s točo. »Vsakih pet let nam zagotovo uniči pridelek, zato so vsi pri zadrugi kolektivno zavarovani. Tudi pozeba nam ne prizanaša, manjše toče smo pa vajeni kar vsako leto. Tisto o idealistih ni bilo izrečeno brez osnove.«

Ustavila sem se še pri Vinku Duhančiču, a ga ni bilo doma. Tudi on ni bil zadovoljen z zamenjavo, čeprav mu je zadruga ponudila v zameno mlad vinograd. Vzel bi ga v uživanje, ne bi pa rad podpisal prenosa lastnine. Pogovori še trajajo in on je zadnji, s katerim zadruga še rešuje ta problem. Upajo, da bodo tudi tu našli tako rešitev, s katero bosta obe strani zadovoljni.

Med prvimi se je domeni za zamenjavo Anton Lipič iz Brežic.

»Vse smo uredili na lep način,« je dejal, zadrugi sem dal mlad vinograd, dobil sem pa starega, a sem kljub temu zadovoljen. Sedanjí je zaradi tega večji in še veliko bliže doma ga imam. Letos sem že delal v njem.«

Nemir, ki ga je prinesla arondacija med lastnike vinogradov v Janeževi gorci, v Drenovcu in drugod, se je torej poleg. Ljudje spoznavajo, da je obnova vinogradov potrebna in se hkrati zavedajo, da so zanje potrebne razsežne površine, ki jih na drug način ni mogoče pridobiti. Mladine v teh krajih skoraj ni več, torej ni delavcev in te lahko nadomestijo le stroji.

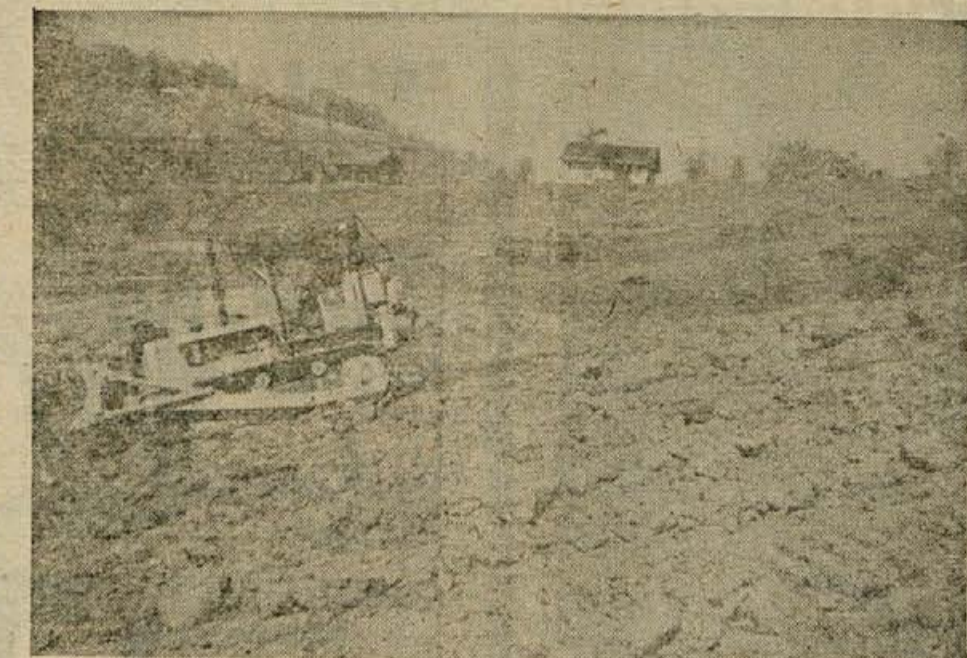
JOZICA TEPPEY

DOBOVA: vrtec najbrž že v jeseni

Društvo prijateljev mladine v Dobovi ima blizu 130 članov in pod vodstvom učiteljev ter aktivnih žena z vasi dosega prav lepe uspehe. Ob letošnjem praznovanju novoletne jelke so organizirali sejem igrač, ki so jih izdelali učenci osnovne šole. Društvo je dalo pobudo za avtobus, s katerim se vozijo v šolo in domov šolarji vozači. Ko čakajo na avtobus, lahko v šoli delajo domače naloge ali pa igrajo šah.

DPM pripravlja tudi ustanovitev otroškega vrta, ki ne bi bil samo zavetišče za otroke zaposlenih staršev, ampak tudi vzgojna ustanova. Upamo, da bo vrtec do prihodnje jeseni že odprt.

V društvu deluje šola za starše, kamor je vpisanih 30 žena. Na predavanju pa lahko pridejo tudi drugi proti minimalni vsotoplini. Vsako sredo in petek izmenoma predavajo zdravstveni, socialni in prosvetni delavci. Polovica pro-

Razsežne površine so že preorane in trto bodo zasadili v terasah, da bodo večino del lahko opravili s stroji.

»Za drugo pot ni bilo denarja«

Komentar o arondaciji na Bizeljskem, ki ga je ljubljanska televizija prenašala 18. februarja v oddaji »TV tribuna«, je vzbudil precej negotovosti, češ da je bil posajena gledanja na ta proces na Bizeljskem, je bil predzadnji ponedeljek sklican v Brežicah posvet s predstavniki KZ Bizeljsko, s družbeno političnimi delavci v občini in predstavniki RTV Ljubljana, ki so to oddajo pripravili. Udeležil se ga je tudi pomočnik republikanske sekretariata za kmetijstvo z zastopnikoma gospodarske zbornice iz Ljubljane in Celja.

Namen razgovora je bil priti čim bliže resnici in se soočiti z njo še z druge strani. Ob tem so se porodila tudi nekatera vprašanja v zvezi z nadaljnjim razvojem kmetijstva nasploh, ki jih bo treba prav tako javno načeti.

Najprej odgovor zadruge: k pri-

pombi, da je možna obnova vinogradov po drugačni poti, ob pogodbenem sodelovanju z lastniki. Mnenja o tem, da je obnova vinogradov na Bizeljskem potrebna, so enotna in pravilna. Zadruga se je že 1989. leta odločila za obnavljanje v kooperaciji. Tudi elaborat je sestavila in ga predložila vladi za posojilo. Njen načrt ni uspel, ker za kooperacijsko obnovo nasadov vinske trte ni dobila finančnih sredstev. Preostala ji je torej druga pot. Površine je morala pridobivati z arondacij. To pa je boleč poseg in morda bi potekel bolj umirjeno, če bi bilo med ljudmi več političnega dela.

Kmetijska zadruga Bizeljsko je dala predlog za arondacijski postopek v Janeževi gorci sredi lanskega leta. Teh površin je 7,5 ha. Lastnikov je 29, od tega 23 kmetov.

7 lastnikov je že v juniju skle-

nili z zadrugo sporazum, 5 za menjavo zemljišča in 2 za donarstvo odškodnino. Skoraj z vsemi preostalimi je zadruga sklenila ustne sporazume, vendar ga nihče ni upal podpisati v strahu pred drugimi, ker so se med tem pod vplivom nekaterih že dogovorili, da se arondaciji upro. Trenutno sta nerešena le še dva primera od 28. Lastnikom vinogradov v Janeževi gorci je nudila zadruga za menjavo vinogradov, njive in travnike. Če je bil vinograd slabše kvalitete od oddanega, je dobil lastnik zato večjo površino. Za nasade so dobili priznani še posebno odškodnino. Sredstva za preživljanje je z oddajo vinograda izgubil samo 71-letni Anton Finžgar, ki bo s 1. januarjem 1985 dobival preživnino. Iz povedanega lahko sklepamo, da ukrepi bizeljske zadruge ob arondaciji vinogradov niso prizadeli življenjskega obstoja kmetov.

J. T.

V Artičah in Pišecah bodo gradili stanovanja za prosvetne delavce

V večini podeželskih centrov brežiške občine s popolnimi osnovnimi šolami učitelji nimajo primernih stanovanj. To velja predvsem za Artiče, Pišce, Dobovo in Veliko dolino. Marsikateri prosvetni delavec, ki se je za leto, dve ali celo za dalj časa zadovoljil z zasilno rešitvijo, zdaj noče več ostati v tako utesnjenih razmerah. Na zborih volivcev in na raznih drugih sestankih se zaradi tega neprestano ponavljajo zahteve po stanovanjih za učiteljstvo.

Lani so to vprašanje ugod-

no rešil le v Cerkljah. V novo zgrajenem bloku imajo prosvetni delavci 4 družinska stanovanja, nekaj stanovanj pa so dobili tudi v preurejeni zasebni hiši.

Letos na pomlad bodo začeli graditi 4-stanovanjski blok v Artičah, kjer je stanovanjska stiska največja. Jeseni bodo prišli na vrsto prosvetni delavci v Pišecah. Tudi tam bodo postavili 4-stanovanjski blok. Za prosvetne

delavce iz Dobove bodo sezidali 2 družinski in 2 samski stanovanj. Prej ali slej bo treba poskrbeti tudi za stanovanja učiteljstva v Veliki dolini. Tam bodo rešili to vprašanje s prizidkom pri prosvetnem domu.

Občinska skupščina bo kljub pomanjkanju sredstev skušala zadovoljivo rešiti vsaj najnujnejše potrebe po stanovanjih v prosvetnih stroki. To je tudi najbolj zanesljiv način, s katerim bo lahko zadržala učni kader na podeželskih šolah.

Pionirske igre v Brežicah

Na odrednih konferencah so pionirski odredi v brežiški občini sprejeli nove naloge: utrditi hočejo svoje organizacije in poživiti aktivnost na vseh področjih.

Odbor JPI sestavljajo letos zastopniki DPM, ZB, ZMS, LT in sveta za šolstvo brežiške občinske skupščine. Organizacijski vodja je občinska pionirska komisija v sodelovanju s PSS.

29. novembra 1984 so pionirski odredi sprejeli v svojo sredo občane. Z namenom, da bi otroci začutili, da je lepo biti mlad v naši domovini, so organizirali zimovanje v Brežicah in Pišecah. Na občinskem zimovanju v Brežicah je sodelovalo 40 otrok, 70 otrok pa se je udeležilo smučarskega tečaja.

Na vabilo brežiškega radia so nekateri odredi sodelovali v šolskih oddajah, prav tako so se spomnili Prešernove smrti. Posebno pozornost je Prešernovu

spominu posvetil odred Maksa Pieteršnika, ki je pripravil oddajo »Pokaži, kaj znaš o Prešernu«. Pripravili so tudi proslave za dan žena.

Mladinci osnovne šole Brežice II so za občinstvo, predvsem pa za žene in matere pripravili pravilčno igro Trnuljčica.

Velik del letošnjega programa je še pred nami: Kurirkova pošta, medodredno tekmovanje o poznavanju pionirske in mladinske organizacije, sodelovanje v pohodih. Po poteh kozjanskega odreda in udeležba na občinskem telesno-vzgojnem nastopu. Srebeli bomo za lepoto domačega kraja, ureditev šolskih stavb ter kraštev spomenikov borcev.

Zavod za PSS nam precej pomaga: organiziral je predelavo telesno-vzgojnih vaj, ki jih je organizirala tudi ObZTK, in pripravil dve predavanji o hortikulturi.

ANICA RONC

Novo v Brežicah

V četrtek, 18. marca, je občinska skupščina sprejela več odlokov, med katerimi sta za občane posebno pomembna odlok o pripovkah in davkih občanov in odlok o stopnjah teh prispevkov. Na tej seji so odborniki sprejeli tudi program za naslednje obdobje, da bo njihovo delo in odločanje spremljala večja moštvo.

Občinski odbor SZDL, občinski komitej ZK in občinski sindikalni svet pripravljajo v tork razširjeno sejo, na kateri bodo razpravljali o družbenem planu in proračunu občine. Za ta korak so se omenjena organizacije odločile zaradi tega, ker zbori občanov niso bili seznanjeni s proračunom. Takrat namreč še ni bilo znano, kolikšen bo dotok teh sredstev. Občinska skupščina bo sprejemala družbeni plan in proračun naslednjega četrtletja, zato bodo družbeno politične organizacije pred to sejo zlasti skrbno proučile, če so razmerja za dodeljevanje proračunskih sredstev pravilna.

RK

Lep praznik žena v Dobovi

DPM in SZDL sta letos v Dobovi pripravila res lepo praznovanje dneva žena. Ob 20-letnici osvoboditve so obdarili 22 bork, žen in mater padlih partizanov. Sredstva za obdaritev je zagotovila ZB. Po govoru, recitacijah, pesmih in folklornem nastopu se je začel zabavni del. Najzanimivejša je bila revija tort. Kar 17 jih je bilo. Na vsaki torti so bile začne vrstice kakšne narodne pesmi, ki jih je potem vsa dvo-rana skupaj zapela. Sledila je še revija mode, v zabavni obliki seveda. Za ples je poskrbel dobovski orkester.

RK

»Čez leta bodo ljudje hvaležni zadrugi, ker se je odločila za obnovo vinogradov,« pravi upravnik zadrugnih posestev tov. Franc Premelč

BREŽIŠKE VESTI

PREMALO DELOVNIH MEST ZA MOŠKE

V Sevnici bodo letos zaposlili 180 žensk - Sprejemali jih bosta LISCA in JUTRANJKA.

Na zavodu za zaposlovanje v Sevnici je prijaviženih za delo 108 žensk in 72 moških. Število delovnih mest za ženske se zadnje čase v občini vseskozi povečuje in kaže, da bo z rastavo obeh konfekcijskih podjetij šlo tako tudi vnaprej. Žal so kriteriji za sprejem na ta delovna mesta zelo strogi in zahtevajo precejšnjo ročno spretnost. Dobra stran pa je, da sprejemajo konfekcijska podjetja predvsem nekvalificirane delavce, ki se potem pridružijo na delovnem mestu. Lani so na novo zaposlili 106 žensk, ki prej niso bile v službi.

Za moške v sevniški občini primanjkuje delovnih mest. Mladi fantje se zaposlujejo v industrijskih krajih in zapuščajo domačo občino. V krmejskem rudniku je bilo prej 500 ljudi, konec lanskega leta pa jih je obrat Me'alne

zaposloval 277. Če k temu prištejemo še 40 vajencev, je to število še vedno precej manjše. Kopitarna racionalizira svojo proizvodnjo in odpušča delavce. V enem letu je zmanjšala število zaposlenih za približno 100. Podobno je v komunalnem podjetju, kjer so zmanjšali obseg gradenj in zaradi tega odpustili precej kvalificiranih, polkvalificiranih in nekvalificiranih ljudi. Zavod usmerja te ljudi v isto stroko izven občine.

V kmetijstvu so prav tako težave. Te nastajajo zaradi sezonskega značaja dela. Kmetijska zadruga Sentjanž je poskušala to urediti tako, da poletni delajo njihovi ljudje po 12 ur, pozimi pa so zaradi tega lahko dalj časa doma. Zavod za zaposlovanje je tudi sevniški zadrugi pripo-

ročil, naj bi uredila to na podoben način. Če bodo delavci videli, da se jim v kmetijstvu obeta stalnost, bodo tudi za delo v zadrugi raje prišli in ta ob obratno hmelja in podobnih akcijah ne bo izključno vezana na sezono.

Letos bodo v občini Sevnica na novo zaposlili 180 žensk, če LISCA ne bo imela težav z nabavo reprodukcijskega materiala in če bo Jutranjka uredila nov obrat na Radni. Predvidoma bo to šele na jesen. Zavod za zaposlovanje je v dogovoru s podjetji, da se bodo tečaji za priučitev začeli v avgustu ali septembru. Med ženskami je prijaviženih za zaposlitev največ okolščank iz pasivnih predelov Bučke, Studenca in podobnih krajev. Ta dekleta že komaj čakajo, da bi prišle do kruha.

Ze pretekli teden smo poročali, da so se pri sestavljanju proračunskih potreb znanstveni Sevnščani v veliki zagati. Seštevek predvidenih dohodkov je skoraj za 80 milijonov manjši od planiranih izdatkov za najnujnejše potrebe družbenih služb. Občinska uprava je pripravila dva različna predloga za zbiranje sredstev pri delovnih organizacijah, ki naj bi ju proučil zbor delov-

Za šolstvo ne sme zmanjkati denarja

nih skupnosti in predlagati najustreznejšo rešitev. Delovne organizacije so pripravljene pomagati, saj so tudi one odgovorne za razvoj šolstva, zdravstva, otroškega varstva in drugih služb v občini.

Prvi predlog predvideva zbiranje dopolnilnih sredstev v obliki povečanega prispevka od bruto osebnih dohodkov. Ta odst. bi znašal 2,5, vendar se ne bi v celoti stekal v občinski proračun. Skupaj bi se nabralo 79.735.000 dinarjev in bi ostalo za občinske potrebe 42.286.000 din, ostanek pa bi se delil na republiko in zvezo, podobno kot drugi prispevki iz osebne dohodka. Ta znesek se vedno ne bi zadostal za potrebe družbenih služb, občina pa bi bila razen tega osiromašena za 37.000.000 dinarjev. Gospodarske organizacije imajo tudi to možnost, da pogodbeno odstopijo občini del svojih skladov za plačevanje obveznosti iz najetih kreditov in za negospodarske investicije. To breme zanje ne bi bilo večje kot v prvem primeru. Ugodna stran take pomoči družbenim službam pa je ta, da se v tem primeru sredstva ne bi prelivala iz občine navzven.

Zdaj pa se odgovor na vprašanje, če delovne organizacije sploh razpolagajo s tolikimi sredstvi v svojih skladih. Podatki, ki jih je občinska uprava zbrala ob pregledu maljčnih računov za 1964. leto, kažejo, da se njihovi skladi krepilo in da jim je tudi ostalo veliko več kot leta 1963. Letos je pričakovati še boljše let. Morda bo marsikje prišlo do nezadovoljstva, toda izredna presoja bo prav gotovo nagrnala tehniko na stran proračuna. Če pa podjetja na to ne bi pristala, potem je treba odločno povedati, čemu naj se občani v naslednjem obdobju odpravijo. Z njimi pa je treba računati in njihovi faktorji naporov ne bo lahki. So stvari, ki se jim ljudje nečejo in ne morejo odreči.

Popravek kandidatur

Objavili smo, da so volivci v sevniški občini predlagali za kandidate Marijo Valant iz Sevnice in Anico Kragi iz Brezov 3, vendar imenovani nista podpisali kandidature iz opravičljivih razlogov. Ze potrjeni kandidati Jože Rak z Češnic 2 pri Stodencu pa se je kandidaturi odpovedal.

Slab začetek za KOPITARNO

Zaradi pomanjkanja hlodovine zaostaja delo na žagi in v obratu za polizdelke - Za kopita ni naročil

Proizvodni plan za letos so v Kopitarni povečali le za 7 odst., pri izvoznih obveznostih pa so ostali kar pri lanskih številkah. V odgovoru na vprašanje o vzrokih te skromnosti pri planiranju navajajo, da žal ni zagotovljen uvoz strojev za obdelavo pet. To je torej glavni vzrok, zaradi katerega so se pri planiranju tako omejili.

Za začetek leta so se v podjetju morali sprijazniti z zaostajanjem za planskimi predvidevanji. Januarskemu planu sta se približala samo obrat za izdelovanje pet in galanterijski obrat. Proizvodnja na žagi in v obratu za polizdelke je zastala zaradi pomanjkanja surovin. Hlodovino zelo težko dobijo, čeprav so pogodbe z dobavitelji že podpisane.

Obrat finalnih kopit je v januarju tudi s težavo dohajal plan. Dosegal ga je komaj s 85 odst., čeprav bi ga moral celo za 5 odst. preseči. Ta obrat kljub dobri volji zaposlenih ni mogel uresničiti sprejetih nalog, ker ni imel

Obisk v „Jutranjki“

Marija Ameršek je ena izmed članic mladega ženskega kolektiva JUTRANJKA v Sevnici. Stara je 22 let. Zrasla je v družini s štirimi otroki v hriboviti vasi Prešna Loka. Po končani osnovni šoli se je šla učiti šiviljske obrti. Za ta poklic je že od nekaj čutila veselje. Kot izučena šivilja si je začela služiti kruh najprej tako, da je za JUTRANJKO delala na domu. Šivanje ji je šlo hitro od rok in po enoletni praksi za svojim strojem se je pridružila stalnim delavkam v podjetju. Dve leti in pol je od tega. Kako je zadovoljna v kolektivu, bo povedala sama.

«Ali ste se dobro znašli v novem okolju?»

«Na delo sem se hitro privadila, saj sem ga že kolikor toliko poznala. V kolektivu so me lepo sprejeli. Med svojimi sodelavkami se prav prijetno počutim. Nekaj manj kot dve leti sem sedela za strojem in šivala, pozneje pa sem postala pomočnica vodje izmene. Zdaj pomagam pri razdelitvi dela.»

«Kako zaslužijo delavke v vašem kolektivu?»

«Delo imamo normirano. Večina delavk normo dosega in osebni dohodki so vsi nad 30.000 dinarjev.»

«Kakšni pa so delovni pogoji?»

«Ne najboljši. Zelo smo utegnjeni, v službi za prostor pa je težko delati.»

«Ste predvideli kakšno rešitev?»

«Da, uradili bomo še en obrat. Ta bo v izpraznjeni osnovni šoli na Radni. Prosto bomo v kratkem začeli preurejati. Na jesen se namerna vamo že ščiti.»

«Stanujete doma ali v Sevnici?»

«Doma. V službo se vozim s kolesom, a pozimi moram večkrat tudi peš. Te poti sem vajena. Ze kot šolarica sem jo vsak dan premerila vrsto let. Takrat smo imeli pouk še na Radni. Daleč je do tam, nič manj kot poldrugo uro pešačenja. Zdaj se otoci vozijo v šolo z avtobusom. To je veliko vredno.»

Omenili ste stanovanja, zato vam moram povedati, da bo naše podjetje letos kupilo dve samski in dve družinski stanovanji. Trenutno za stanovanja pri nas še ni take sile, ker smo v podjetju skoraj sama dekleta. Z leti in z novim zaposlovanjem se bodo te potrebe verjetno precej povečale, zato bomo morali

usmerjati sredstva v te namene.»

«Sodelujete v kaki organizaciji?»

«Članjena sem v aktiv Zveze mladine v podjetju. Prav te dni se je naša organizacija pridno pripravljala na praznovanje dneva žena. Skupina mladink se je predstavila s kulturnim programom. To je bila proslava za kolektiv, na kateri se bomo tudi malo povešile.»

«Kako preživljate svoje prosti ure?»

«Doma, podobno kot moje vrstnice iz raztresenih hribovskih vasi. V kino ne zahajam, ker je predalet, na plesu pa tudi bolj redko. Sicer pa ne ulegnem, kajti pri hiši je vedno dovolj opravkov za mlado dekle.»

«Malo prej sem videla, kako hitite šivati za novo sezono, pa me zanima, kaj menite o izdelkih JUTRANJKE.»

«Da so lični in prikupni, zlasti otroška konfekcija! To

Mlada šivilja Marija Ameršek iz JUTRANJKE se v svojem kolektivu prijetno počuti. Vseč so ji lepi modeli otroške konfekcije, s katero zalagajo potrošnike po Sloveniji in drugod. Pričarana je, da bo njihov kolektiv tudi v prihodnje zadovoljeval želje številnih kupcev.

nam zatrjujejo tudi odjemalci. Morali se bomo potruditi, da bomo še vnaprej ustregli njihovim željam. Omenila sem že, da mi je delo v JUTRANJKI všeč. S tem sem mislila na njegovo pestrost. Vedno sem vesela novih modelov in novih vzorcev. Zaradi tega se ne bi nikoli rada zaposlila v LISCI, kjer se mi zdi delo preveč enolično, je pripomnila tovarišica Marija. Vse njene izjave dokazujejo, da sta ji domači kolektiv in delo v podjetju zelo pri srcu.

JOZICA TEPPEY

Boljši časi za izobraževanje

Sevniška podjetja upoštevajo pobude delavske univerze in sindikalne organizacije

Za izobraževanje so v Sevnici to zimo nastopili boljši časi. Delavska univerza si veliko prizadeva, da bi z ustreznim programom zadovoljila želje in potrebe vsakega naročnika posebej. Pri pridobivanju delovnih kolektivov za družbeno in strokovno izobraževanje ji veliko pomaga občinski sindikalni svet. Na pobudo sindikalne organizacije se samoupravljavci v podjetjih brez večjega oklevanja odločajo za izpopolnjevanje v seminarjih in tečajih.

Trenutno potekata dva izobraževalna tečaja. Prvi je namenjen članom samoupravnih organov in ga obiskuje nekaj nad 30 ljudi. Drugi je prilagojen za trgovsko stroko in ga obiskujejo vsi uslužbenci trgovskega podjetja.

Naslednji seminar bo delavska univerza razpisala za vodje skupin v podjetjih. V njem naj bi se slušatelji naučili pravilnega ravnanja z ljudmi. Se posebno važno je to za uvajanje novih delavcev na delovno mesto in sezna-

njanje letih z delom in upravljanjem podjetja. V sevniških podjetjih so delo z novimi ljudmi zanemarjali in zamujeno bodo skušali nadoknaditi. Delavec, ki že ob vstopu v podjetje začuti, da ga je kolektiv sprejel medse kot enakopravnega člana in upravljavca, bo tudi pozneje vedno bolj navezan na svoje delovno mesto in čutil bo več odgovornosti za gospodarske podjetje, kot je lahko pričakujemo le ob formalni, od nikogar zapaženi vključitvi v kolektiv.

V Pišecah odpirajo vrata turizmu

Turistično olepševalno društvo se že nekaj let trudi, da bi kar najlepše uredilo svoj kraj. Društvo šteje zdaj 60 članov.

«Spočetka so se ljudje vključevali vanj bolj počasi in z nezanimanjem, zdaj pa se sami rade volje uvrščajo med članstvo,» ugotavlja predsednik tov. Ivan Cizelj.

«Torej kažejo razumevanje za delo društva in njegove namer?»

«Da, vsi so pripravljene pomagati in če bo šlo tako naprej, bo podoba našega kraja kmalu precej bolj privlačna.»

«Kakšen turizem namerate razviti?»

«Lovski, zimsko-sportni in izletniški turizem. Ze pred dvema letoma smo napravili program perspektivnega razvoja za pišecke kot. Lani smo razpisali tekmovanje med vaščani za ureditev hiš in okolja. Zeleli smo doseči to, da bi ljudje gojili več cvetja in da bi se bolj skrbeli za čistočo svojih domov. Tudi nekaj predavanj smo priredili. Društvo je z lastnimi sredstvi in

s prostovoljnimi delom članov pomagalo pri pleskanju hiš in uredilo več komunalnih objektov. Del svojih sredstev je namenilo za obnovo lovškega doma.»

«In kako je z načrti za leto?»

«Poskrbeli bomo, da bo čimveč ljudi uredilo tujske sobe in da bo končan naš lovski dom. Čaka nas še precej drugih nalog, med katerimi je posebno važna vzgoja prebivalstva v duhu gostoljubnosti do tučev. Zasadili bomo živo mejo od spomenika do pošte in od Goloba do Proseca ob cesti, uredili javno razsvetljavo, postavili brezove klopi ob spomeniku padlim in zaščitili naše kulturno zgodovinske spomenike. Naročili smo že 1.500 razglednic Pišec in okolice, ker obiskovalci vedno sprašujejo po njih.»

«Zelo ste prizadevni, toda za turiste pri vas še kljub temu ni poskrbljeno. Lani ste morali celo odpovedati obiske nekaterih kolektivov z Gorenjske.»

«Tako je in dokler ne bo obnovljen lovski dom, tako dolgo se turisti pri nas ne morejo zadrževati dalj časa. Najteže je to, ker jim še vedno ne nudimo tople hrane.»

Naša prva skrb bo, pridobiti tako gostišče, v katerem bodo gostje dobili vsaj jedila po naročilu. Zagrebčani, ki pogosto obiščejo naš predel, nam pravijo: Zelo lepo je pri vas, samo škoda, da nimate štedilnika! Take izjave nas spravljajo v zadrego, zato smo se trdno odločili še letos poskrbeti za primernejše gostišče.

Občani se vključujejo v naše načrte in obljubljajo, da bodo uredili nekaj zasebnih prenočišč. Za razmah turizma bi bila velikega pomena tudi cesta Pišec-Bizeljsko, vendar tej nalogi sami ne bomo kos. Želimo, da bi prisluhnila našim željam občinska skupščina in nam nudila finančno pomoč. Sredstva bomo potrebovali tudi za zaščito pišeckega gradu, ki vidno propada.»

-EY

Občani - pomagajmo krajevni skupnosti!

Krajevna skupnost Brežice, ki je bila ustanovljena 28. januarja za naselja Brežice-mesto, Sentlenart, Gornji Lenart, Brežina, Cundrovec, Bukovšek, Črno, Zakot in Trnje, ima skupno 5679 prebivalcev. Izvolili so že 21 članski svet KS, v katerem je iz mesta 10 članov, iz okolice pa 11. Svet je na dveh sejah obravnaval program za leto 1965, ki zajema najbolj pereče probleme: vodovod, kanalizacijo, javno razsvetljavo, vzdrževanje cest, socialno varstvo in druge komunalne dejavnosti. Za predsednika KS je bil izvoljen Anton Rebec, za tajnika pa St. Kaplan.

Ze letos nameravajo rešiti vprašanje vodovoda, saj sedaj pritisk vode dosega komaj prva nadstropja v mestu. Treba je urediti mestno kanalizacijo, kanalizacijo železniške postaje in okolice, kjer je ogroženo zajetje za vodovod. Istočasno je treba rešiti vprašanje javnega stranišča v Brežicah.

Ker javna razsvetljava deluje le v mestu, je zavod za komunalno dejavnost pripravil rekonstrukcijo javne razsvetljave tudi v okoljskih krajih: 4 luči v Sentlenartu, 8 v Gor. Lenartu, 6 v Zakotu, 2 v Trnju ter 6 pri bolnišnici in Cundrovcu.

Za vzdrževanje cest bi morala KS imeti svojo gramoznico in stalnega cestarja. Pred železniško postajo pa je treba urediti park, še prej pa odstraniti ruševine in postaviti spomenik padlim borcem. Urediti je treba tudi ulice, parke in igrišča ter postaviti čuvaja, ki bi skrbel za vse te objekte. Na ureditev čaka tudi Satdon, naselje Trnje pa bi zaradi stalnih poplavl moralo dobiti dva čolna.

Za izpolnitev vseh teh nalog pričakuje krajevna skupnost pomoč vseh občanov, ker ima na razpolago le skromna denarna sredstva.

D. V.

EVIDENTIRANJE IN POTRJEVANJE KONČANO

Za odbornike v občinsko skupščino je bilo evidentiranih 111, potrjenih pa 82 kandidatov - V vseh volilnih enotah razen v dveh so volivci potrdili po 2, po 3 in po več kandidatov za odbornike - Sklicanih je bilo 68 kandidacijskih zborov volivcev in samo zbor na Pijavškem ni bil sklepčen zaradi neudeležbe.

Zbori volivcev za evidentiranje kandidatov za odbornike in poslance ter zbori za potrjevanje kandidata v so v krški občini opravljeni, hkrati s tem pa je za nami tudi glavni del predvolilnih priprav na zborih za potrjevanje kandidatov so volivci razen o tem razpravljali se o odloku o prispevkih in davkih občanov ter o utanavljanju krajevnih kupnosti. Po nekod je stekla beseda tudi o komunalnih problemih, na zborih v delovnih organizacijah pa so razpravljali o gospodarstvu, o pomanjkanju surovin o nenormalnem povečevanju cen, o poslovanju in o delitvi dohodka.

Udeležba je bila na vseh zborih zadovoljiva. Od vseh volivcev v občini se je zadnjih zborov udeležilo 23 odstotko.

Sorazmerno najmanjša udeležba je bila na zborih na terenu, katerih se je udeležilo 14 odst. volivcev, najboljše je bilo na zborih v delovnih organizacijah, kjer je bilo prisotnih kar 42 odst. volivcev, zborov volivcev za republiški zbor se je udeležilo 13 odst., za gospodarski zbor 50 odst., in za kulturno prosvetni zbor 73 odst. volivcev. Vsega je bilo v občini sklicanih 57 zborov volivcev za potrjevanje kandidatov v občinsko skupščino in 11 zborov volivcev za potrjevanje kandidatov v republiško skupščino.

Vsi zbori so bili sklepčni že ob prvem sklicu, edina izjema je bil zbor volivcev za potrditev kandidatov za občinsko skupščino na Pijavškem ki ga je bilo treba za-

radi neudeležbe sklicati v drugič. Ob prvem sklicu je prišlo na zbor izmed 94 volivcev le 5!

Pri potrjevanju kandidatov so volivci v največ primerih upoštevali že prej evidentirane kandidate. Na kandidacijskih zborih je bilo na novo predlaganih in potrjenih 12 kandidatov za odborniške občinske skupščine in 1 kandidat za poslanca v gospodarski zbor republiške skupščine. V večini volilnih enot za volitve v občinsko skupščino so potrdili po 2 ali po 3 kandidate, samo v dveh volilnih enotah s potrdili po enega kandidata, v dveh volilnih enotah pa so volivci potrdili po 4 kandidate.

V občinsko skupščino bomo v krški občini volili tokrat 31 odbornikov, katerim poteče mandat, za 31 izpraznjenih odborniških mest pa je bilo evidentiranih 111 kandidatov in potrjenih 82. V občinski zbor občinske skupščine bomo volili 15 odbornikov, potrjenih pa je 43 kandidatov; v zbor delovnih skupnosti bomo volili 16 odbornikov, potrjenih pa je 39 kandidatov.

Za potrjevanje kandidatov za poslance republiške skupščine je bilo 11 zborov volivcev. Tokrat bomo v krški občini volili poslance v republiški zbor, v gospodarski zbor in v kulturno prosvetni zbor republiške skupščine, poslance v organizacijsko politični in v socialno zdravstveni zbor republiške skupščine pa ne volimo in prav tako ne zveznih poslancev. Za republiški zbor republiške skupščine je bil evidentiran in potrjen kot kandidat za poslanca Milan Ravbar. V gospodarski zbor republiške skupščine je bilo evidentiranih 6 kandidatov za poslance, potrjeni pa so bili 3: Edo Komočar, inž. Edgard Peterne in Zoran Dular. Za kulturno prosvetni zbor republiške skupščine sta bila evidentirana dva kandidata za poslance, potrjena pa je bila Marija Urbančič.

Volivna komisija pri občinski skupščini pripravlja zdaj imenovanje volilnih komisij, za volitve pa bodo skušali urediti čimveč volišč, ker se je to pokazalo kot dobro že pri predlanskih volitvah.

M. J.

Krški balinarji bi radi še dve stezi

Pred kratkim so dajali obračun svojega dela tudi krški balinarji. Pregledali so lanske uspehe pri tekmovanjih za državno, republiško in dolensko prvenstvo in ugotovili lep napredek v dejavnosti kluba CELULOZAR. Za novega predsednika je bil izvoljen Sandi Runovec, sprejeli so pa tudi delovni načrt za leto 1965. Razen številnih tekmovanj je treba omeniti tudi željo naših balinarjev, da bi na bazenu zgradili še dve tekmovalni stezi. Potem bi tudi v Krškem lahko imeli večja in celo državna tekmovanja. Vse pogoje bi nudili, računajoč s turističnimi, prenočitvenimi in drugimi zmogljivostmi Krškega in vse občine, tudi za največje obiske in srečanja balinarjev v republiškem in celo zveznem merilu.

Letos: 50 milijonov za modernizacijo trgovine

V januarju in v februarju letos je PRESKRBA v Krškem opravila 18 odst. prometa, planiranega za vse leto - Modernizacija trgovine je zelo potrebna, odvijala pa bi se hitreje, če bi bila na voljo investicijska posojila - Vse lani ustvarjene sklade bodo porabili za preureditev in modernizacijo prodajaln.

Trgovsko podjetje PRESKRBA v Krškem je opravilo lani za 2 milijardi 200 milijonov dinarjev prometa in ustvarilo pri tem 52 milijonov/din skladov. Ker za razvoj in modernizacijo trgovine žal ni na razpolago investicijskih posojil, bodo z lani ustvarjenimi skladi letos modernizirali in preuredili več poslovalnic. Skladov bi bilo več, ko podjetje ne bi imelo 6 prodajaln na podeželju, ki niso rentabilne.

Letos bodo po planu ustvarili za 2 milijardi 500 milijonov din prometa. Kot kaže izteček v prvih dveh mesecih, s planom ne bo težav. Lanski pokazatelj povesdo, da so 21,75 odst. prometa ustvarili s prodajo prehranskih izdelkov (leta 1963 23,72 odst.), drugo pa s prodajo industrijskega blaga. Največji delež v prometu je imela lani poslovalnica Železnina v Krškem, ki je svoj promet v primerjavi s 1963 povečala za 25 odst. V januarju in v februarju letos ni nič slabše: poslovalnica Železnina je kljub temu, da je bila lani v Krškem odprta konkurenčna prodajalna železnine, povečala promet za 30 odst. v primerjavi s januarjem in februarjem 1964. V prvih dveh mesecih letos pa so že ustvarili 18 odst. plana za vse leto, kar vzbuja up, da bodo celotni plan brez težav uresničili.

Oglejmo si zdaj, katere prodajalne kanije letos preurejati in

Sodelovanje med »SAVO« in delavsko univerzo

Udeleženci delavcev v delovnih organizacijah se je zadnje čase precej razmahnilo. Ker v nekaterih podjetjih nimajo pri roki strokovnjakov za teoretično plat izobraževanje, medtem ko so strokovnjaki za praktične predmete običajno pri roki, si je treba pomagati. Takšna zelo koristna oblika medsebojne pomoči in sodelovanja se je razvila v Gradbenem podjetju SAVA v Krškem, ki prireja za svoje delavce tečaje za pridobitev polkvalifikacije. Teoretično plat izobraževanja so zaupali Delavski univerzi, drugo pa opravijo s svojimi strokovnjaki. Ne bo odveč, če bodo dober zgled iz SAVA upoštevali tudi v drugih kolektivih.

Sestavljanje proračunov za 1965 povzročajo letos ljudem, ki se morajo po občinah s tem ukvarjati, nemalo sivih las. V Krškem so že dvakrat v širšem krogu pretresali sestavo proračuna, pa jim po drugi razpravi še vedno primanjkuje 27 milijonov din za uravnoteženje dohodkov in izdatkov.

9. marca je bil na občini posvet vseh proračunskih potrošnikov, predsednikov svetov, predsednikov upravnih odborov skladov, predstavnikov družbenih organizacij in predsedstva skupščine. Razprava je bila, kot je v takšnih primerih običaj, zelo vroča, pa tudi zelo odkrita. Organi in organizacije, ki so odvisni od proračunskih sredstev, so razpravljali zelo stvarno, drugemu so kar se da temeljito prepalili obisti pri vsaki postavki, številke ob koncu posveta pa so bile zategadelj takšne, da jih je zdaj težko omajati.

V celotni proračunski vsoti za leto 1965 je v občini Krško 930 milijonov 800 tisoč dinarjev, 58 milijonov din sredstev pričakujejo iz delovnih organizacij kot prispevke v sklad za borbe ter kot prispevke za komunalno dejavnost, za kulturo in prosveto, za telesno vzgojo in gasilstvo. Iz delovnih organizacij pričakujejo še 72 milijonov din prispevkov za gradnjo krškega mostu, za prireditev noveletne

Posvet proračunskih potrošnikov

jelke, za časopis Naši pogovori in za gradnjo nove šole v Brestanici. 75 milijonov evrov republiške dotacije je v proračunskih dohodkih že zajetih.

Koliko sredstev bo dobil šolski sklad, še ni določeno, dosegljivo pa so skupno stališče, naj bi bili letos osebni dohodki v šolstvu, v državnih upravi in v sodstvu uskladeni. Povprečni mesečni osebni dohodek v vseh omenjenih službah naj bi bil 60.000 din. S tem bo ustrezno tudi zahtevam prosvetarjev, ker bo v občini povprečni osebni dohodek učitelja 55.000, predmetnega učitelja 65.000 in profesorja 75.000 din neto na mesec, enaka povprečja pa bodo (upoštevaje šolsko izobrazbo) veljala tudi za uslužbence v občinski upravi in v sodstvu. Občinska skupščina bo razpravljala o predlogu proračuna na seji 20. marca.

Uspel seminar za trgovske delavce

Pred nedavnim se je končal v Krškem seminar za trgovske delavce, ki je trajal ves februar. Udeležili so se ga prav vsi trgovski pomočniki iz Trgovskega podjetja PRESKRBA v Krškem. Na seminarju so se seznanili z organizacijo in upravljanjem v trgovini, z osnovami o delovnih razmerjih, z nalogami blagovnega prometa, razvojem trgovine in njeno vlogo v našem sistemu, z delitvijo dohodka, s proučevanjem tržišča in z družbenim nadzorom nad poslovanjem v trgovini. Udeleženci so pokazali veliko vnemo za izobraževanje ter so seminar zato res uspešno dokončali. Izrazili so željo, naj bi se takšno izobraževanje še nadaljevalo.

Predavali so strokovnjaki iz republiške gospodarske zbornice ter iz okrajne gospodarske zbornice iz Celja.

OTROKOVA POT V ŠOLO

Učenčeva oddaljenost od šole je prav gotovo eden izmed pomembnih omejitelj, ki odločilno vpliva na njegov učni uspeh. Med 4020 šolarji v krški občini jih samo 1180 stanuje v kraju kjer je šola, do 3 km daleč jih hodijo v šolo peš 1577, od 3 do 5 km 766 in več kot 5 km daleč 281. S kolesi se vozi v šolo 185 otrok, z avtobusi pa 388. Pred 5. uro zjutraj vstaja 18 otrok iz nižjih razredov osnovne šole in 46 otrok iz višjih razredov. Do 5 ur na dan je zdoma zaradi poti v šolo in pouka 1809 otrok, od 5 do 7 ur 1632 otrok, od 7 do 9 ur 403 otroci in nad 9 ur 6 otrok.

Večerna politična šola

Pod okriljem Delavske univerze se je 10. marca začel pouk na večerni politični šoli v Krškem. Šola bo trajala

14 dni, obiske pa jo 20 slušateljev, večinoma mladih ljudi iz proizvodnje. Pouk bo strujen, trajal bo vsak dan od 7. do 14. ure. V začetku šole so udeleženci opravili test, ob koncu pouka pa bodo pisali seminarske naloge. Na programu so predavanja iz politične ekonomije, iz družbene ureditve, o osnovah filozofije, nekaj o kmetijstvu, o tehniki vodenja sestankov in razprav, predavanja o pomenu VIII. kongresa ZKJ, ob zaključku šole pa bo udeležencem posredovan tudi zunanji politični pregled.

Tečaj higienskega minimuma

Delavska univerza v Krškem pripravila 22. marca začetek tečaja higienskega minimuma, za katerega se je prijavilo okoli 70 interesentov. Tečaj bo trajal 7 dni, Namenjen pa je predvsem zaposlenim, ki imajo opraviti z živili in s pripravljanjem hrane. Med prijavitelji je precej frizerjev, gostilničarjev in ljudi iz obratov družbene prehrane, ki tečaja doslej še niso opravili. Največ tečajnikov je iz kolektiva Tovarne čokolade IMPERIAL v Krškem.

Matični urad Podbočje

Februarja sta bili doma rojeni 2 deklici in 1 deček. - Poročili so se: Boris Murko, sofer iz Doli Skopice, in Stanka Jerle, delavica iz Gor. Skopice; Emilijan Longo, delavec, in Elizabeta Vintar, kmetovalka, oboje iz Malega Mraševca; Anton Glogovšek, delavec iz Krškega, in Franciška Bučar, delavica iz Kalce Nalega; Andrej Jalovec, papirničar iz Malega Mraševca in Nada Mladkovič, kmetovalka s Pristave. - Umrla je Ana Jalovec, gospodinja iz Malega Mraševca, stara 75 let.

Matični urad Kostanjevica

Februarja sta bila doma rojena 1 deček in 1 deklica. - Poročili so se: Franc Paček, učitelj iz Koprivnice, in Nada Fekovca, učiteljica iz Podbočja; Hermenegild Mohor, delavec iz Dolše, in Ana Cvelbar, kmetovalka z Ostrca. - Umrla je Josje Jevnik, upokojenec iz Kočarije, 73 let.

Matični urad Brestanica

Februarja ni bilo rojstev izven bolnišnice. - Poročili so se: Adolf Vodopivec, kmetovalec z Rastoza, in Elizabeta Ribič, kmetovalka iz Katišova; Jožef Gabrič, rudar z Dobrave, in Ana Radoj, gospodinja pomočnica iz

Matični urad Krško

Februarja sta bila doma rojena 1 deček in 1 deklica. - Poročili so se: Zdravko Jerič, upokojenec, in Ana Božič, kuharica, oboje iz Krškega; Stanislav Preskar, diplomirani inženir iz Artič, in Andreja Gregorčič, studentka iz Krškega; Jožef Černjak, strojniki iz Arnovih sol, in Justina Rodman, tovarniška delavica iz Krškega; Franc Pokersnik, poljedelec z Otiškega vrha, in Ljudmila Zorko, poljedelka iz Dolenje vasi. - Umrla so: Anton Požun, upokojenec iz Sretniča, 76 let; Alojz Šteck, kmet z Vrblno, 84 let, in Olga Rumpret, gospodinja iz Krškega, 75 let.

Matični urad Leskovec pri Krškem

Februarja ni bilo rojstev izven bolnišnice. - Poročili so se: Franc Zupancič iz Gaberja in Jožefa Levstik iz Brezja; Franc Levstik iz Brezja in Ana Kostevec iz Drovega. - Umrla je Vera Rolih iz Zadovinka, 38 let.

S POTI PO MIRNI

MIRNA IMA STIRI KANDIDATE — Zbori volivcev so se odločili, da bosta kandidirala za odbornika v občinskem zboru Bojan Kolenc, gostilničar, in Franc Kolenc iz DANE, v zboru delovnih skupnosti pa German Lamovšek in Janez Kovačič oba iz TSS MIRNA.

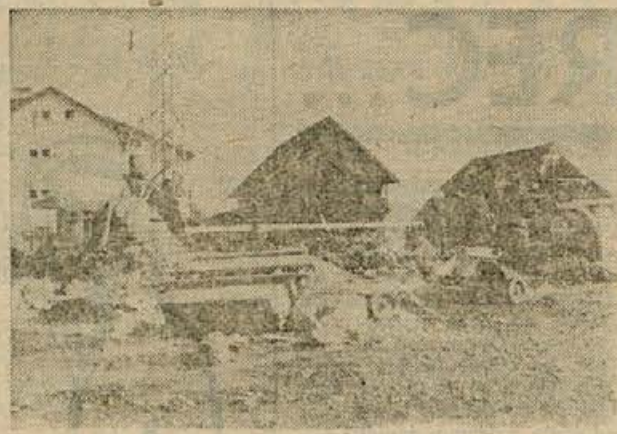
SPREJEM V SZDL PRED VOLITVAMI — Predsednik KO SZDL na Mirni Bert Škufca je povedal, da bodo pred volitvami članili v Socialistično zvezo 48 mladincev. Ti so zaposleni v Tovarni šivalnih strojev in drugih podjetjih in bodo večina letos prvič volili.

ZAKUSKA ZA 130 ZENA — Mirenke gospodinjice so letošnji dan žena praznovale kot še nikoli. Po proslavi v šoli so imele v Kolenčevi gostilni zakusko, za katero so denar same zbrale, nekaj denarja pa je prispevala krajevna organizacija Socialistične zveze. Na proslavi in pri zakuski je bilo navzočih okoli 130 žensk, štirikrat več kot prejšnja leta ob takih priložnostih. Dan žena so posebej praznovali tudi zaposlene v TSS in DANI.

DARILO ZA SIROMASNE OTROKE — Društvo prijateljev mladine je pred dnevom žena obdarovalo nad 40 otrok siromašnejših staršev, predvsem iz okolice Mirne in hribovitih vasi. Blago za otroke so prispevala nekatera domača podjetja in podjetja v drugih občinah.

ZA JAVNO RAZSVETLJAVO VO 3 MILLIONE! — Če bi hoteli na Mirni zadovoljivo urediti javno razsvetljavo, bi potrebovali nad 3 milijone dinarjev. Pri občinski skupščini želijo, da bi to uredili s sredstvi iz krajevnih virov, Mirenčani pa so prepričani, da tega denarja ne bodo mogli zbrati, še zlasti ne v eni sapi. Za začetek bi radi toliko, da bi uredili oziroma popravili že obstoječo razsvetljavo ob cesti skozi naselje, v Podlogu in proti železniški postaji.

SE 800 METROV MIRNE V UREJENI STRUGI — Po zagotovilih Vodne skupnosti Dolenjske bodo letos regulirali okoli 800 metrov Mirne, bodočega odvodnika za melioracijsko področje mirenke nižine. Odsek bodo regulirali do konca prvega polletja. — Te dni čistijo obrežje rečice, kar spada med redna vzdrževalna dela vseh vodotokov, sa katerimi gospodarji Vodna skupnost.

Staro se umika novemu. Tako tudi v Trebnjem, kjer so te dni porušili poslopje bivšega Kovinskega podjetja (zdaj obrat LITOSTROJA), da bi na tem mestu zgradili stanovanjski blok. Rušenje in zidanje je usklajeno z načeli o ureditvi naselja

Cela četa občanov pomaga pred volitvami

BERT ŠKUFCA, predsednik KO SZDL, nam je o predvolilnih pripravah na Mirni povedal tole: — Socialistična zveza in vse druge množične organizacije so se vpregle v nehalno delo: priprave na volitve. Pri evidentiranju in potrjevanju kandidatov za odbornike in poslance je pomagalo okoli 45 občanov, s katerimi smo imeli

posebne razgovore. Na to štetok računamo tudi zdaj, ko se pripravljamo, da bomo volitve tudi dobro izvedli. K tem pripravam bomo pritegnili tudi mladino, predesem tisto, ki bo letos prvič volila. Samo v eni volilni enoti Tovarne šivalnih strojev je 28 mladincev, ki do zdaj še niso volili.

Če že govorimo o mladini, tedaj še besedo o tem, kako se sama pripravljajo na volitve. Mirenski aktiv ZMS je organiziral nekaj večjih in manjših posvetov z mladimi volivci. Tu so se pogovarjali o

Bogdan Osolnik predaval v Trebnjem

V drugem delu seminarja za vodstva osnovnih organizacij ZKS v Trebnjem je 15. marca predaval direktor »Komunist« Bogdan Osolnik o odmevih VIII. kongresa v mednarodnem delavskem gibanju. Tovariš Osolnik je na koncu seminarja odgovarjal na vprašanja, ki so zanimala posameznike. Na seminarju so predvsem obravnavali idejno izobraževanje, kadrovanje in naloge komunistov po VIII. kongresu ZKJ.

Predavanja za mlade volivce

Občinski komite ZMS v Trebnjem je pripravil vrsto predavanj za mladince in mladinke, ki bodo letos prvič volili. Predavali bodo člani občinskega komiteja ZMS, ki so dobili v ta namen potrebne napotke. Z barvnimi diapozitivi opremljena predavanja so namenjena tudi drugim občanom.

Začetek MPŠ v Trebnjem

16. marca se je v Trebnjem začela mladinska politična šola. Obiskuje jo okoli 25 mladincev iz delovnih organizacij. Šola bo dvakrat na teden v popoldanskem času.

Bert Škufca: »Doselej smo bili vedno med najboljšimi volivci!«

tem, zakaj voli vsak polnoletni občan, zakaj so volitve praznik, svedan dan predvsem za tiste, ki prvič volijo. Poskušali so tudi opisati pravi lik odbornika.

Mislim in pričakujem, da se bomo na volitve vsi dobro pripravili, da ne bo nepotrebnih zastojev in nepravilnosti. Zato pa moramo delati vsi kot eden. Mirenčani smo bili do zdaj najboljši volivci, zato bi pozval vse da tudi letos ne bi po nepotrebnem zavirali potek volitev in da bi res vsi volili.

Borcem, tisto kar jim gre!

To pa so: večji osebni prejemki, primerna stanovanja, zdravstvena pomoč itn. — Potreben je sklad za borce — Ob 20-letnici osvoboditve lepša grobišča in novi spomeniki — Vsako leto zbor Gubčeve brigade

Kakor marsikje tudi borci v trebanjski občini ne živijo ravno zavirljivo. Vrsta ugotovitev kaže prav nasprotno, namreč to, da je socialni položaj borcev slabši od položaja drugih občanov. Na občinski skupščini ZB, ki je bila 12. marca v Trebnjem, so navedli nekaj konkretnih primerov, ki osvetljujejo to stanje in kličejo po ureditvi.

Predsednik združenja Ciril Bukovec je v svojem poročilu navedel, da živi v občini 489 borčevskih družin, med katerimi je 40 takih, katerih člani imajo od 1.200 do 10.000 dinarjev mesečnih prejemkov. Nizke dohodke imajo tudi družine borcev kmetov. Da bi ublažili težave, so lani izplačali 4.940.000 dinarjev stalnih in enkratnih priznavačin, borcem-kmetom pa so znižali davke za 2.142.143 dinarjev. Letos je v občinskem proračunu za borce predvidenih 15 milijonov 500 tisoč dinarjev, s temi sredstvi pa bodo po mnenju predsedstva občinskega združenja lahko rešili le nekaj najbolj kritičnih zadev. Zato so na skupščini pozdravili predlog, da bi občina napolnila ustanovila sklad za borce.

Predsednikovo sporočilo je zatem naštel oblike pomoči borcem, ki niso imeli stanovanj, ali pa so bila njihova stanovanja neprimerna. Nova stanovanja je dobilo šest nezaposlenih in trije zaposleni borci. Ta stanovanja so veljala nad 46 milijonov dinarjev. Desetim borcem so pomagali s krediti, da so lahko gradili ali popravili zasebno stanovanje. Po podatkih bi stanovanje potrebovalo še 10 nezaposlenih borcev, 59 borcev pa bi potrebovalo kredit, da bi si stanovanja sami uredili, ali jih popravili. Če bi hoteli vsem ustreči, bi potrebovali več kot 160.000.000 dinarjev. Občinski proračun pa zagotavlja za stanovanja nezaposlenih borcev le 12 milijonov dinarjev. V razpravi so borci ugotavljali, da občinski sklad za zidanje stanovanjskih hiš do zdaj ni prispeval niti dinarja za borce. Vztrajali so pri tem, da se zamujeno nadoknadi letos.

Skrb za borce ni nič drugega kot skrb za človeka, kateremu je družba veliko dolžna. Borčevske ugotovitve zato niso nekakšno

natolcevanje, temveč prikaz dejanskega stanja, pa ga je treba popraviti. Lani so poslali na zdravljenje 15 borcev, letos pa so zahtevali, da je treba vse borce zdravniško pregledati. Take pozornosti morajo biti deležni tudi otroci borcev, zlasti tisti, ki še niso preskrbljeni. Večja pomoč je potrebna predvsem otrokom, ki študirajo in nimajo razen štipendije ali kakšnega drugega borčevskega dodatka nobenih dohodkov.

Najprej grobišča, potem spomeniki!

Poročilo o delu občinskega združenja je odmerilo precejšnjo pozornost skrbi za partizanska grobišča. Treba je urediti zlasti naslednja grobišča: na Čatežu, v Velikem Grabnu, Sentlovcu, Grmu, na Mirni, v Dobrnju, Trebnjem in Mokronogu. Za to bi potrebovali najmanj 12 milijonov dinarjev. Blizu 5 milijonov dinarjev bodo zbrale krajevne organizacije, skupščina pa je že odobrila 3 milijone dinarjev. Omeniti velja krajevno organizacijo ZB v Mokronogu, ki je že zbrala 1.500.000 dinarjev. V razpravi so poudarili, da je treba najprej urediti grobišča, šele kasneje spomenike, plošče in druga zgodovinska obeležja. To za voljo tega, da bi ob 20-letnici osvoboditve, ki jo praznujejo letos, imeli padli borci in žrtve fašističnega nasilja vsaj grobove primerno urejene.

Seveda ob vsem tem ne bi bilo treba zanemarjati prizadevanja, da bi razni kraji dobili spomenike, plošče in druga spomeniška obeležja. Predlagali so, da

bi razen spomenikov, ki ju bodo 4. in 22. julija letos odkrili na Mirni in v Mokronogu, odkrili tudi spominsko obeležje v kraju, kjer je imela Gubčeva brigada, ustanovljena pri Trebelnem, prvi boj. Občinski praznik bi po mnenju nekaterih borcev najlepše počastili s tem, da bi bil vsako leto zbor Gubčeve brigade na Trebelnem.

Ker je v občini že lepo število spomenikov, partizanskih grobišč in drugih obeležij, ki so prepuščeni sami sebi, so tudi predlagali, da bi občina izdala odlok o zaščiti grobišč, spomenikov in drugih obeležij iz NOB.

Prošnje pod kritično lečo

Med dvema skupščinama občinskega združenja je bila najbolj aktivna komisija za priznavanje posebne delovne dobe. V tem času se je sestala 22-krat in obravnavala 247 prošenj. Prošenj za priznavanje posebne delovne dobe je vsako leto več in so jih sami lani obravnavali 83 odstotkov več kot predlanskim. Na skupščini občinskega združenja so povedali, da ni nihče proti porastu prošenj, vendar pa bo morala komisija za priznavanje posebne delovne dobe vsako prošnjo pretestiti na podlagi strožjih meril. Upravičencem je treba ugoditi, tistim, ki bi se na ta način neupravičeno okorišali, pa prošnje zavrniti.

Vsem tem odkritim pripombam, ki so jih povedali udeleženci občinske skupščine, kakor tudi poročilu in predlogom o delu občinskega združenja med dvema skupščinama bo treba pristihniti s tenkočutnejšim ušesom. Pa ne samo to; treba bo zagotoviti tako materialno osnovo, ki bo borcem pomagala, da bodo socialni položaj izenačili vsaj s položajem drugih občanov, če ga že ne bodo izboljšali. Skrb za borce naj bi bila torej družbena dolžnost. I. Z.

Takile kapniki »rastejo« v še neraziskani Veliki jami pri Trebnjem

let prizadeva modernizirati cesto v dolino Mirne, urediti nekaj najpotrebnejših objektov ob avtomobilski cesti. Do danes pa se ji to ni posrečilo. Ali smemo imeti prvo svitanje že za znake rešitve? Nemara ni Trebanjca, ki bi ne želel, da bi se letos vse to le posrečilo.

In tako dalje.

Turistično društvo se je razgibalo zlasti zadnje mesece. Prav to društvo je prevzelo nase najtežje breme, da usposobi to, kar je danega in privlačnega, za turizem. Predsednik društva Peter Heroog ni črnogled: »Dosegli bomo, da se bo razcvetelo popje. Saj kaj je turizem drugače kot popje, za katerega

pri nas šele zdaj prihaja ugoden čas, da se razvoti. Društvo ima velike načrte. Poziva k lepšavi naselja, ureditvi cest, urejanju in čiščenju parkov. Čas je tudi, da dobi Trebnje primeren vozi red, da ne bodo ljudje po gostilnah spraševali, kdaj odpeljejo avtobusi.«

Turizem ni uganka. Povsem natančno vemo, kaj je. Da je to gospodarska panoga, ki se še ni razcvetela. Če to vemo, ne bi smeli delati ugank, kar dar gre za pospeševanje turizma. Ne bi mi smeli (hote ali nehote) umetno zajeziti poti. Pa saj tega v zadnjem času nihče več ne namejva. V obeh pristojnih ni kratkovidnosti. Turizem se bo razvil.

Turistično popje se bo razcvetelo

Zagnani v hito za napredkom, včasih spregledamo možnost, po kateri bi lahko najhitreje prišli do dinarja. To možnost vidimo v turizmu, nanjo pa so zvečine pokazali tuji.

V trebanjski občini ni drugače. Precej pozno je prišel na dan načrt, kako bi bolje izkoristili rudnik, ki mu pravimo turizem. Nekateri turistični delavci zahtujejo, da je občina šele v zadnjem času spoznala, kako malo je ta rudnik izkoriščen. To sodijo po tem, ker je občinski proračun namenil trebanjskemu turističnemu društvu (pa tudi drugim) večjo vsoto kot lani in prej. Zdaj si vsi — vsak po svoje — prizadevajo, da bi se turizem dokončno

otresel bergel, s katerimi si je pomagal naprej; vsi pa vemo, kako hitro se hodi z berglami!

Kaj obeta Trebnje? Ko je rimski cesar Vespazijan povišal postojanko Siscio v mesto, imenovano Municipium Praetorium Latobocorum, seveda ni mislil, da bo kdaj naslednik tega mesta Trebnje, ki dandanašnji tako sili v turistični razvoj. Mestja pa Vespazijan tudi ni ustanovil zato, da bi za njegovimi ostanke in spomeniki stikali v 20. stoletju. In vendar je to dandanes turizmu tako dobrodošla preteklost! Ali mar niso izkopenine kot napisni kamni, denar, svetišče boga Mitve, Jupitrov tempelj, miljni kamen in podobno do-

volj privlačna starinska redkost? Najbrž o tem vsi enako mislimo. Začo lahko zaključimo, da bi dal najbrž prenekateri turist kakšen dinar več, če bi si lahko kaj takega ogledal, ali vsaj videl kraj, kjer so nekoč gospodovali Rimljani. Pa ne samo Rimljani. Tudi srednji vek ni prizanesel našim krajem. Znano je, da so Turki zlasti 1528. leta silovito oblegali Trebnje. Vsak trenutek preteklosti je zgodovina. Če bi zbral dokaze za to zgodovino, jim odmerili poseben prostor in omogočili pristop do njih vsakemu obiskovalcu, če bi rečimo imeli muzej, bi ta muzej najbrž ne bil brez obiskovalcev, še zlasti veliko obiskovalcev pa bi bilo med turisti — domačimi in tujimi.

To je le drobec, na katerega bi Trebnje lahko navezalo turistični razvoj. Ali kaže morda posebej omeniti, koliko spomenikov in znamenj

tošči je samo iz polpretekle dobe, iz časa NOB? Neskončno mnogo je temeljev (zgodovinskih, narodopisnih, naravnih), na katerih bi se lahko razvil turizem v Trebnjem.

V zadnjem času posvečajo Trebanjci precejšnjo pozornost raziskovanju podzemlja. Blizu gradi, ki je po svoje tudi zanimiv spomenik in dokaz razgibane preteklosti v Trebnjem, sta dve neraziskani podzemeljski jami, Velika in Mala jama, ki sta prav tako bogati kapnikov in drugih kraških tvorb kot druge jame kraškega podzemlja na Dolenjskem. Turističnemu društvu je precej do tega, da bi jami raziskali in uredili pristop v njuno notranjost. Ze marsikdo se je prepričal, da je Trebnje z okolico prava zakladnica naravnih čarov.

Toda to je ena stran, to so možnosti, ki se dajejo same od sebe. Če brenemo ob strmo druge strani, bo glas precej drugačen. Ta struna bo zapela ob težavah in naporih. Na pečko: trebanjska občina si že vrsto

V novomeški občini je med 5427 zaposlenimi, ki delajo v industriji, kar 2735 žensk ali več kot polovica. Če bi se kdo lotil zbiranja podatkov o tem, kako preživljajo te ženske svoj delovni dan, bi najbrž izbrskal na dan marsikaj pretresljivega. »Kdaj vstanete? Kaj naredite doma, preden greste v službo? Ali skuhate zajtrk za družino? Kam daste otroke med tem, ko sta oba z možem na delu? Kako daleč imate do tovarne, ali opravite to pot peš, s kolesom, z avtobusom ali z vlakom? Kdaj nakupite vse, kar potrebujete v gospodinjstvu? Ali sami kuhate kosilo in kdaj kosite? Koliko časa vam preostane za pranje, za krpanje, za likanje in za vse druge drobne gospodinjске opravke? Kako se počutite med delom v tovarni, ko vas grize skrb za otroka, ki je med tem prepuščen v varstvo sosedu ali celo sam sebi? Ali vam družinski člani kaj pomagajo? Se morate morda doma vrhu vsega ukvarjati še s sitnim možem in z otroki? Počujte, ali vam sploh preostane kak trenutek za počitek in osebno razvedrilo?« Tako bi bilo treba povpraševati.

Počitniška dejavnost, skrb za klubsko življenje in družbeno prehrana so v naših kolektivnih dejavnostih, ki že imajo tradicijo. To velja tudi za organizacije prevoznih delavcev, za gradnjo stanovanj in še za nekatere druge oblike skrbi za človeka, medtem ko za otroško varstvo tege ne moremo reči. Res je samo to, da smo ta problem doslej načelnjali le politično, konkretnih rešitev in materialnih sredstev pa ni bilo. Pred očmi moramo imeti, da je otroško

podobnim Zaposlenim ženskam moramo pomagati, saj bodo nato laže povečevale storilnost, manj bo boleznih, ki so v ženskih kolektivih tako velike, bolj razpoložene bodo pri delu in več bodo naredile. Optimizmu tiste vrste, ko mlade matere ugibajo: »Oh, 8 let je že star, zdaj bo pa že nekako lahko sam doma!« moramo narediti konec in doseči, da se bodo prav ženske v svojih delovnih organizacijah za svoje pravice kar se le da aktivno same potegovale!

Po razgovoru s tov. Prano sem obiskal še NOVO-TEKS, NOVOLES in LABOD, tri delovne kolektive. Kjer dela približno polovica zaposlenih žensk v novomeški občini in pri predsednikih DS poradovedil, kaj menijo o priporočilu občinske skupščine in kako skrbijo za zaposlene ženske.

»45-urni delovni teden je pravcati zaklad!«

Slavka Bogovič, predsednica DS v NOVOTEKSU, ni veliko odlašala z odgovorom:

— O priporočilu občinske skupščine smo razpravljali na sindikalnem obnem zboru. V kolikor ne bo v Bršlino v smislu priporočila prišlo do skupne akcije, bomo uredili v NOVOTEKSU svoj vrtec. Ko bomo povečevali obrat družbene prehrane, bomo predvideli tudi prostor za to. Za ženske matere bo to zelo ugodno, saj bodo imele vrtec in menzo prav pri tovarni. V novomeškem obratu dela 429 žensk, otrok do 8. leta pa je okoli 300. Zal so naše ženske razkropljene po vsej novomeški občini, tako da bomo s prej opisano ustanovo rešili otroško varstvo samo za tiste, ki stanujejo v bližini tovarne.

Varstvo otrok rešujejo bolj po domače starši sami mnogokrat tudi zato, ker ne zmorejo oskrbnine za vrtec. Pri nas urejamo to tako, da dela žena v eni izmenici, mož pa v drugi. Tako si urejajo to med seboj tudi delavke, ki žive v sosesčini. Da bi s cenami uslug v vrtecu ne bili predragi, pripravljamo splošni sektor ankete, ki bo pokazala, koliko so pripravljene in koliko bi lahko plačevali starši. V Bršlino nas zelo pekli preskrba! Te, ki so zaposlene, morajo v Novo mesto po mleko, po zelenjavo in nemalokrat tudi po kruh! To ni prav!

Največja pridobitev za ženske v NOVOTEKSU pa je

Slavka Bogovič, predsednica delavskega sveta v tovarni NOVOTEKS

varstvo sestavni del življenjskih potreb in standarda in da je v neposredni zvezi s proizvodnjo. Če bomo imeli dovolj ustanov za otroško varstvo, bo delo žensk v proizvodnji bolj uspešno, naši otroci pa ne bodo sinovi in hčerke ceste, pač pa potomci, y katere bomo gledali z zaupanjem!

Z združenimi močmi — in poceni!

Ko že govorimo o priporočilu naj omenim, da se je bati edinole tega, da bi vprašanje otroškega varstva reševal vsak kolektiv zase. Skrbeti moramo za gradnjo oddelčnih varstvenih ustanov v bližini naselij, ne pa graditi vrtec-spomenike! Prelomiti je treba že pri gradnji stanovanj in tam zagotavljati prostore za otroško varstvo, zato lahko upamo, da »yoppo vjafajds vurnednxs oq ki bo obvezoval investitorje, da zagotovijo takšne prostore tam, kjer grade stanovanja.

Večkrat je slišati opazke, da se ženske, zlasti delavke, ne poslužujejo ustanov otroškega varstva, ker je v njih predraga oskrbnina. Takšna ugotovitev je samo ugotovitev, če ne gremo globlje. V zadevo se je treba zagristi in takšne primere reševati individualno, bodisi z regisi v delovnih organizacijah, bodisi z dotacijami ustanovam otroškega varstva in s

Zdenka Golob Borčič: ŽENI

dili 36 družinskih in 12 samskih stanovanj in s tem precej družin približali k tovarni. Tudi delovni pogoji v proizvodnji so se izboljšali, ker imamo zdaj več prostora.

»Bolniških toliko, kot če bi vsa tovarna mesec dni stala!«

Marjan Okroglič, predsednik DS v NOVOLESU, je v razgovoru dokazal, da ne ve o ženskih težavah nič manj kot tovarišice, ki so sodelovale v pomenkih.

— Priznati moram, da s priporočilom občinske skupščine nisem seznanjen. V začetku leta ima DS veliko dela s potrjevanjem raznih obračunov, pa inventure so in še marsikaj, tako da na sejah letos nismo govorili o ničemer drugem. Lani decembra pa smo podrobno razpravljali o otroškem varstvu na seji DS. V NOVOLESU dela 580 žensk, kar je 67 odst. vsega kolektiva. Zdjaj, ko so vsi obrati v Straži bo laže. Ženskam, ki so se lani preselile v Stražo s tovarno drobnega pohištva iz Novega mesta, je najteže. Ker je otroško varstvo pereče tudi za druge prebivalce v Straži, se tega ne lotevamo sami. Nosilec skrbi naj bo krajevna skupnost, tako smo sklenili.

DS je že sprejel sklep, da prepusti krajevni skupnosti stavbo tik novega naselja v Straži ter zemljišče. Pomagali bomo tudi tako, da bomo dali kak naš izdelek, pa še kak dinar bomo najbrž priskrbeli.

V ostalem je tako: obrat družbene prehrane, ki razdeli vsak mesec 12.000 enolončnic, že imamo, prava menza pa bi bila še potrebna. To je naloga vseh podjetij v Straži, zato bi jo kazalo načeti z združenimi močmi.

Ženskam bo veliko odtehtal 42-urni delovni teden, ker bodo vsako drugo soboto proste. O tem že razpravljamo! V tovarni drobnega pohištva se je lani nabralo toliko bolniških, kot če bi vsa tovarna 1 mesec stala! To rezervo bomo lahko s pridom izkoristili, če bomo bolj skrbeli za varstvo otrok. Prav bi bilo.

»Obstoj tovarne je prva stvar!«

Anica Hren, predsednica DS v tovarni perila LABOD v Novem mestu, pa je dejala: — S priporočilom občinske skupščine nisem seznanjena, z varstvom otrok pa je v našem kolektivu tako: 290 žensk nas je, pa ni čutili, da bi bilo to pereče. Doslej

Anica Hren, predsednica delavskega sveta v tovarni perila LABOD

ni nobena našla tega. Morda zato ne, ker zaradi zelo velikih težav, v katerih je tovarna, nobeni niti na um ne pade, da bi se tudi kolektiv moral ukvarjati z varstvom otrok. Rešujejo ga vsaka zase: ali tako, da delajo one v eni izmenici, mož v drugi, ali tako, da se menjujejo v varstvu s sodelavkami, ali pa s starimi mamami, ki na podeželju, od koder je večina naših delavk, še živijo... Za nas je obstoj tovarne prva stvar, potem pa bo prišlo vse drugo!

x x x

Res, danes ni 8. marec, a smo se prav zato lotili enega izmed problemov, ki najbolj tarejo naše zaposlene žene. Vsa skupnost naj nenehno skrbi, da bi olajšali delovne pogoje materam in ženam v proizvodnji in družbenih službah — zakaj tudi tu je skritih ogromno zdaj še neizkoriščenih, dragocenih rezerv! MILOŠ JAKOPEČ

Takšna vprašanja so močno splošna, z njimi pa bi kljub temu izbrskali na dan zgodbe, ob kakršnih spreleti človeka srh. Kaj šele bi zvedeli, če bi katerikoli mamici z dvema ali tremi majhnimi otroki, ki je zaposlena, pustili, da bi opisala svoj delovni dan z vsemi občutki, ki jo prevéjajo ob vsakodnevnem garaštvu!

Ko govorimo o intenziviranju gospodarstva, si moramo biti na jasnem, da v bodoče proizvodnje ne bomo več mogli pospeševati zgolj z investicijskimi naložbami. Boljše izkoriščanje proizvodnih zmogljivosti, izpopolnjevanje sistema delitve in oseb-

nizirajo kadrovske socialne službe, ki bodo skrbele tudi za otroško varstvo; razpravljajo naj o programu njegovega razvoja in sprejmejo sklepe o tem, da bodo odvajali najmanj 0,5 odst. od neto osebnih dohodkov v sklad za otroško varstvo občine Novo mesto. Priporočilo nato našteva naloge krajevnih skupnosti, zveze prijateljev mladine, vzgojno varstvenih ustanov in šol pri skrbi za otroško varstvo.

65. člen statuta novomeške občine pravi: »O priporočilih, ki jih dajejo občinska skupščina in njeni organi delovnim organizacijam, morajo razpravljati organi njihovega samoupravljanja in delovne skupnosti, o storjenih ukrepih pa obvestiti občinsko skupščino. Če se delovna organizacija ne ravna po priporočilih občinske skupščine, je dolžna o tem obvestiti občinsko skupščino in navesti razloge.«

»To je plod mnogih posvetovanj in razgovorov!«

Marija Prah, predsednica sveta za socialno varstvo in varstvo družine, nam je o tem problemu dejala:

— Priporočilo, ki ga je občinska skupščina sprejela na seji 26. novembra lani, je plod mnogih posvetovanj in razgovorov ter vsestranskega pretresa problemov družine in otroškega varstva. Čeprav doslej nismo prejeli odgovora od nobene delovne organizacije, katerim je namenjeno, je to priporočilo svojevrstna prelomnica. Dokazuje namreč, da otroškega varstva ne smatramo več zgolj za socialni in zdravstveni problem, pač pa za širšo nalogo celotne družbene skupnosti.

Marija Prah, predsednica sveta za socialno varstvo in varstvo družine v Novem mestu

nih dohodkov v delovnih organizacijah, zmanjševanje stroškov v proizvodnji in še kaj so načini za doseg tega namena. Pri tem bo imel glavno vlogo delavec, ki se bo v kolektivu kot proizvajalec in kot upravljalec trudil, da bi bili delovni uspehi večji. Tega se bo zavestno lotil samo pod pogojem, da bo za boljše delo dobil več in če bo čutil, da kolektiv in družba ne pozabljata na njegove potrebe. To slednje je zlasti pomembno v novomeški občini, kjer je zaposlenih toliko žensk.

Priporočilo o otroškem varstvu

Zategadelj je novomeška občinska skupščina na seji 26. novembra lani razpravljala tudi o otroškem varstvu in sprejela posebno priporočilo. V njem priporoča delovnim organizacijam, naj skrbijo za boljše počutje delavcev pri delu in v prostem času, ker to vpliva na produktivnost in uspešnost dela. Delovne organizacije naj pri organiziranju otroškega varstva sodelujejo s krajevnimi skupnostmi in z drugimi organizacijami ter naj združujejo sredstva v ta namen. V kolektivih naj orga-

KRAJEVNI SAMOPRISPEVEK — NAJDEMOKRATIČNEJŠI DAVEK

Pretekli teden je bilo v Novem mestu posvetovanje predsednikov krajevnih skupnosti. Večina KS je že predložila program del, ki pa jih bo treba še prilagoditi realnim možnostim. Govorili so tudi o tem, kdo naj ureja drobne komunalne probleme. Sredstva, ki bodo razdeljena posameznim KS, ho treba oplemeniti s komunalnim prispevkom prebivalcev v obliki dela, prevoznih, lesa ali pa denarja. O višini tega prispevka lahko odločajo občani sami na zboru volivcev ali pa celo z referendumom. Ob pozitivnem izidu referenduma lahko svet krajevnih skupnosti sprejme sklep o uvedbi prispevka, ki se objavi na enak način kot odloki občinske skupščine. Sredstva iz tega prispevka pa se morajo seveda namensko uporabiti samo za potrebe, za katere so se sredstva zbirala.

Marjan Okroglič, predsednik delavskega sveta v NOVOLESU

prav gotovo 45-urni delovni teden. To je pravi zaklad! Ze od 1. januarja letos smo vsako tretjo soboto prosti! To pomeni, da lahko v soboto vse urediš in pospraviš in da je nato vsaka tretja nedelja res samo tvoja! In stanovanja gradimo: lani smo zgra-

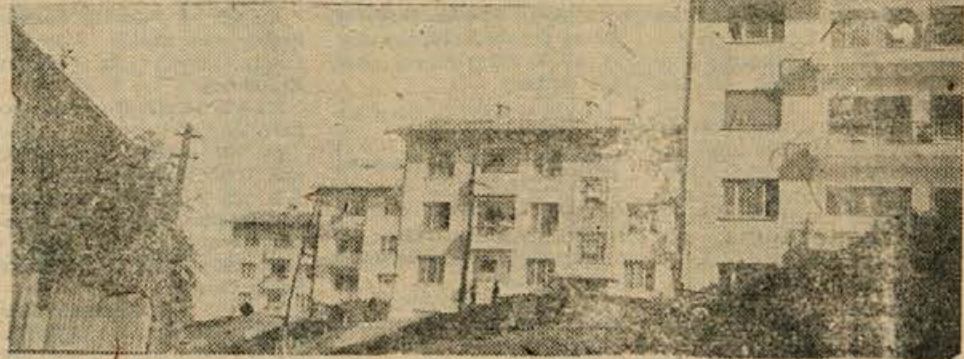
ŠE VEDNO PREMALO STANOVANJ

Stanovanje je osnovni temelj človekovega standarda. Vendar za nekatere stanovanj ni, za druge so! Ubetajo se novosti: čim bolj štediti, čim več stanovanj v lasti delovnih organizacij, več zasebnih hiš, več kreditov, ekonomske stanarine in še kaj...

Delovne organizacije prispevajo nekaj odstotkov mesečnih dohodkov vsakega zaposlenega v stanovanjski sklad, ustanovljen pri občini. Plačujemo torej vsi, potrebe po stanovanjih pa vedno bolj preraščajo možnosti oziroma sredstva, s katerimi stanovanjski sklad zdaj razpolaga. V Novem mestu še 115 družin išče stanovanje, med njimi je tudi 5 res kritičnih primerov, ki predstavljajo že družbeni problem.

Občina v prvi vrsti rešuje stanovanjske probleme borcev, invalidov, socialno ogroženih ter tu in tam poskrbi za stanovanje upokojenca, več že ne zmore. Prosilce napoti k njihovim delovnim organizacijam: »Kjer ste zaposleni, naj vam preskrbijo stanovanje!« Vemo pa, kako je v podjetjih! Resda kupujejo precej stanovanj, a predvsem za strokovnjake, brez katerih ne morejo izhajati, medtem ko za delavce in nižji strokovni kader ni nikdar dovolj sredstev. Tako ni le pri nas, temveč tudi v republiškem in državnem merilu v vseh občinah, zlasti pa v tistih, ki sodijo med manj razvite in revnejše.

Problemi se kopičijo iz dneva v dan, zato so na področju stanovanjske izgradnje potrebne spremembe. Kakšne, predvideva zvezna resolucija o nadaljnjem razvoju sistema stanovanjskega gospodarstva, ki je pred nedavnim prišla v javnost. Z željo, da bi seznanili najširši krog občanov z osnutkom te resolucije in s predvidenimi novostmi v izgradnji stanovanj, smo zaprosili več strokovnjakov za pojasnila, kako je s stanovanjsko izgradnjo v novomeški občini.

Skupina stanovanjskih blokov, ki jih je v Novem mestu zgradilo SGP PIONIR

celotna sredstva za stanovanjsko izgradnjo zmanjšala, s čimer bomo dosegli prav nasprotno kot želimo.

Pri uvajanju stanovanjske reforme ne bi smeli prezreti tudi dejstva, da v nobeni napredni državi ne rešujejo stanovanjskih problemov s pospeševanjem individualne gradnje. Stanovanje je namreč tudi socialna dobrina in ne samo ekonomska dobrina!

— Kakšen je postopek, po katerem bo lahko poslej občan prišel do primerne stanovanja?

— Ta postopek še ni dokončno znan. Se vedno ne vemo, ali bodo delovale posebne banke za kreditiranje stanovanjske izgradnje ali se bo posojilo lahko najelo pri kreditnih in komercialnih bankah. Verjetno bo uveden način, po katerem bo lahko vsak interesent, ki bo zbral sredstva v določeni višini, dobil kredit za gradnjo stanovanja ali hiše pri banki. Problem pa bo v tem, da bo želel daljši odplačilni rok in nižjo obrestno mero, kot velja za kreditiranje gospodarskih investicij. To bo zelo težko doseči! Od kod bankam sredstva, da bodo lahko dajale kredite pod takimi pogoji, sprejemljivimi tudi za delavca z nižjimi osebnimi dohodki?

— Inž. Stojan Horvat, SGP PIONIR: — Kakšna je zmogljivost Pionirja v enoletni stanovanjski izgradnji?

— Naše podjetje je sposobno v enem letu zgraditi povprečno 670 stanovanj; od tega na območju Novega mesta okoli 220, na območju Krškega in Sevnice okoli 80, v Brežicah prav toliko, v Trebnjem okoli 40 in v Ljubljani okoli 250 stanovanj. Te kapacitete pa je mogoče na posameznih območjih, če bi se pokazale potrebe, v kratkem času še povečati. Po izkušnjah iz prejšnjih let in po perspektivah v letošnjem letu pa verjetno za izgradnjo tolikoštevilna stanovanja ne bo dovolj finančnih sredstev.

— Ali obstajajo možnosti za industrijsko proizvodnjo stanovanj tudi na našem področju?

— Za vsako industrijsko gradnjo je potrebna koncentracija finančnih sredstev najprej v investicijska vlaganja, nato v večletno vnaprejšnje znano gradnjo bolj tipiziranih objektov ter za izdelavo tipičnih konstrukcijskih elementov. Proizvedba stanovanj mora biti množična, koncentrirana, sredstva za tako gradnjo pa morajo biti planirana za daljše obdobje. Za vsak industrijski izdelek je treba najprej zgraditi tovarno, ki mora imeti iz ekonomskega računa zagarantirano prodajo svojih izdelkov. Ti problemi pa niso rešljivi v okviru gradbenih podjetij.

S temi ugotovitvami se večja gradbena podjetja v merilu republike in države niso zadovoljila in iščejo bolj enostavne poti za industrializaci-

jo v gradnji stanovanj. Naše podjetje je že lani usmerilo znaten del sredstev v študijsko delo in industrializirano gradnjo objektov — stolpnice na območju gradbišča Ljubljana. Letos nameravamo, v kolikor bodo za to dani pogoji, te izkušnje prenesti na dolenjsko območje.

Pogoj za uresničitev naših načrtov pa je hitra rešitev lokacijskih vprašanj in s tem v zvezi urbanističnih načrtov. Pričakujemo boljšega sodelovanja z odločujočimi činitelji na tem področju in če bo tako, lahko zagotovimo, da bodo naši načrti v celoti uresničeni.

— Kako vse to uskladiti z dejstvom, da na tržišču manj-

ka gradbenega materiala? Kako kaže s tem letos?

— Glede na pomanjkanje gradbenih materialov na tržišču smo v našem podjetju ukrenili vse, da bi si potrebne količine teh materialov zagotovili. Zaenkrat imamo pogodbeno zagotovljene vse gradbene materiale, potrebne za dovršitev že sprejetih del. Lahko pa nas huje prizadene storniranje že sklenjenih pogodb. Jasno je, da pomanjkanje osnovnih gradbenih materialov kot cementa, betonskega železa itd., v perspektivi lahko resno ogroža tudi proizvodnjo v našem podjetju, a upamo, da do tega ne bo prišlo.

RIA BACER

Jože Gosenca, predsednik stanovanjskega sklada:

— Koliko je bilo lani zgrajenih stanovanj s sredstvi sklada?

— V letu 1964 je bilo iz sredstev stanovanjskega sklada zgrajenih 207 stanovanj. Stanovanja, ki so jih gradili investitorji z lastnimi sredstvi, v tem številu niso upoštevana.

— Kakšne neposredne koristi si lahko obetajo občani od stanovanjske reforme z ukinitvijo prispevka za stanovanjsko izgradnjo in sklada?

— Priporočilo zveznih organov o bodoči stanovanjski izgradnji je vsekakor pozitivno, ker daje smernice stanovanjskega razvoja v mnogo večjem obsegu kot zdaj. Problematično pa se zdi, kako bomo uspeli v praksi to priporočilo uresničiti. Zavedati se moramo, da tudi v stanovanjskem gospodarstvu koncentracija sredstev predstavlja realnejšo osnovo za povečano izgradnjo stanovanj kot pa decentralizirana sredstva, predvsem pri manjših gospodarskih organizacijah. Razen tega se predvsem za manjša mestna naselja uvičeno dvomi, če bodo uspela dobiti ustrezne kredite iz bančnega mehanizma, ker bodo verjetno dobila prioriteto le večja urbana naselja kot sta Ljubljana in Maribor.

Ob vsaki spremembi si obetamo koristi in uspešnejše delo na reformiranem področju, vendar je vnaprejšnje težko

reči, kako se bo novost obnesla.

Zavod za izgradnjo in urejanje naselij, ekonomist Miha Hrovatič:

— Zanima nas število lani zgrajenih stanovanj za trg in kdo so bili kupci?

— Lani je bilo na območju naše občine zgrajenih 109 stanovanj za trg: 100 stanovanj v Novem mestu ter v Straži 9-stanovanjski blok. Od tega je bilo 16 garsonjer, 13 enosobnih stanovanj, 63 dvosobnih in 12 trisobnih stanovanj, gradilo pa jih je podjetje Pionir. Izgradnjo teh stanovanj je deloma financiral tudi stanovanjski sklad občine, ki je bil soudeležen s povprečno 50 odstotkov vrednosti stanovanja.

Kupci so bile izključno delovne organizacije, medtem ko med zasebniki lani ni bilo interesentov za nakup stanovanj, največ zaradi tega, ker bi morali pred vselitvijo stanovanje v celoti plačati. Letos pa se že pojavljajo interesenti za nakup zasebnih stanovanj. Zelijo kupiti stanovanje na ta način, da približno 20 odstotkov sredstev prispevajo sami, okoli 30 odstotkov njihova delovna organizacija, stanovanjski sklad pa naj bi prispeval ostalih 50 odstotkov sredstev.

— Kako bo po vaši presoji stanovanjska reforma vplivala na gradnjo stanovanj v prihodnje?

— Vprašanje je, kako bomo to reformo izvedli. Menim, da zadnji osnutek resolucije o

nadaljnjem razvoju sistema stanovanjskega gospodarstva še ne pomeni stanovanjske reforme, pač pa prvi korak k njej. Namen te resolucije je gotovo najboljši. Delovni kolektivi naj sami odločajo o trošenju tistih sredstev, ki so namenjena za stanovanjsko izgradnjo. Tako bo moral vsak kolektiv razmisliti o tem, koliko ga stane delovna sila. Zvišana cena živega dela bo delovne organizacije prisiljevala k izboljšanju mehanizacije in s tem k povečanju produktivnosti.

Sežanjni pogoji pa še niso takšni, da bi lahko takoj uvedli nov sistem v stanovanjsko gospodarstvo. Stanovanje ne more kar čez noč postati ekonomska dobrina in se takoj podvreči tržnemu in bančnemu mehanizmu.

Edini najbolj smotni in najcenejši način gradnje je koncentrirana gradnja, pri kateri lahko gradbena podjetja prehajajo na industrijski način dela. V takem primeru se lahko tudi investicijska sredstva najracionalnejše obračajo, hkrati pa je mogoče ekonomično izvesti komunalno opremljanje zemljišč le pri taki gradnji. Če pa bo vsaka delovna organizacija samostojno odločala o vlaganju sredstev v stanovanjsko izgradnjo in ne bo prišlo do združevanja sredstev, bodo najbrž večino razpoložljivega denarja dodelili graditeljem zasebnih hiš. Ta tendenca se kaže že danes. Zakaj? Če delovna organizacija dodeli ali posodi delavcu pol milijona, morda tudi milijon sredstev, lahko na ta način reši največ stanovanjskih problemov.

Razen tega bodo delavce tudi ekonomske stanarine silele v individualno gradnjo. Za družbo pa bo najceneje tudi v prihodnje graditi stanovanja v blokih. To gradnjo pa bi morali financirati tako, da bi zajeli kar največ sredstev lastne udeležbe koristnika stanovanja. Stanovanjsko reformo je torej treba izvesti, a to naj bo proces, ki bo omogočal vsako leto več gradenj, ne pa manj.

Če bi takoj pričeli izvajati novi sistem, kakršnega predvideva zadnja resolucija, tega namena ne bi dosegli. Danes mora namreč vsaka delovna organizacija odvajati 4 odstotke od bruto osebnih dohodkov za stanovanjsko izgradnjo. Če želi graditi, mora iz sklada skupne porabe dati še najmanj 40 do 60 odstotkov udeležbe, da lahko dobi posojilo. V kolikor pa bo 4-odstotni prispevek ostal delovni organizaciji ali bo aložen v banki, je vprašanje, če bo delovna organizacija temu namenskemu skladu še dodala 40 ali 60 odstotkov sredstev. Če ne bo, se bodo

ZLET V KARLOVCU BO 13. JUNIJA

V Karlovcu so sklenili, da bo VIII. Zlet bratstva in enotnosti, na katerem redno sodelujejo tudi dolenjske občine, 13. junija. Trije odposlanci pripravljalega odbora iz Karlovca so se pretekali četrtek sestali na novomeški občini s predsednikom Srgijem Thorževskim in z drugimi tovariši, ki pripravljajo udeležbo Dolenjcev.

Karlovcani so sporočili, da so v glavnem rešili finančna vprašanja okrog zleta, da so zagotovljena prenočišča, da pa bo po občinah treba urediti še za proste dni tistim dijakom, ki se jim šola konča po 13. juniju.

Sestavljajo tudi že dokončni program zleta in pričakujejo mimo gimnastičnega nastopa še nastop naših najboljših telovadcev (Cerarja in drugih), sodelovanje vojakov, aeromiting, revijo pevskih in zabavnih ansamblov ter podobne nastope.

6. maja, na dan osvoboditve Karlovca, bo od tam krenila zletna štafeta, ki jo bodo Dolenjci prevzeli na Vinici 25. maja zvečer, predali pa pri Bregani 28. maja. V tem času bo štafeta šla skozi metliško, ernomaljsko in novomeško občino, potem pa jo bodo prevzeli zagrebški tekači, ki jo bodo odnesli proti Sisku.

10. junija se bo začel v Karlovcu partizanski pohod 1500 mladincev in mladink na legendarno Petrovo goro, kjer bodo udeleženci tvorili 11. in 12. junija, 13. pa se bodo vrnili v Karlovac. Na Petrovi gori bodo zanje priredili taborne ognje, mitinge in obiske partizanskih spomenikov.

V Novem mestu že dela medobčinski zletni odbor, ki je prijavil za Karlovac z našega področja okrog 800 udeležencev. Tekmovalce bodo zbrali predvsem s te strani Gorjancev, Bela krajina pa bo zastopana s folklornimi skupinami. Naši udeleženci se bodo odpeljali v Karlovac v nedeljo zjutraj in se vrnili še isti dan zvečer. Pričakujejo tudi prihod mnogih gledalcev z Dolenjske z avtomobili in bodo v ta namen popravili cesto med Metliko in Ozljem. M.

Projektanti sporazumni

V ponedeljek so se sestali v Novem mestu inž. Didek, projektant industrijske cone, inž. Marjan Lapajne, projektant soseske Bršljin, inž. Danilo Lapajne, projektant urbanistične ureditve celotnega mesta, Miha Hrovatič, di-

rektor Zavoda za urejanje naselij, in načelnik oddelka za gospodarstvo Marko Ivanič. Sporazumeli so se o ureditvi cest v industrijski coni v Bršlinu, o zunanji ureditvi Zagrebške ceste, o cestni povezavi Gubčeve in Kofarjeve z Zagrebško cesto ter o cestnem vozlišču v Zabji vasi z ozirom na novi most proti obratu tovarne zdravil v Ločni. m.

149 KANDIDATOV ZA ODBORNIKE IN POSLANCE

Na kandidacijskih zborih volivcev so v novomeški občini občani predlagali 149 kandidatov za odbornike in poslance. Med potrjenimi kandidati je 32 žensk ali 21,4 odst., kar je z ozirom na prejšnji sestav skupščine zelo razveseljivo. Zlasti je ugodno dejstvo, da je med 56 potrjenimi kandidati, ki kandidirajo za zbor delovnih skupnosti, kar 20 žensk, ali 35,7 odst.

V zadnji številki smo objavili nepopolno listo potrjenih kandidatov, tokrat pa objavljamo še dopolnitev ter potrjene kandidate za poslance republiške in zvezne skupščine.

Občinski zbor:

21. volina enota — Gor. Maharovec: Franc Grabnar, Franc Hudoklin;

33. VE — Gor. Karteljevo: Jože Virc, Karel Pate, Franc Hrastar;

34. VE — Gor. Globodol: Anton Kolenc, Jože Zagar;

35. VE — Dol. Straža: Franc Hrovat, Zdenko Dular, Dušan Dular, Anton Kulovec;

38. VE — Podhosta: Anton Tisovec, Stane Kumar, Mirko Fink in Stanko Bukovec; Zbor delovnih skupnosti: 2. VE — IMV: Anton Jakše, Jože Hribar;

14. VE — ZTP: Anton Padovan, Jelisava Može;

16. VE — PTT — Gorjanci: Stefan Gallič;

20. VE — ISKRA — PODGORJE: Karolina Gašpir, Jožica Brišar, Edita Zupančič, Drago Hribar;

22. VE — KOVINAR —

Zbor volivcev v Šentjerneju

Dvorana prosvetnega doma v Šentjerneju je bila skoraj prevelika za razmeroma majhno število prisotnih na zboru volivcev 8. marca. Za republiški zbor sta od predlaganih kandidatov dobila potrebno večino glasov Jurij Levičnik in inž. Jože Petrič, za zvezni zbor pa Ludvik Golob. Zboru volivcev je prisostvoval tudi tajnik občinske skupščine Franci Kuhar, ki je med drugim pojasnil nekatere sklepe o rajonizaciji zemljišč. To je eno glavnih vprašanj, ki zanimala kmetovalce zlasti na poplavnih področjih.

ELA: Janez Požar, Peter Kovčič;

24. VE — Narodna banka, Komunalna banka: Jože Padovan, Slavka Beg, Martin Kramarič;

27. VE — KZ Novo mesto: Rudi Barbo;

29. VE — KZ Novo mesto: inž. Tone Hočevnar;

31. VE — KZ Novo mesto: Jurij Muhič, inž. Slavko Klančičar, Franc Les, Jože Žura;

33. VE — KZ Žužemberk: Srečo Ozimek;

35. VE — Osnovne šole Smihel, Dol. Toplice in Mirna peč: Dragica Sušteršič, Milka Obrekar;

39. VE — Bolnišnica Novo mesto: dr. Franc Hübscher, dr. Ivo Smrečnik;

43. VE — Občinsko in okrajno sodišče, izpostava TNZ: Ivan Rešetič;

REPUBLIŠKA SKUPŠČINA: republiški zbor: prof. Ema Muser, Jurij Levičnik, Zvone Perc, inž. Jože Petrič;

gospodarski zbor: Jože Cvitkovič, Jurij Levičnik, Jože Stok, Ivan Kočevar;

socijalno zdravstveni zbor: Dragica Petrič, Brigita Maver, dr. Erna Primožič;

kulturno-prosvetni zbor: Miro Thorževskij, Miloš Jakopec, Slavko Vute, Anton Plut;

organizacijsko - politični zbor: Zvone Sušteršič, inž. Niko Rihar, Ludvik Kebe, Peter Bračko;

ZVEZNA SKUPŠČINA:

zvezni zbor: Ludvik Golob; gospodarski zbor: dr. Marijan Dermastija;

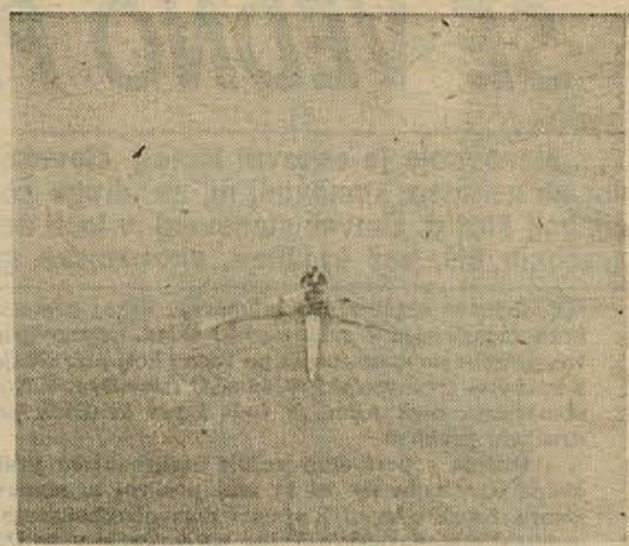
kulturno-prosvetni zbor: Boris Mikoš;

socijalno-zdravstveni zbor: Vinko Kastelic;

organizacijsko - politični zbor: Tilka Blaha;

Vsi navedeni kandidati za republiške oziroma za zvezne poslance so dobili na kandidacijskih zborih volivcev potreben kvorum. Ko bodo podpisali kandidature, bodo postali dejanski kandidati, ki bodo voljeni najprej v občinski skupščini 14. aprila, na neposrednih volitvah po volilnih enotah pa 18. aprila.

Slavko Dokl

Veslanje je lep, zdrav in koristen šport, ki ima posebno v Novem mestu na Krki velike možnosti razvoja. Prav bi bilo torej, da bi veslačem preskrbeli vsaj čolne, da bi lahko trenirali in tudi tekmovali. Volje imajo dosti, saj nam jo kaže tudi tale slika, ki smo jo posneli, ko se je te dni sneg (verjetno) dokončno poslavljajal...

Ključ do doma družbenih organizacij

Prvega zhora volivcev na kandidacijskem področju za naselje Nad mlino, Partizanova cesta in Kristanovo ulico ni bilo, ker je prišlo le 6 volivcev. Drugič je bil zbor sklican 9. marca ob 7. uri zvečer. Takrat so se volivci kar lepo odzvali vabilu. Ob času, ko je bil zbor sklican, pa so se vedno stali pred zaklenjeno dvorano doma družbenih organizacij v Kandiji, ker ni bilo ključa.

Na vse strani je odšlo več ljudi, da bi našli pogrešeno »odpiralo«. Ob pol osmih zvečer ključa še vedno ni bilo in tudi nobena upanja, da bi lahko opravili zbor v dvorani doma. Volivci so se hočeš nočeš odpravili v prostoro hotela Kandija. Nekaj jih je spetoma odšlo domov, ker se jim je vsa stvar, priznati moramo upravičeno, upra. Zbor je bil na-

to v gostinski sobi hotela Kandija. Zadeva s ključem za dvorano doma družbenih organizacij je že zelo stara. Pomnila se že nekaj let. Ključa, kadar je sestanek, enostavno ni. Ne smemo pozabiti, da pravimo stavbi doma družbenih organizacij in da je to edini prostor, v katerem imajo lahko družbene organizacije iz Kandije svoje sestanke. In še to: dom je bil zgrajen s prostovoljnimi delom prebivalcev in s prispevki podjetij. Kadar je sklican sestanek, morajo predstavniki katerekoli organizacije iskati ključ. Štiri osnovne organizacije ZK iz Kandije imajo v dvorani vsak mesec sestanke, za uporabo pa plača ObK ZK poleti 1.500 din, pozimi pa 2.500 din od sestanka. To je v enem letu samo od ZK okoli 320.000 din. Uporabnino pobira uprava stanovanjske

skupnosti Kandija, ki računov ne pozabi izstavljeti. Nekatere organizacije so si pomagale tako, da so na liho dale izdelati svoje ključke. Nekaj časa je šlo, toda ko so zaradi prestižnih bojev v upravi skupnosti dali zamenjati vse ključavnice in stavbi, se dvorane s tihotapljenimi ključki ni dalo več odpreti. Zdej smo doživeli še to, da ni moglo biti zbora volivcev, ker ni bilo ključa...

Vprašujemo se: ali se res ne da urediti, da bi bil ključ stalno spravljen pri nekom v bližini stavbe, kjer bi bil na dosegu za sestanke? In tudi to nas zanima, čemu naziv doma družbenih organizacij Kandija, če dom (kot je videti) po sodbi nekaterih ni imenovan družbenim organizacijam?

MILOŠ JAKOPEC

Skupščina: 25. marca

Odborniki novomeške občinske skupščine se bodo sestali v četrtek, 25. marca. Obravnavali bodo družbeni plan in proračun za leto 1965. Razpravljali bodo še o pogodbi o medobčinskem sodelovanju pri gradnji cest in ustanovitvi medobčinskega sklada za gradnjo in vzdrževanje cest III. reda v 9 dolenjskih občinah. Predvidoma bodo sprejeli odlok o ustanovitvi medobčinske uprave za notranje zadeve, odlok o častnem občanu in odlok o podeljevanju Trdinovih nagrad.

Okrajna volilna komisija o kandidacijskih zborih volivcev

Volilna komisija pri okrajnem odboru SZDL v Ljubljani je skupaj s predsedniki občinskih komisij pri SZDL razpravljala o dosežanih predvolilni dejavnosti in jo razdelila ter še posebej razpravljala o pred nedavnim konanih kandidacijskih zborih volivcev. Ugotovili so, da so kandidacijski zbori organizacijsko in vsebinsko uspeli. Udeležba je bila dobra (povprečno 10 do 20 odst.) in je presežala vsa pričakovanja.

Precej boljša je bila na zborih v delovnih organizacijah, kar je razumljivo, vendar so zbori na terenu bili vsebinsko boljši kot oni v delovnih organizacijah. Pri tem ne smemo pozabiti, da so bili pred nedavnim redni zbori volivcev, na katerih so razpravljali o planu in proračunu ter o drugih vprašanih občin. Ob koncu posveta so ugotovili, da so priprave na volitve v polnem razmahu in da teko brez zadržkov.

401

Slavki Kolenc 4 leta strogega zapora

Uslužbenka Centra za socialno delo v Novem mestu je v dobrih dveh letih poneverila 1.858.000 dinarjev

Pred senatom okrožnega sodišča v Novem mestu se je pred tedni zaradi poneverbe zagovarjala 30-letna Slavka Kolenc, uslužbenka Centra za socialno delo v Novem mestu. Kot uslužbenka v blagajniškem poslovanju in hkrati referent za varstvo družine in otrok si je v času od konca leta 1961 do januarja 1964 protipravno prilastila 1.858.000 din.

Ker je vzbudila videz vestne in dobre uslužbenke, nje-nega dela niso kontrolirali, zato si je v tem času lahko prilastila 1.946.204 din od izterjanih bolniških stroškov ter najmanj 812.616 din od denarja, ki so ga plačale stranke v gotovini na račun rejnin, oskrbnin itd. Vsega denarja ni vpisala v blagajniško knjigo in ne odvedla v banko. Da bi to prikrila, je oktobra 1963 iztrgala iz blagajniške knjige 11 listov, javne listine pa je predru-gačila s tem, da je 4 priznanca Narodne banke o odvodu denarja na tekoči račun popravila tako, da je pred določenim zneskom napisala enico in si tako vsakič pridobila 100.000 din.

Na razpravi je poneverbo priznala, hkrati pa zatrjevala, da si je denar samo izposojala in da ga je nameravala vrniti. Ker pa tako izposojanje denarja ni dovoljeno in ker tudi ni bilo dokazov, da je res nameravala kaj vrniti, ji sodišče ni moglo verjeti.

Pri odmeri kazni je senat upošteval vso težo storjenega kaznivega dejanja, ki je vsega obsojanja vredno, saj je jemala denar, namenjen

socialno ogroženim osebam, po drugi strani pa nekatere olajševalne okolnosti, med katerimi zlasti to, da je mati dveh majhnih otrok in da doslej še ni bila kaznovana.

Obsojena je bila na 4 leta strogega zapora, občini mora povrniti nastalo škodo v znesku 1.588.881 din (del poneverjenega denarja je vrnila že v času kazenskega postopka) in na prepoved opravljanja poklica, s katerim je vezano samostojno razpolaganje ali ravnanje z družbenim premoženjem za dobo štirih let.

Zakaj je gorelo v bivši tovarni igrač

3. februarja letos je v stavbi podjetja ELA (bivša tovarna igrač) v Novem mestu nenadoma izbruhnil požar, ki je povzročil za okoli 800.000 dinarjev škode. Kaj kmalu so ugotovili, kako je do požara prišlo in krivice se je moral za zagovarjati pred občinskim sodiščem v Novem mestu.

Priučeni zidar V. G. iz Novega mesta je tistega dne okoli 13. ure prišel v lakirnico delat. Z vžgalnikom si je prižgal cigareto, za-

radil plasti lahkovnetljivih lakov na stenah pa je v hipu nastal precejšen požar. Delavci ga niso mogli sami pogasiti, čeravno so v stene metali gramos.

Vsem delavcem, ki so preurejevali lakirnico, je bilo znano, da tam ni dovoljeno kaditi, le V. G. trdi, da tega ni vedel, zato si je prižgal usodno cigareto.

Senat občinskega sodišča je ugotovil, da je V. G. iz malomarnosti povzročil požar, pri tem pa spravi v nevarnost življenja delavcev in premoženja ter ga zato obsodil na 3 mesece zapora, pogojno za dobo enega leta.

Žejni je zastoj pil

Mihael Koren, priučeni zidar brez zaposlitve, doma iz Suhe krajine, je bil že večkrat kaznovan, kljub temu je lanj spet segel po tuji lastnini. Iz nedograjene stavbe KZ v Žužemberku je vzal 6 svežev novega parketa, nekoga mladoletnika pa je nagovoril, da je skozi okno zlezal ponj.

Razen tega je lani vse od januarja do oktobra pil na račun gostinskega podjetja na ta način, da je z dvorišča jemal tamkaj zložene steklenice piva. Ko je pivo spil, je steklenico vrnil na svoje mesto. Tako je bilo go-

stinsko podjetje oškodovano za okoli 50 steklenic piva in nekaj litrov vina.

Pred sodniški občinskega sodišča v Novem mestu, kjer se je moral Koren zagovarjati, je tatvino priznal. Ker je bil obtožen, da kaznovan in je vnovič storil kaznivo dejanje, h kateremu je nagovoril še mladoletno osebo, mu je sodišče prisodilo 3 mesece in 15 dni zapora. Povrniti mora škodo gostinskemu podjetju, medtem ko mora Mizarstvo podjetje Krško, čigar last je bil parket, izgoriti škodo v civilni pravdi.

KAKO ŽIVIMO VAJENCI?

Sredi marca bo javna tribuna o vajencih v novomeški občini. Pripravi jo ideološka komisija pri občinskem komiteju ZMS. Razpravljali bodo o življenju vajenske mladine, ki je zaposlena v podjetjih in pri zasebnih obrtnikih. Da bi dobila podobo tega življenja, je komisija anketirala več vajencev o gospodarskih organizacijah. Anketa bo podlaga za razpravo.

Novomeška kronika

PREMALO VIJAKOV SO PORABILI, ko so pritrjevali leseni strop nad plesiščem v nočnem lokalu na Glavnem trgu. Tako je lepega večera, ko je bil lokal odprt in so gostje na srečo sedeli za mizami, zgrneta težka plošča z vrzmi lestencev na tla. Komisija je ugotovila, da leseni vijaki za pritrditev v zidani strop niso bili pravilno vzidani, izvajalec pa je še isti dan strop spet pritrdil. Zdej bo menda držalo?

KDO BO KRIV, če bo na cestni proti Ločni sto metrov pred skladiščni zgrmel avtobus s potniki ali pa kakšno drugo vozilo po bregu proti Krki? Zemeljski plaz drči in odnaša zemljo, rob prepada pa je le še dober meter stran od asfalta in zavarovan samo s skromno leseno ograjo!

Novomeščani!

Lansko leto je KUS »Janez Trdina« priredila razstavo ilustracij Shakespearovih sonetov. Z razstave sta zmanjkali takrat dve grafiki. Po brezuspešnih pozivih in poizvedovanjih je lastnik in avtor zbirke, inž. arh. V. Seagretti iz Ljubljane, skupino tožil za oškodovano. Ta je zelo visoka, nekaj sto tisoč dinarjev, ker je zaradi manjkajočih grafik okrajna celotna zbirka in jo skupina kratkoma ne zmore povrniti. Zato se še enkrat obračamo na občane Novega mesta, starše, vzgojitelje, mladince, pionirje, prijatelje umetnosti in kulture, na kogarkoli, ki nam v poizvedovanju za manjkajočimi grafikami kakorkoli lahko pomore, naj to nesehijo na stori. Grafike predstavljajo prizore iz življenja, ljubezni, opremiljene so z angleškimi ali nemškimi besedilom v starem slogu, velikost je približno 20 x 30 cm, risane so s tušem ali svinčnikom. Za posedovalca prav gotovo ne predstavljajo neke izjemne vrednosti, avtorju pa pomenijo, ker so bile pripravljene pred dvajsetimi leti, nenadomestljivo izgubo. Vsako ponudbo (ali morda grafiki) sporočite (oziroma pošljite) presimo, na naslov: KUS »Janez Trdina«, Novo mesto, Novi trg 9 (Robar).

VEC KOT 30 LJUDEM NA ENKRAT je moral stree in sam prodajalec v torek popoldne v prodajalni kmetijskih potrebščin pri Košakovi gostilni. Zdej, ko vrtičkarji in kmetovalci z vsoto kuhajo pujejo semena in različne kmetijske pripomočke, bi pač moralo delati za pulitov več prodajalcev, saj je podoben naval vse te dni. Lepo urejena trgovina si tako ne bo pridobila slovesal

PARADIŽNIKOVE MEZGE IN VLOZKOV ZA ZEPNE SVETILKE je dober mesec primanjkuje v novomeških trgovinah. Vsake toliko časa pridejo manjše pošiljke, ki je za kratek čas zadostijo potrebam, nato pa blaga spet ni. Gospodinje v teh zimskih dneh, ko vitaminov v hrani še tako primanjkuje, upravičeno kritizirajo pomanjkanje paradiznikove meze, saj je naša država velik proizvajalec paradiznikov. Glede vložkov za zepne svetilke (baterij) pa toliko: večje je še nekako dobiti (najslabše je s tem blagom založena prodajalca ELEKTROTEHNA na Glav. trgu), medtem ko manjših baterij res ni dobiti (1,5 volta). Zakaj pa je v trgovinah toliko žepnih svetilk in zakaj jih proizvajalca sploh izdelujejo?

ZELO DOBRO je bil založen novomeški živilski trg zadnji ponedeljek. Pri vходу na zgornji del tržnice pa so stojnice namestili preveč skupaj, tako da se gospodinje med njimi komaj preživajo. Jajca so bila še vedno po 85 din, motorice na merico 80 din, radiče na merico 80 din, regrat na merico 60 din, fižol 200-240 din kg, mleko 80 din liter, jabolka 190 din kg, čebula 100 din kg, sirčki 390 din kilogram, kroznik kislega zelja ali repe je veljal 60 din, glavica česna 10 din.

GIBANJE PREBIVALSTVA — rodile so: Fausta Jamnik iz Keitjevega drevoreda 31 — Jožeta, Ljerkca Saje z Mestnih njič — Tatjana, Marija Petrinčič s Kurirske poti 11 — Janjo, Dragica Nemec iz Ragovice 21 — Otona, Stojica Jerinčič iz Ulice Majde Sile 10 — Nado, Stanislava Zrnec iz Skalkljeve 3 — Mojca. — Porok in smrti ta teden v mestu ni bilo.

Kulturni prireditvi v Dol. Toplicah

Turistično društvo v Dol. Toplicah je priredilo v zadnjem času že več predavanj z diapozitivi. Preteklo soboto je predavala Olga Milošević o potovanju v Rim in Pompeje. Prebivalci, ki so napolnili malo dvorano prosvetnega doma, so z velikim zanimanjem sledili poučnemu predavanju.

KUD »France Prešern« Ljubljana-Trnovo je gostoval v Dol. Toplicah s trodejanko »Kastelka« (Gadje gnezdo). Velika udeležba je dokaz, da imajo ljudje radi take prireditve, žal pa so jih malokdaj deležni.

Slab zbor volivcev v Mirni peči

Na zboru volivcev je bilo 6. marca v Mirni peči samo 10 občanov in še ti so razpravljali le bolj o osebnih zadevah. Izmed predlaganih kandidatov za občinsko skupščino so glasovali za tovariša Zagarja iz Jelš in za tovariša Kolenca iz Globodola. Iz štirih vasi, ki so po rajonizaciji v četrtem razredu, je prišel na zbor volivcev en sam občan.

Solidno in hitro očisti oblačila
KEMIČNA ČISTILNICA
NOVO MESTO
Germova ulica 5

Pozdravite svojce v tujni z Dolenjskim listom! Hvaležni vam bodo za pozornost!

Rana želodca in dvanajstnika

Rana na želodcu ali dvanajstniku je poznana pri prebivalstvu širom našega planeta. Statistike govore, da 5 odstotkov odraslega prebivalstva Evrope in Amerike boluje za to boleznijo. To je povprečje, v posameznih državah je povprečje še večje, celo do 12 odstotkov.

Razumljivo je, da zaradi tako razširjene bolezni nastajajo problemi, kako zdraviti ter ozdraviti te bolnike in seveda kako preprečiti bolezen, ki razen osebne prizadetosti bolnika škoduje proizvodnji zaradi izpadov z dela, manjše delovne sposobnosti in podobno.

Za nastanek rane na želodcu ali dvanajstniku je več vzrokov. Kaže, da ima največji vpliv stanje stalne duševne napetosti in vzburjenje živčnega sistema, ki ni odvisen od naše volje. Precej pomagajo cigarete in alkohol, pa tudi pretirano uživanje prave kave. Vse to skupaj, pa tudi vsako zase, povzroča preveliko izločanje kisline v želodcu, kar najprej povzroči vnetje želodčne sluznice, nadaljnja okvara pa je rana.

Bolnik s to boleznijo toži, da ima občutek pritiska, tope bolečine ali da ga nekaj grize v želodcu. Največkrat pravi, da ga boli v žlički oziroma desno od nje. Večinoma se pojavljajo bolečine na tešče oziroma pri praznem želodcu. Ko bolnik nekaj poje, se bolečina pomiri. Razumljivo je, da bolnik čuti največ takih bolečin pred obedom in še posebej na tešče zjutraj, večkrat ga take bolečine celo zbude. Zanimivo je, da so bolečine najbolj močne spomladi in jeseni. Ker ima bolnik preveč kisline, ga navadno peče zgaga, je zaprt in včasih celo bruha.

Da lahko točno ugotovimo, če gre res za rano ali morda le za močno vnetje želodčne sluznice, so potrebne posebne preiskave. Najprej je potrebno ugotoviti količino želodčne kisline. To opravimo v laboratoriju. Potem je nujna še rentgenska preiskava želodca, ki rano dokončno najde. Dodatno naredimo še eventualne druge preiskave.

Rana na želodcu in dvanajstniku je lahko nevarna, če se predre. Tedaj nastane krvavitev bodisi navzgor z bruhanjem ali pa navzdol z blatom. Izbruhana temna kri je pomešana s hrano, blato pa je črno kot katran. V takem slučaju je seveda nujen prevoz v bolnišnico.

Zdravljenje bolnika z rano na želodcu ali dvanajstniku pozna več načinov. Najvažnejša je dietalna prehrana, ki najskrbni za to, da bolnik ne bo jedel kislih in dražičnih jedi in da bo jedel pomaloma, pa večkrat. Prepovedana je svinina, alkoholne pijače, kazenje, prava kava, vse vrste suhega mesa, divjačina, svež kruh in vse kar je močno slano, močno kislo, papricirano ali poprano. Dovoljen je vsaj en dan star kruh, prepečenec, pecivo, mleko in vsi mlečni proizvodi, mehko kuhana ali surova jajca, testenine, riž, pire krompir, pasirana zelenjava, teletina, jagnjetina, ribe, kokoši in druga perjad, kuhano in pasirano sadje, sadni sokovi, razne kreme in pudingi, bela kava brez cikorije, vse pa naj bo delano na maslu, surovem maslu, olju, margarini ali rastlinski masti in čim manj začinjeno. Poleg dietne prehrane dajemo zdravljenje; najbolj poznan je ulter. V poštev pride tudi zdravljenje v zdraviliščih s pitjem mineralne vode. V določenih slučajih, posebno pa po 45 letu starosti, operiramo želodec in na ta način rano dokončno odstranimo. Brez kirurškega noža tudi ne gre, če se rana predre.

Bolnik z rano na dvanajstniku ali na želodcu potrebuje precej dobre živce, mir in dobršno mero potrpljenja ter samodiscipline, če hoče, da ozdravi. Ker pa precej bolnikov greši posebno zaradi kajenja in alkohola, so uspehi ozdravljenja manjši, kot bi lahko bili ter imajo bolniki po nepotrebnem težave na leta.

Dr. B. O.

Elan : Bela krajina 3:3

Prijateljska nogometna tekma, Igrišče Bratstva in enotnosti v Novem mestu. Gledalcev okrog sto. Vreme sončno, igrišče spolzko in teko za igro. Strelci: 0:1 Weiss II., 0:2 Kopanja, 0:3 Zunič (iz 11-metrovke), 1:3 Bela, 2:3 Kranjc, 3:3 Stokanovič.

Elan: Relelj, Poznanovič (Bela- vič), Bušar, Jerkovič, Murn, Mrvar I., Macele, Bele, Murn II., Stokanovič, Kranj. — Bela krajina: Kuzman, Kmevlja, Zunič I., Weiss I., Ferfolja, Zunič II., Zunič III., Weiss II., Kopanja, Plevnik, (Weiss III.), Vidovič, Furtin.

Črnomaljšani so vodili že s tremi goli prednosti, pa so lahko srečni, da so uspeli obdržati nedolžen rezultat! V začetku drugega polčasa so namreč gostje zadetku iz prvega dela dodali še dva in verjetno ni bilo nikogar, ki bi se upal na uspeh Novomeščanov. Takrat pa so Elanovci začeli kot prerajeni: igrali so le še na polovici gostov. Zadnjih trideset minut s tremi goli, serijo izvrstnih akcij, strelom v stavico in nekaj strelj mimo vratnice, ko je bil vratar iz Črnomlja že premagan, obeta, da se bodo Novomeščani spet prebili višje na slovenski nogometni lestevici. Da se razumemo: to še zdaleč ni kvaliteta slovenske lige! Toda s takim delom in s takim elanom, kot so ga pokazali v nedeljo, smo na najlepši poti, da bomo v Novem mestu gledali kvaliteten nogomet. Prva spomladanska tekma v Novem mestu je torej raz-

Uspeh Sodražanov v namiznem tenisu

Tekmovanje za občinsko prvenstvo v namiznem tenisu, ki je bilo 7. marca, se je trajalo skoraj ves dan. Tekmovale so ekipe in posamezniki. Med ekipami je izven konkurence zmagala ekipa JLA iz Ribnice. Rezultati: člani — 1. TVD Partizan Sodražica, 2. Taborniki Ribnica, 3. TVD Partizan Ribnica. Posamezniki člani — 1. Gašperič (Partizan Sodražica), 2. Lovrenčič (Partizan Sodražica), 3. Šilc (Partizan Ribnica); mladinci — 1. Lovrenčič, (Partizan Sodražica), 2. Selšek, 3. Mikuhin (oba Partizan Ribnica); pionirji — 1. Vesel, 2. Mihelič (oba SSD Sodražica), 3. Lušin (Partizan Ribnica). Zmagovalci so dobili praktične nagrade in diplome, Partizan iz Sodražice pa še prehodni pokal.

I. M.

ČRNO MALJSKE ŠPORTNE VARIACIJE

Ko človek hodi po črnomaljskih ulicah in si ogleduje lepo urejeno rokometno igrišče, misli, da je s črnomaljskim športom vse v najlepšem redu. Ko se še spomni uspehov črnomaljskih rokometišev v bližnji in daljni preteklosti in pravkar uspešno končanih delavskih športnih iger, je prav gotovo prepričan, da imajo v Črnomlju veliko množičnost in lepo kvaliteto. Kdor tako misli, pa se — žal — močno moti!

Črnomaljski šport bo prišel na dnevi red občinske skupščine Črnomelj že na prvi naslednji seji, ki bo 23. marca. Skupščina bo morala razpravljati o perečih problemih športa v občini: govorili bodo o trenutnem stanju in o športnih perspektivah. O vsem tem je tudi že razpravljal svet za telesno kulturo in naprosil smo 'fajnika sveta, Jožeta Sirmca, naj nam pove nekaj o športu v tej komun.

Bistvene značilnosti črnomaljskega športa in njegovih pomankljivosti so:

● **Cutili je nazadovanje kvalitete in množičnosti.** Vzrok je premajhna stimulacija telesnozgojnih delavcev in premajhno vrednotenje telesne kulture. Mnoge športne panoge, ki so pred leti bile med najmočnejšimi v občini, so povsem zamrle (atletika), druge pa le životarijo (strelstvo, odbojka, kegljanje, šah). Tudi najprijubljenejša športa — rokomet in nogomet — vidno nazadujeta.

● **Materialno stanje v društvih je zelo slabo.** Za osnovno dejavnost niso zagotovljena niti najosnovnejša sredstva. Šibka je kadrovska zasedba, oprema športnih objektov je zelo slaba. Predlanskim so športu namenili 700 tisoč din, lani 2.000.000, letos pa 2.850.000. Marsikdo bo rekel, da je to za šport dovolj, vendar se močno moti: za nemoteno delo bi športniki v črnomaljski občini potrebovali vsaj 5.000.000 din!

● **V občini so zdaj le trije strokovnjaki za telesno vzgojo.** Še ti pa poučujejo na solah in se v društvih zaradi prezaposlenosti ne udeležujejo. Amaterskih delavcev skorajda ni, saj so se delu v športnih organizacijah odpovedali zaradi prenamajhne vrednotenja telesnozgojnega dela.

● **Lani se je s športom bavilo 1.495 občanov,** kar je manj kot 10 odst. vsega prebivalstva. Letos se je ta številka znižala že na polovico, pa sta pretekla šele dva meseca! Splošne vadbe v društvih praktično ni več. Dejavnost se je omejila le na tekmovalni šport, ki pa v takem stanju kot je zdaj, nima nobenih možnosti za razvoj.

● **Športnih objektov ne vzdržujejo!** Tudi sistematskih pregledov športnikov ni.

Stanje je torej kritično! Svet za telesno kulturo je po temeljitem premisleku menil, da bi bilo za dvig športa, ki je zdaj malodane na tleh, treba narediti predvsem naslednje:

- 1. za razširitev telesnozgojne aktivnosti in povečanje števila članstva bi morali dati tesni kulturi takšno mesto v društvih, ki ji po pomenu tudi pripada;
- 2. zagotoviti je treba finančna sredstva za osnovno dejavnost in investicije;
- 3. rešiti je treba problem vzdrževanja športnih objektov;
- 4. stimulirati je treba telesnozgojne delavce — profesionalne

in amaterske — tako kot v ostalih delovnih in družbenopolitičnih organizacijah, in

● 5. posvečiti je treba večjo skrb zdravstveni zaščiti športnikov. To ugotavljajo v Črnomlju že leta in leta, medtem pa kvaliteta športa iz leta v leto nazaduje. Doleker bodo vsi ti predlogi mrtve in obledle črke na papirju, stokrat izrečene fraze, bo šport v črno-

co in prvo znamenje, da se bodo tudi črnomaljskemu športu zjasnila zdaj oblačna vremena.

Pet minut s športnico Črnomlja

V Črnomlju je rokometni šport številka 1. Nič čudnega ni torej, da je tudi najboljši rokometar najbolj priljubljen športnik. Če razen tega igra rokomet že celo desetletje, če je steber ekipe in golgeter slovenske rokometne lige, potem ni nič čudnega, da je od vseh športnikov prav Weissova Zinka najbolj priljubljena.

— Koliko let že igrate rokomet?
— Rokomet igram od leta 1955. Vseh deset let smo razen ene se-

tovo ne bomo, izpadle pa tudi na bomo!

— Kvaliteta?

— Pred leti je bila prav gotovo boljša; tako pri nas v Črnomlju kot tudi v Sloveniji. Takrat je bilo tudi večje zanimanje za šport.

— Stanje v društvu?

— Starejša igralke so še predane rokometu, mlajše pa je veliko težje pridobiti. Treniramo manj kot druge, ker imamo težke pogoje (sola, službe), zdaj pa je odšel v solo in Ljubljano še trener in bomo morali trenirati same. Tudi z denarjem imamo vedno težave. Za tekme ga imamo, za opremo pa veliko manj, posebno še zdaj, ko bodo gradili tribuno.

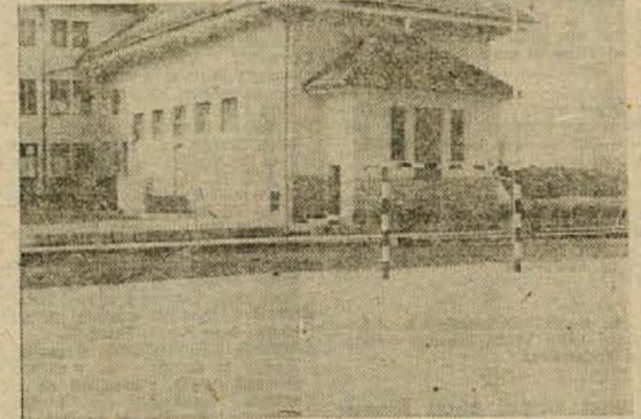
— Rokometna želja?

— Da bi se dobro uvrstile v ligo in da bi v Črnomlju še naprej igral rokomet, ki zdaj, kot vse kaže, nima najbolj svetlih perspektiv. Če zaradi nič drugega, vsaj zaradi tradicije naj ostane. 1958 smo bile namreč prvakinja Slovenije!

Najboljši — brez pokala!

Na pravkar končanih delavskih igranj je bilo Elektro proglašeno za najboljšo moštvo, pokal množičnosti pa je šel v roke Iskra. Poudariti velja, da je vseh 34 članov Elektrar nastopalo v delavskih igranj. Kljub 100% udeležbi pa zaradi propozicij elektricarji niso dobili pokala množičnosti, ki so si ga tako želeli! Uspeh je pojmali Franc Oven: ko so bile igre razpisane, smo se prijavili, nato pa je v vsaki panogi en član kolektiva vadil ostale. Pridno smo trenirali, se udeležili tekmovalja, pobrali 12 diplom in 2 pokala in dosegli velik uspeh. Seveda je v kolektivu zanimanje po zadnjem tekmovalju močno poraslo. Tisti, ki do zdaj niso bili tako aktivni, objublajo, da bodo še z večjim veseljem tekmovali. Elektricarji pravijo, da se bodo tudi prihodnje leto borili za najboljšo mesto, posebno še, če bodo tekmovalni pogoji ostali isti. Pravijo pa, da bi bilo dobro, da bi igre razširili skorzi vse leto, ne pa da bi jih organizirali le skorzi 4 mesece.

JOŽE SPLIHAL

Črnomaljsko rokometno igrišče sameva in počiva pred začetkom prvenstvene sezone

maljski komunici še naprej tonili. Skrajni čas je, da v Črnomlju začnejo s konkretnimi akcijami, seveda, če jim je kaj do športa. — Bližnja seja občinske skupščine bi lahko končno pomenila prekretni-

zone igranje v slovenski ligi.

— Kakšno mesto, mislite, boste letos zasedle?

— To je težko reči. Zdjaj smo sicer druge, vendar imamo prvoj težav z igralkami. Druge prav so-

Prvak Dolenjske je Barbič

Kegljaši so končali prvenstvo Dolenjske. Letos je naslov prvaka zasluženo osvojil član novomeškega Pionirja Ranko Barbič. V štirih nastopih je nabral kar 112 kegljev prednosti. Zanimivo je, da je bil Barbič prvak Dolenjske tudi leta 1963, vendar v balinanju.

V zadnjem nastopu so zlasti Pionirjevi dosegli odlične rezultate. Najprej sta Zidanec z 863 in Hren z 862 keglji napovedala, da se da doseči dobre rezultate. Barbič je nato podrl 854, Barbič pa

celo 875 kegljev. Mrzлак je bil nekoliko slabši, vendar mu je 825 kegljev zadostalo za drugo mesto. Končni vrstni red: Barbič 3418 kegljev, Mrzлак 3396, Krušič 3296, Zidanec 3290, Hren 3278, Rodič 3274, Turk 3175, Stepec 3137, Vesel 2110, Dravince 3022.

Najboljša mesta so osvojili kegljači Pionirja, škoda pa je, da niso tekmovali tudi kegljači iz Črnomlja, saj bi potem v dveh nastopih na kegljišču v Kanjarici dosegli boljše rezultate. (en)

Brežiški strelci vadijo

Te dni strelci brežiških strelskih druščin pogumno vadijo, čeravno jim manjkajo osnovni pogoji, med katerimi je najbolj pereč prostor. Za treninge z maškalkirsko puško so imeli doslej vsaj strelišče

pri Čatežu, s prodajo barake pa je delo zamrlo. Zdjaj se vadijo v streljanju z zračno puško za gradom.

Strelska družina Stanka Černelča iz Brežic šteje 114 članov, videti pa je, da bodo v kratkem pridobili 40 novih članov. To so v glavnem vrstaki od 25 do 40 let, v svojih vrstah pa imajo tudi nekaj prav dobrih članic.

Vadijo v veliki dvorani Doma JLA, kjer morajo plačati vsak dan za trening 7000 dinarjev. V tovarni pohišstva so izdelali tarče s posebno razsvetljavo, katerih so zelo veseli. V okviru te strelske družine delujejo še podskupine gozdarjev, zadržnikov, ekipa IMV in še druge. Med vaškimi strelci so najbolj delavni v Arčičah, Kapelah in Veliki Dolini.

S puškami so kar dobro prekrbljeni. Strelci jih dobe na reverz, po dve zračni puški pa so podarili nekaterim popolnim osnovnim šolam. Tako brežiški strelci klub stabilni pogojem dosegajo dobre rezultate.

Sp.

Od vojakov na igrišče

Eden izmed vzrokov, da so novomeški košarkarji izpadli iz druge slovenske lige, je bil prav gotovo tudi ta, da je bil Peter Kopač zadnji sezono v JLA. Te dni se je vrnil v Novo mesto. Gledalci se ga prav gotovo še spominjajo po bliskovitih prodorih in visokih skokih, iz katerih je zanesljivo zadeval mrežico.

— Kakšna je zdaj tvoja forma?

— Eno leto neigranja bi se mi prav gotovo močno poznalo. Na srečo pa sem imel dosti možnosti za trening in lahko rečem, da sem v dokaj dobri formi.

— Mnenje o izpadu?

— Po časopisih poročilih sodeč, smo izpadli predvsem zaradi slabega tehničnega vodenja tekem. Šest porazov s enim košem razlike, to je občutno preveč in se mora maščevati: prav gotovo to ni le nesreča!

— Najboljša košarkarska predstava?

— Videl sem veliko tekem, videl sem All starse, ki pa me niso navdušili tako kot tekma Olimpija : Real. To je bila največja košarkarska predstava v Jugoslaviji in velika propaganda tega športa pri nas. Nikoli ne bom pozabil izredne igre Iva Danevala!

— Najboljša igra Novomeščanov?

— Mislim da je bila to tekma

z Medvodami, ko smo prišli v ligo: to sta bili naši prvi točki po izvrstni igri proti favoriziranemu gostom in 68:60 zmagala v dramatičnih zadnjih minutah tekme.

— Letošnja sezona?

— Zanesljivo nazaj v ligo! Če pa doblimo trenerja, (edaj nas dva), da bomo kaj kmalu v slovenski ligi. Mladinsko moštvo je sposobno, da zaigra v prvi postavi, seveda z nekaj starejšimi igralci.

Streike za dan žena v Boštanjju

V počastitev dneva žena je občinski strelski odbor Sevnica organiziral v nedeljo, 15. marca, v Boštanjju okrajno strelsko tekmovalje z zračno puško za ženske. Rezultati: 1. Celje I 915 krogov, 2. Slovenske Konjice (871), 3. Krško (813), 4. Boštanj (806), 5. Šmarje pri Jelšah (801), 6. Mozirje (782) itd. Razen ekip so tekmovala tudi nekatere posameznice, od katerih je bila najboljša Gerjevtičeva iz Brežic, ki je nastreljala 203 kroge. Po končanem tekmovalju so bile strele povabljenе na kosilo in koraček pristnega cvička.

Po kosilu so govorili tov. Cokan, podpredsednik okrajnega strelskega odbora Celje, Antica Spalšak, učiteljica iz Boštanjja in Ivan Putnik, sekretar okrajnega strelskega odbora Celje. Objavili so rezultate in sodelujočim poddelili spominska

darila, ki jih je prispevala Tovarna emaljirane posode iz Celja.

Za razvedrilo je skrbela folklorna skupina boštanjjskih mladincev, mladinski pevski zbor pa je zapel nekaj domačih pesmi. V veseljem razpoloženju so se strele zadržale še na prosti zabavi. Organizacija tekmovalja je bila zelo dobra.

Ivan Novak

Sevniške strelke za dan žena

TVD Partizan Sevnica je 7. marca organiziral ekipno tekmovalje žensk v streljanju z zračno puško. Prvo mesto je osvojila ekipa SD LISCA iz Sevnice, drugo mesto SD PARTIZAN iz Sevnice, tretje pa pionirska ekipa SD 'DUŠAN KVEDEK' iz osnove šole Boštanj. Najboljša strelka v občini je Valentina Novak (SD LISCA) z doseženimi 141 krogi v 20 streljih. Kot gost se je tekmovalja udeležila tudi ženska ekipa SD BREŠTANICA, v kateri je Belka Porčič zadela 149 krogov.

IVAN NOVAK

Ribnica : Novo mesto 28:24

V prvi prijateljski rokometni tekmi letošnje sezone v Ribnici sta se srečali ekipi domačinov in novomeškega Partizana. Lepo vrome je privabilo na igrišče okrog 200 gledalcev, ki so videli zmago svojega moštva. Tekma je bila borbenas, rezultat pa 28:24 za Ribnico.

ŠAH

Mladinski šah v Brežicah

Na ekipnem mladinskem prvenstvu osnovnih šol brežiške občine je sodelovalo 7 ekip v konkurenčni mladini in mladincev. Vrstni red — mladinci: Brežice I. 17 točk, Brežice II. 14,5, Vel. Dolina 14, Bizelsko II. 11, Dobova II. 11, Cerklje 11, Globoko 5,5, Madinje: Brežice II. 29,5, Brežice I. 16, Dobova 15,5, Cerklje 12, Vel. Dolina 8, Bizelsko 7, Globoko 5, O. G.

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

Tedenski koledar

Petek, 19. marca — Jože Sobota, 20. marca — Igor Nedelja, 21. marca — Benedikt Ponedeljek, 22. marca — Vasilij Torek, 23. marca — Slava Sreda, 24. marca — Simon Četrtek, 25. marca — Minka

ZAHVALE!

Ob izgubi drage žene in mame **ANTONIJE ERJAVEC** iz Stranske vasi se najtopleje zahvaljujemo vsem, ki so jo v tako velikem številu spremlili na zadnji poti in ji darovali cvetje in vence. Posebno se zahvaljujemo za darovane vence poslovni enoti MERCATOR, IMV, NOVOTEKSU, Rehabilitaciji in validov ter ZB iz Novega mesta ter vsem sosedom, ki so ji stali ob strani v času njene bolezn. Zaljubljeni: mož, sinova Tone in Miha z ženo, hčerke Mici, Ančka, Štefka z možem in malo Ireno ter ostalo sorodstvo.

Ob prerani izgubi našega dragega moža, očeta in starega očeta **JANEZA ŠTRAVSA**, cestarja iz Gabrja pri Novem mestu, se iskreno zahvaljujemo vsem darovalcem cvetja, Gasilskemu društvu Gabrje, Kolektivnu Pečarije, Komunalnega podjetja in organizaciji ZB Novo mesto. Lepa hvala tov. Luzarju za poslovilne besede ob odprtem grobu ter vsem, ki so ga spremlili na njegovi zadnji poti. Zaljubljeni: žena, sin in hčerke z družinami

ČESTITKE
Dragemu očetu, mami in malomu Jožetu iz Dobja, Jožetu iz Orklevca in Springarjevima iz Dol. Požre ste pri Mirni peči želi vse najboljše in najlepše za praznovanje 70. rojstni dan. Pravi prijatelj, Petje.

Dobremu možu in tatu Jožetu Zelezniku iz Zebje vasi, čestitata za dvojni praznik žena Angelca in hčerka Jožica. Enako tudi mami za 54. pomlad!

Dragi mami Franciški Dragman iz Suhorja pri Prečni želijo za 70. rojstni dan mnogo zdravih in srečnih dni sinovi Jože, Franc in Lojze.

Dragemu možu, očetu in staromu očetu Jožetu Kaplenu iz Zavrčja pri Skočevju pošiljajo tople čestitke in najlepše želje za god domači, posebno pa še nekdo.

Dragemu bratu Jožetu Zagarju in sestri Marili Zarbec iz Podturja pri Mirni peči želi mnogo sreče in zdravja sestra Reži z možem in sinčkom.

Dragi mami in stari mami ter sinu oziroma bratu Jožetu in Ivanu Kosu iz Orhovece pri Šentjurnju želijo za njihov praznik vse najlepše, največ pa zdravja sin Franc z ženo Reško in malim Francjem

Dragi mami in tatu Tiki in Jožetu Može iz Stopič želi srca čestitajo za 30-letnico skupnega življenja ter za praznovanje in želijo še vrsto zdravih let otroci: Tika, Marica, Jožica in Anica z družinami

ter Angelca in Darinka. Vseh šest vnukov jima pošilja koš poljubčkov.

Vasiliju Suziču iz Sarajeva želi za dvojno praznovanje mnogo sreče, Milki in sinčkom pa lep pozdrav, mama in Jože z družino Mihalič.

Naši dobri in skrbni mamič Jožefi Kaplanovi in hčerki Jožici želi za dvojno praznovanje vse lepo stara mama, Rajko, Vinči in Janez.

Dragemu možu Jožetu in mami Jožici iz Kostanjevice na Krki želi za njuno praznovanje vse lepo Tika in mala Irena.

Dragi mami Mariji Kralj iz Dolže 63 pri Stopičah želi za 59. rojstni dan vse lepo hčerka Marija.

Dipl. inž. Mileni Medle iz Novega mesta iskreno čestitajo za odlično opravljeno diplomno na biotehnični fakulteti mami, Gačnikovi in Jančarjevi.

Na medicinski fakulteti je diplomiral Lado Vidic. Iskreno čestitajo Prijatelji.

Dragi hčerki Alenki Mazovec želi za njen 10. rojstni dan, da bi bila vedno tako pridna, njena mamica, očka in sestrica Mojca.

Dragemu bratu in stricu Jožetu Laknerju iz Bunjani v Moslavini želi za praznovanje vse lepo, ženi Anki in hčerki Biserki pa lep pozdrav sestra Pepca, Tika, Jože in mala Irena.

Dragim staršem Lukšičevim iz Novega mesta, želijo za obletnico poroke in god vse najlepše njihni otroci z družinami.

Jožetu Stariču in ženi Ireni v Meineke st., Milwaukee, Wis. 53212 ob 20. obletnici skupnega življenja in osebnemu prazniku iskreno čestita družina Zajčeva, prav posebno pa še mama.

Ljubemu možu in očetu ter hčerki Jožici Kaplan iz Vrbovca pri Dobriču želi za dvojno praznovanje mnogo zdravja žena Cenka in hčerke Zdenka in Marjanca.

Inž. Majdi Selak iz Dobrave čestitamo za uspešno opravljeno diplomno na biotehniški fakulteti! Mama, brat Ivko, sestri Ivica, Stanka in prijatelji.

Dragemu sinu Jožetu Jurkoviču želi za dvojno praznovanje vse najboljše in najlepše v Kanadi mama, oče in sestra z družino.

Preklic

Lojzka Majšen iz Straže 53, preklicujem besede, ki sem jih izrekla zopet Jelko Novak iz Uršnih sei 80!

MAKLOGLASJE

PRODRAM NOVO stanovanjsko hišo. Poizve se v gostilni na Malom Slatniku.
PRODRAM ENOSTANOVANJSKO hišo v Mirni peči. Alojz Rozman,

Manjska vas 14, Mirna peč.

UGODNO PRODRAM MOPED v vóznem stanju. Koštalova 33, Novo mesto.

POCENI PRODRAM skoraj nov štedilnik na drva — Gorenje in malo rabljeno kuhinjsko visečo omaro. Naslov v upravi lista (237/65).

UGODNO PRODRAM kompletno kuhinjsko opremo v dobrem stanju. Naslov v upravi lista (235/65).

PRODRAM MALO RABLJEN štedilnik in samsko spalnico. Naslov v upravi lista (234/65).

PRODRAM KMEČKO gospodarsko orodje. Hadl, Novo mesto, Zagrebška 10.

ZARADI SELITVE PRODRAM pralni stroj s centrifugo. Naslov v upravi lista (229/65).

UGODNO PRODRAM 50-litrski akvarij za ribe z mizo in loščilec za pariet. Naslov v upravi lista (226/65).

PRODRAM CRPALKO sistem svedera. Deluje na padec vode (od 2-3 m vertikalne višine), daje 6 A. D. E. Ogljed vsak dan, cena 35.0000 din. Alojz Zupevc, Čateške Toplice, p. Brežice.

PRODRAM 150 enoletnih koreninčnih trt američank, črnih in belih, primernih za vinograde ali hišne brajde, in 1.000 kg sladkega sena. Naslov v upravi lista.

KUPIM KOZOLEC enojnik na tri okna. Jože Košir, Brod 29.

4-SOBNO STANOVANJE s pritlikinami in delom vrta, v centru Novega mesta, zamenjam za 2-sobno, eventualno v bloku. Pismene ponudbe je poslati na upravo Dol. lista.

ISCEM SOBO v Novem mestu ali bližnji okolici. Naslov v upravi lista (232/65).

SOBO ISCE mlajši možki v Novem mestu ali bližnji okolici. Naslov v upravi lista (236/65).

SOBO IN HRANO ODDAM za pomoč v gospodinjstvu. Naslov v upravi lista (258/65).

GOSPODINJSKO pomočnico sprejem takoj. Možnost dodatne zaposlitve. Kregar, Ljubljana, Gradška 30.

GOSPODINJSKO POMOČNICO z nekaj znanjem kuhe, sprejem takoj. Plača dobra. Dr. Miha Zemva, Ljubljana, Ul. Majke Jugovicev 5.

GOSPODINJSKO pomočnico sprejem takoj ali po dogovoru. Pogoj ugodni. Informacije ustno popoldne ali pisмено. Pirnat, Brežice, Kettejeva 4.

ZA SOBOLIKARSKO IN PLEŠKARSKO stroko sprejemam dobrega pomočnika in vajenca. Hrana in stanovanje zagotovljena. Ferdo Tomazin, Soboslikarstvo, Ribnica.

IZGUBLJENA kompletna guma z obrocom, popolnoma nova, dne 5. marca 1965 od Novega mesta preko Metlike—Črnomlja in od Črnomlja preko Semeča—Stare žage—Soteska—Dvor—Začembek—Ljubljana. Znamka gume »Dugum« poljska, snežni profil, dimenzija 16 x 650. Poštenega najditelja prosim, da se zgleda na

matike v gospodarstvu. 20.00 Izbrali smo za vas. 22.10 S popevkami po svetu. 23.15 Jazz orkestri vam igrajo.

TOREK, 23. MARCA: 8.05 Zadoljni Kranjci in ansambel Mihe Dožana, 9.25 Pismenska scena iz opere Evgenij Onjegin, 10.15 Glasbeni sejem. 11.00 Nimaš prednosti! 12.05 Kmetijski nasveti — Valentin Benedičič: Razširjamo medovite rastline. 12.30 Iz koncertov in simfonij. 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Pet minut za novo pesmico. 17.05 Koncert po željah poslušalcev 18.45 Na mednarodnih križpotjih. 20.00 Majhen recital violinista Slavka Zimška, 20.20 Radijska igra Moma Kaper: In spet noč. 21.15 Serebnadi večer. 22.15 Skupni program JRT — Studio Ljubljana Naši ansambli zabavne glasbe. 23.05 Nočni koncert z deli jugoslovanskih skladateljev.

SREDA, 24. MARCA: 8.05 Glasbena matineja. 8.55 Pisan svet pravilje in zgodb Jeus Siggard: Katinka in vozček za punčke. 9.25 Domače pesmi in napevi. 10.45 Človek in zdravje. 11.00 Nimaš prednosti! 12.05 KN — Inž. Tone Zorc: Pogoji za večjo mlečnost krav. 12.30 W. A. Mozart: Odločki iz opere »Figarova svatba«. 14.35 Kaj in kako pojo mladi pevci pri nas in po svetu. 15.30 Folklorna oddaja. 17.05 O življenju in delu Johannesa Brahmsa. 18.15 Iz fonoteke radia Koper. 20.00 Poje Akademski pevski zbor iz Ljubljane p. v. Ljuzeta Leblča. 22.10 Plesni zvoki z orkestrom Nore Morales, Buddy Morrow, Jess Brown in Erwin Lehn. 23.15 Jazz s plošč.

NEDELJA, 21. MARCA: 7.40 Pogovor s poslušalci. 8.00 Mladinska radijska igra Berislav Mrkiš: O medvedu Tipku in zlatem zobku. 9.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. I. 10.00 Se pomnite, tovariši... Tone Kodrič: Novanečenje po Siciliji. 11.40 Nedeljska reportaža. 12.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. II. 14.00 V svetu opernih melodij. 15.05—18.00 Športno popoldne — vmes ob 18.00 Humoreska tega tedna — A. Spilrel: Naša nova gospodinjstva pomočnica. 18.30 Večerna harmonija Pol ure z Lisztom, Brahmsom in Debussyjem. 20.00 Naš nedeljski sestanek. 21.30 Iz slovenske simfonične glasbe — Samo Vremšak: Simfonija. 22.10 V plesnem ritmu z orkestrom Kurt Edelhagen in Werner Müller.

PONEDELJEK, 22. MARCA: 8.05 Jutrarnji zabavni zvoki. 8.55 Za mlade radovedneže. 9.25 Iz narodne zakladnice. 10.15 Pisan orkestralni intermezzo. 10.35 Naš podlistek V. Mariconi: Preprosta aritmetika. 11.00 Nimaš prednosti! 12.05 Kmetijski nasveti — inž. Ciril Remic: Aktualni problemi gozdarstva in lesne industrije. 12.30 Domači in tuji virtuoz. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Zabavni zbori — Walter Schuman, Ray Conniff in Mitch Miller. 17.05 Glasbena krčanka št. 12. 18.45 Svet tehnike — inž. Vlado Zupan: Vloga avto-

naslov: Alojz Zupevc, Ljubljana, Zaloška 15.

ZDRAVILISCE ROGASKA SLATINA — Bolujete na želodcu, jetrih, žolcu, črevesju, prebavili? Poskusite z rogaško »Donata« vodol Hvaliteci boste temu prirodnemu zdravilu! V Novem mestu ga dobite pri Trgovskem podjetju »Hmeljnika« — tel. 21-129 in »Standard« — tel. 21-158.

KRINO

Brežice: 19. in 20. 3. sovjetski barvni film »Poema o morju«. 21. in 22. 3. ameriški film »Najdaljši dan«. 23. in 24. 3. jugoslovanski film »Pravo stanje stvarje Črnomelj«. 19. in 21. 3. ameriški barvni film »Baterija št. 23«. 23. in 24. 3. švedski film »Ljubezena Dol. Toplice«. 20. in 21. 3. ameriški film »Aptarmane

GIBANJE PREBIVALSTVA

Matični urad Novo mesto
V času od 8. 3. do 15. 3. je bilo rojenih 19 dečkov in 12 deklic. Umrla ni bilo. — Umrla so: Karolina Krnc, kmetovalka s Sel pri Zburah, 52 let; Marija Balaž, družinska upokojenka s Poloma, 85 let; Ivan Mauser, premikavec z Uršnih sel, 26 let, in Karel Pavlin, upokojenec iz Češče vasi, 82 let.

Iz brežiške porodnišnice

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Milica Mežan iz Knežje vasi — Sonjo, Jožica Stine iz Semeča — Darjo, Anica Razumič iz Bratovancev — Lilijano, Ana Dolničar iz Roj — Marijo, Terezija Beg iz Podhoste — Andreja, Marija Planinc iz Metlike — Natašo, Bernarda Videčnik iz Mokronoga — Aleksandro, Anica Gomilšek iz Krškega — Damjano, Marija Bizjak iz Leskovca — Marjanco, Silva Lemovec iz Gornje Straže — Drago, Marija Simončič iz Črnomlja — Zvezdano, Elka Bukovec iz Vavte vasi — Ireno, Anica Orešnik iz Osredka — Ireno, Jožefa Milenkovič iz Črnomlja — Ireno, Ana Dragan iz Kamnja Anico, Rozalija Sono iz Gotne vasi — Igorja, Marija Jakše iz Gabrja — Andrejo, Jožefa Vodopivec iz Hrastja — Jožico, Ana Godec iz Metlike — Lidijo, Milka Hrovat iz Dolnjih Susic — Jožico, Cilka Jakše iz Hrastja — Slavka, Matilda Zbogar iz Semeča — Vesno in Bojana, Ana Poličnik iz Loške vasi — Anico, Marija Gazvoda iz Dolnjega Gričevja — Staneta, Ana Brajer iz Dolnjega Karteljevega — Jožico, Rozalija Slak iz Bršljina — Jožico, Terezija Germ z Brega — Cirila, Franciška Padaršič iz Mihovice — Francija, Ana Znidaršič iz Smalčje vasi — Dragico, Milena Springer iz Dolnje Straže — deklco, Bara Ferenac iz Metlike — dečka, Franciška Zakrajšek iz Homa — dečka, Francka Jerman iz Kota — dečka, Antonija Koračin iz Hudega — dečka, Jožefa Jordan iz Malence — dečka, Jožefa Starec iz Gabrja — deklco, Marija Zupančič iz Deče vasi — deklco in dečka, Darinka Mavsar iz Meniške vasi — dečka, Franciška Jurčič iz Dolza — deklco, Antonija Plut iz Oskoršnice — Antco.

Iz brežiške porodnišnice

V preteklih dveh tednih so v brežiški porodnišnici rodile: Marija Furlan iz Mosteca — Marijo, Marija Milakovič iz Cerovice — Milana, Ivanita Filipčič iz Pišec — Ireno, Elizabeta Godler s Cruca — Marjanco, Jožefa Kranjc iz Le-

Kočevje — »Jadrani«: 19. in 21. 3. ameriški barvni film »Upor na ladji Bounty«. 21. 3. domači film »Ne joči Peter« (matineja). 24. in 25. 3. angleški barvni film »Plamen na ulici«
Kostanjevica: 21. 3. barvni film »Obračun«
Metlika: 20. in 21. 3. ameriški film »Jupitrova ljubica«. 22. in 23. 3. jugoslovanski film »Desant na Drvar«. 24. 3. angleški film »Ni dreves na ulici«
Novo mesto — Krka: 19. do 22. 3. ameriški barvni film »Grenka žetev«. 21. 3. francoski dokumentarni film za mladino »Zivalje«. 23. in 24. 3. sovjetski film »V težkih urah«
Mokronog: 20. in 21. 3. poljski barvni film »Križarje«
Ribnica na Dol.: 20. in 21. 3. japonski film »Yojimbo — telesna straža«
Savinca: 20. in 21. 3. ameriški film »Aventure Hucklebery Finna«. 24. 3. nemški film »Dokažite albibi«
Sodražica: 20. in 21. 3. francoski film »Riffi pri ženah«
Stara cerkev: 20. in 21. 3. nemški film »Rdeči krog«. 24. 3. angleški film »Nujen poziv«
Straža: 20. in 21. 3. ameriški film »Konjeniki«
Trebncje: 20. in 21. 3. ameriški barvni film »Pred streloma

vrha — Ermo, Antonija Ogorevc iz Trnja — Antona, Ana Dime iz Starega grada — Franca, Marija Stok iz Globokega — Sandija, Ana Močnik iz Novega mesta — Melito, Verica Svab iz Vel. Podloga — Iztoka, Zofija Lajuh iz Zg. Pohance — Bernardo, Marija Gerjevič iz Ključa — Karmen, Ljudmila Piro iz Gor. Leskovca — Gabrijelo, Anica Božič iz Krškega — Tomaža, Ana Frkanc iz Celine Dražena, Ivanka Knežič z Vrha — Božidera.

KRONIKA NESREČ

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoč v novomeški bolnišnici: Franc Martinčič, posestnik iz Vrbovske vasi, je padel z lestve in si poškodoval hrbtnico; Marija Fakin, posestnica iz Zameškega, je na poti padla in se udarila na desno koleno; Benito Kump, delavec iz Bečjelega vrha, si je na cirkularni poškoval prste leve roke; Jožetu Mirtu, posestniku iz Kranjskega brda, je koš opeke padel na glavo; Franc Tisov, delavec iz Zajčjelega vrha, je na poti padel in se udaril na desno koleno.

BREŽIŠKA KRONIKA NESREČ

V preteklih 2 tednih so se ponesrečili in iskali pomoč v brežiški bolnišnici: Branko Brezinskič, zidarski vajenec iz Zadvinka, je padel na poti in si poškodoval levo nogo; Rozalija Karičnik, socialna podpiranka iz Drenovca, se je opekla na štedilniku; Albin Korošec, mizar iz Trčiča, je padel na poti in si zlomil levo nogo; Jože Stare, posestnik iz Dol. Impolja, se je posekal s sekuro po levi nogi; Ana Matijasičič, žena delavca iz Brežane, je padla po stopnicah in si poškodovala glavo; Baro Mišič, posestnik iz Bobovce, je sin s sekuro poškodoval po glavi; Lovra Mišič, mož posestnice iz Bobovce, je sin poškodoval s sekuro po rebrih; Franca Zupančič, posestnika iz Pieterja, je nekdo udaril s stolom po glavi.

RAZPIS DELOVNIH MEST

Razpisna komisija **SKUPŠČINE OBČINE NOVO MESTO** razpisuje delovna mesta za:

1. referenta za urbanizem,
1. gradbenega referenta,
3. referenta za stanovanjske zadeve,
4. strojepiske za sodnika za prekrške,
5. strojepiske v strojepisnici.

POGOJI:
pod 1.: diplomirani arhitekt ali diplomirani gradbeni inženir;
pod 2.: diplomirani gradbeni inženir, gradbeni inženir ali gradbeni/tehnik z nekajletno prakso;
pod 3.: višja upravná ali višja pravna šola,
pod 4. in 5.: dvoletna administrativna šola.

Mesečni prejemki se določijo po pravilniku o notranji organizaciji, delovnih razmerjih in delitvi dohodka uprave občinskega ljudskega odbora Novo mesto.

Pravilno opremljene ponudbe z dokazilom o izobrazbi in praksi pošljite Skupščini občine Novo mesto. Razpis velja do zasedbe delovnih mest.

PEKARNA IN SLAŠČIČARNA NOVO MESTO

razpisuje prosto delovno mesto

ŠOFERJA za prevoz kruha.

POGOJ: šofer C kategorije z odsluženim kadrovskim rokorn. Kandidati morajo biti zdravi, vestni in točni pri delu. Plača po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov.

Interesenti naj pošljejo pismene ponudbe na naslov PEKARNA IN SLAŠČIČARNA, Novo mesto, do 25. marca 1965.

RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 5.15, 6.00, 7.00, 8.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.30, 22.00. Pisan glasbeni spored od 5.00 do 8.00.

PETEK, 19. MARCA: 8.05 Simfonične rapsonde in plesi. 9.25 Igrajo vam kmečke pihalne godbe. 9.35 Pet minut za novo pesmico. 10.15 Komorni zbor RTV Ljubljana poje pesmi raznih narodov. 11.00 Nimaš prednosti! 12.05 KN — Inž. Stane Marolt: Obnavljanje staleža krav. 14.35 Variacije na harfo, variacije na klavir. 15.30 Glasba iz Finske. 15.45 Novo v znanosti. 18.15 Revija naših pevcev zabavne glasbe. 20.00 Za prijetno razvedrilje 21.15 Oddaja o morju in pomorskih. 23.15 Na domači grud.

SOBOTA, 20. marca: 8.05 Poslušajmo Planinski oktet. 9.25 Mladi glasbeniki glasbene šole iz Kranja pred mikrofonom. 9.45 Četrte ure s pevcom Vice Vukovom. 10.15 Glasbeni sejem. 11.00 Nimaš prednosti! 12.05 Kmetijski nasveti — inž. Jože Korošec: Pravočasno spravilo ozimnih krmnih dosevkov. 12.30 Naša pesem. 14.05 Fragmenti iz slovenskih oper. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo! 15.30 Pojeta zbor Kluba koroških Slovencev p. v. Honzofa Novaka in mešani zbor France Prešeren iz Celja p. v. Jožeta Korosa. 17.05 Gremo v kino. 17.35 Pesmi in plesi jugoslovanskih narodov. 18.05 Izložbeno okno. 18.45 S knjižnico trga. 20.00 V soboto sveder. 21.00 Zplešite z nami.

22.10 Oddaja za naše izseljence. 23.05 Za prijeten konec tedna.

NEDELJA, 21. MARCA: 7.40 Pogovor s poslušalci. 8.00 Mladinska radijska igra Berislav Mrkiš: O medvedu Tipku in zlatem zobku. 9.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. I. 10.00 Se pomnite, tovariši... Tone Kodrič: Novanečenje po Siciliji. 11.40 Nedeljska reportaža. 12.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. II. 14.00 V svetu opernih melodij. 15.05—18.00 Športno popoldne — vmes ob 18.00 Humoreska tega tedna — A. Spilrel: Naša nova gospodinjstva pomočnica. 18.30 Večerna harmonija Pol ure z Lisztom, Brahmsom in Debussyjem. 20.00 Naš nedeljski sestanek. 21.30 Iz slovenske simfonične glasbe — Samo Vremšak: Simfonija. 22.10 V plesnem ritmu z orkestrom Kurt Edelhagen in Werner Müller.

PONEDELJEK, 22. MARCA: 8.05 Jutrarnji zabavni zvoki. 8.55 Za mlade radovedneže. 9.25 Iz narodne zakladnice. 10.15 Pisan orkestralni intermezzo. 10.35 Naš podlistek V. Mariconi: Preprosta aritmetika. 11.00 Nimaš prednosti! 12.05 Kmetijski nasveti — inž. Ciril Remic: Aktualni problemi gozdarstva in lesne industrije. 12.30 Domači in tuji virtuoz. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Zabavni zbori — Walter Schuman, Ray Conniff in Mitch Miller. 17.05 Glasbena krčanka št. 12. 18.45 Svet tehnike — inž. Vlado Zupan: Vloga avto-

RADIO BREŽICE

ČETRTEK, 18. MARCA: — 18.00 Glasbene čestitke — Obvestila — Izbrali ste sami — glasbena oddaja.

NEDELJA, 21. MARCA: — 10.30 Poročila iz naše komunne — Priprave na volitve v predstavnike organe — Mnenja drugih: Razgovor v studiu — Naš spisek — Za naše kmetovalce: Arondacije na področju KZ Blazjsko — Magnetofonski zapisek: Obisk v Oresju — Pogovor s poslušalci — Delo šolskih mladinskih aktivov — Obvestila in spored naših kinematografov. 12.05 — Očani čestitajo in pozdravljajo.

TOREK, 23. MARCA: — 18.00 Starši sprašujejo — Glasbene čestitke — Od torža do torža v brežiškem kinu — Obvestila — Glasbena oddaja: Madame Butterfly — zaključek.

DOLENJSKI LIST

LASTNIKI IN IZDAJATELJI: občinski odbor SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Savinca in Trebnje

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnjak (glavni in odgovorni urednik), Risa Bačar, France Grivec, Miloš Jakopec, Marjan Moškon, Jožica Pečepy in Ivan Zoran

IZHAJA vsak četrtek — Posamezna številka 40 din — Letna naročnina 1200 din, polletna 600 din; plačljiva je vnaprej. Za inozemstvo 2400 din — Tekoči račun pri podružnici NB v Novem mestu: 606-11-608-9 — NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: Novo mesto. Glavni trg 3 — Poštni predal 33 — Telefon 21-227 — Rokopisov in fotografij ne vračamo — TISKA Časopisno podjetje DELO v Ljubljani.